

Berliinin katutilat
Metropolia AMK
Rakennusarkkitehtuuri
Sisältö: Janne Järvinen, Jorma Lehtinen, kurssin opiskelijat
RA14 Projekt 10 Yhdyskuntasuunnittelu
2017
ISBN 978-952-328-058-8 Berliinin katutilat (pdf)
Kannen kuva Jorma Lehtinen

Jorma Lehtinen

Arkkitehti

Lehtori, tutkintovastaava.

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Rakennusarkkitehtuuri

Metropolia Ammattikorkeakoulun rakennusarkkitehtuurin opetus vauhdissa!

Vuonna 2014 uudelleen alkanut rakennusarkkitehtien koulutus on edennyt ripeää tahtia. Opiskelemissa on nyt kaikkiaan neljä vuosikurssia ja Metropolia Ammattikorkeakoulussa rakennusarkkitehtuurin opiskelijoita on yhteensä 120. Keväällä 2018 valmistuvat ensimmäiset rakennusarkkitehdit noin kahdenkymmenen vuoden tauon jälkeen. Tässä kirjassa esitellään neljännen vuosikurssin yhdyskuntasuunnittelun harjoitustyö.

Berliini - yhdyskuntasuunnittelun runsaudensarvi

Metropolian rakennusarkkitehtuurin neljännen vuosikurssin opiskelijat järjestivät osana yhdyskuntasuunnittelun kurssia viikon mittaisen opintomatkan eli ekskursioiden Berliiniin. Kurssilla tutkittiin eri kaupunginosien rakennetta ja historiaa. Kurssiin kuuluivat kohteiden esitietojen hankinta sekä tehtävät Berliinissä.

Berliinin valinta yhdyskuntasuunnittelun ekskursiokohteeksi oli oivallinen, sillä siellä on nähtävissä eurooppalaisen kaupungin kehitys keskiajalta sotien kautta nykypäivään. Myös tulevaisuus Berliinissä tulee olemaan erittäin kiinnostava; harvassa suurkaupungissa on vielä näin paljon rakentamatonta tonttimaata keskellä kaupunkia!

Tähän kirjaan on koottu opiskelijoiden tekemiä analyysejä eri kaupunginosista. Tehtävässä kiinnitettiin erityistä huomiota seuraaviin asioihin: millaisista yksiköistä ja minkälaisilla säännöillä alue on rakentunut, mikä on julkisen, puolijulkisen ja yksityisen tilan rajausta, kenelle alue on suunniteltu, millainen on alueen tunnelma, visuaalisuus sekä turvallisuus.

Arkkitehtuurin opiskelu - tekniikkaa ja taidetta

Arkkitehdin ammatin perustana on rakennustekniikan ja -taiteen eli arkkitehtuurin hallitseminen. Uuden arkkitehtuurin on aina liityttävä rakentamisen pitkään jatkumoon. Arkkitehtuuria opiskelevan pitää olla kirjallisuuden ja kuvallisuuden lisäksi suuresti kiinnostunut olemassa olevan rakennustaiteen havainnoinnista ja kokemisesta.

Juuri tämä kokeminen liittyy opiskelijan siihen arkkitehtuurin jatkumoon, josta on mahdollista luoda korkealaatuista suunnittelua. Arkkitehtuurin kokemiseen liittyy vahvasti aina tilallisuus ja liike tilassa. Tätä kokemusta ei voi hankkia muuten kuin itse käymällä kohteissa.

Opetusta ja itseoppimista opintomatalla, kuvat Lehtinen.

kuva Lehtinen.

Opintomatkat arkkitehtuurin opetuksessa

Klassiseen arkkitehtuurin opetukseen ovat aina kuuluneet opintomatkat sekä historiallisiin että uusiin kohteisiin. Matkoilla on tutkittu, valokuvattu ja piirretty. Näistä kokemuksista on otettu vaikutteita ja oppia omaan suunnitteluun. Myös arkkitehtuurin tyyli on aina levinnyt näiden opintomatkojen myötä.

Opintomatkojen on katsottu aina olevan oleellinen osa arkkitehtuurin opintoja eikä vain lisämauste opintojen piristämiseksi. Arkkitehtuuriin liittyvien asioiden opiskelun lisäksi opintomatoilla annetaan arvokasta kansainvälisyyskasvatusta. Kohteiden tietojen hankkimisen ohella tehtävään kuuluu aina myös kohdemaahan ja sen kulttuuriin tutustuminen. Tästä syntyy opintomatkka, joka vahvistaa opiskelijaryhmän yhteenkuuluvuutta. Se on myös kokemus, josta voi ammentaa oppeja koko uran ajan.

Arkkitehdit arkkitehtuuria metsästä

Arkkitehtien opintomatoissa on erotettavissa kaksi suurta linjaa: opiskelijoiden *ekskursiot* ja arkkitehtien yksittäiset opintomatkat. Yksittäisten opintomatkojen tuloksena on syntynyt matkakertomuksia ja artikkeleita. Opiskelijoiden matkailusta on usein syntynyt erilaisia harjoitustöitä, joissa on paneuduttu syvällisesti kohteeseen.

Opiskelijoiden ekskursion tehtävänä on hyödyn ja hovin yhdistäminen matkailun avulla. Arkkitehtuurin opiskelussa tämä on perinteisesti tarkoittanut vierailuja kaupungeissa ja yksittäisissä arkkitehtuurikohteissa. Näihin on perehdytty hyvin jo ennen matkan alkua ja kohteessa aikaa käytetään tutustumisen lisäksi kohteen analysointiin. Hyvin tyypillinen tapa hahmottaa kohdetta ovat käsivaraiset luonnospiirustukset sekä valokuvaus.

Opintomatkojen vaikutus näkyy arkkitehtuurissa

Arkkitehtien opintomatoista ovat todisteena lukuisat artikkelit ja arkkitehtien matkoillaan piirtämät luonnokset. Näiden avulla on voitu myös tutkia matkojen vaikutusta arkkitehtien tuotantoon ja sitä kautta yleisesti arkkitehtuurin kehitykseen. Esimerkiksi kansallisromantiikkamme syntyä edelsivät arkkitehtien ja taiteilijoiden matkat Karjalaan. Näkyvänä tuloksena tästä on mm. arkkitehtien Yrjö Blomstedtin ja Viktor Sucksdorffin ”Karjalaisia rakennuksia ja koristemuotoja” -kirja, jonka merkitys kansallisromantiikan muotokielen luomiseen on ollut vahva.

Mielenkiintoisia matkapiirustuksia löytyy myös kirjoista Erik Bryggman 1891-1955 ja Alvar Aalto, luonnoksia. Kummassakin teoksessa on nähtävissä, miten opintomatkat mm. Italiaan ovat suoraan vaikuttaneet näiden tunnettujen arkkitehtien töihin.

Katuleikkaukset Kärki ja Merenmies.

Opintomatkat ovat rakennusarkkitehtuurin opetuksen laboratorio

Metropolian rakennusarkkitehtuurin opetuksessa opintomatoilla on tärkeä rooli. Ne ovat kiinteä osa tiettyjen kurssien sisältöä ja niiden painoarvo on sama kuin laboratorioharjoituksilla on muilla tekniikan aloilla. Opintomatkat suuntautuvat sekä kotimaahan että ulkomaille.

Opintojen aikana Metropolian rakennusarkkitehtiopiskelijalla on mahdollisuus osallistua kolmelle ulkomaa-nekskursiolle.

Ensimmäisen vuoden ulkomaan opintomatka on sisällytetty arkkitehtuurin historian kurssiin ja siinä kohteena on joku naapurimaistamme. Kolmen ensimmäisen vuoden aikana matkat ovat suuntautuneet Tallinnaan, Tukholmaan ja Kööpenhaminaan.

Yksi vapaavalintainen rakennusarkkitehtuurin kurssi keskittyy kansainvälisyys-teemaan. Kurssilla opetellaan kansainvälisyyden vaatimia tapoja ja asenteita ja siihen kuuluu myös ekskursio. Näillä matkoilla on tutustuttu mm. Pietariin ja Roomaan.

Viimeisin vuoden 2017 ekskursio on neljännen vuosikurssin yhdyskuntasuunnittelun kurssiin kuuluva opintomatka Berliiniin. Toiveenamme on, että Berliini tulisi olemaan tämän kurssin pysyvä kohde. Kaupungin rakenne ja historia antavat hyvät mahdollisuudet tarkastella eurooppalaisen kaupunkirakentamisen historiaa ja kehitystä monelta eri kantilta.

Luonnosten piirtäminen kohteessa, suora tie ajatteluun

Arkkitehdille luonteenomainen havaintojen ja sitä kautta ajattelun kehittämisen apuväline on käsin piirtäminen. Kun ekskursiokohteessa pysähdytään hetkeksi katsomaan ja havainnoimaan, niin hetkessä piirretty luonnos on suora tie silmästä käden kautta aivoihin. Valokuvauksessa tätä ei tapahdu, vaan näpsäytys kameralla antaa hienon todisteen kohteesta, mutta se ei haasta samanlaiseen havainnointiin ja analysointiin kuin piirtäminen. Edelleen tänäkin päivänä arkkitehtuuriekskursiolaisen tärkeimmät työvälineet ovat kynä ja luonnoslehtiö. Piirustuksen ei tarvitse olla erityisen viimeistelty, mutta usein siihen on saatu tärkein ikuistettua: tila ja tunnelma.

Piirros Hyyppä.

Opintomatkaa varten tehdyn ekskursio-oppaan kansi.

TIISTAI 10.10.2017

"Kivikaupungista vehreyteen"

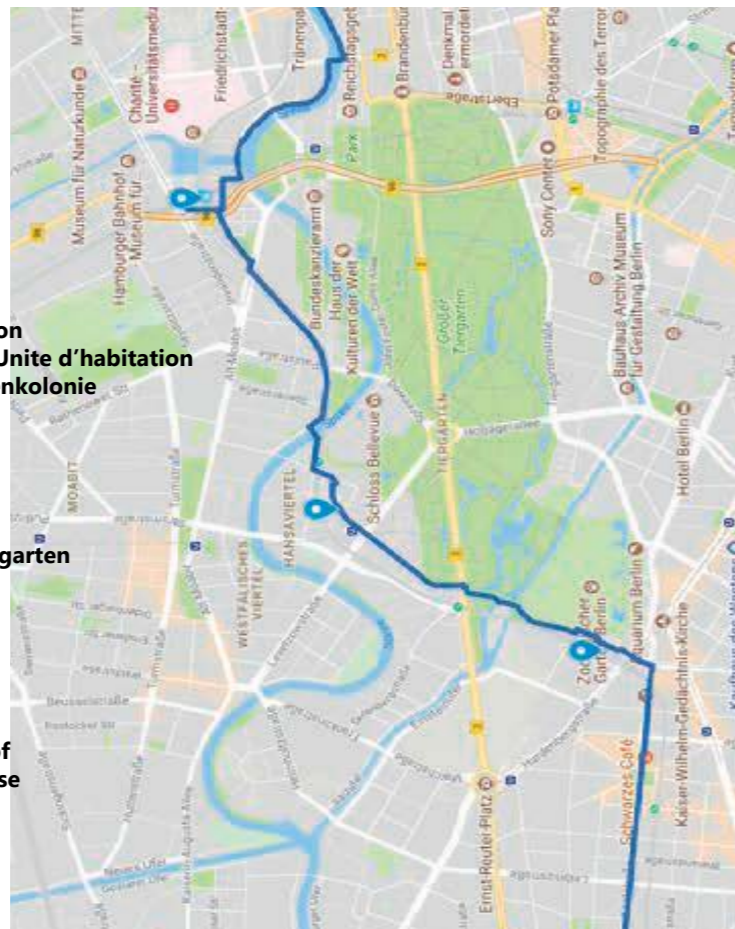
9.00 - 12.00 Olympiastadion
Le Corbusier Unite d'habitation
Westend Villenkolonie

Lounas
Siirtyminen

13.00 - 15.00 Junailua:
Zoologischer garten
Hansaviertel

Kahvi
Siirtyminen

15.30 - 17.00 Junailua:
Hauptbahnhof
Friedrichstrasse

Esimerkki päiväohjelmasta.

Ekskursion rakentavat opiskelijat!

Rakennusarkkitehtuurin opiskelijat vastaavat itse ekskursion rakentamisesta. Näin ekskursio on osa Metropolian rakennusarkkitehtuurin pedagogista linjaa, jossa opiskelijalla itsellään on vahva rooli tutkivana oppijana.

Ennen retkeä opiskelijat valitsevat kohteet ja ottavat selvää niiden perustiedoista. Näistä kootaan ekskursio-opas. Opiskelijat myös laativat aikataulun ja selvittävät miten kohteessa liikutaan. Opiskelijoiden vastuulla on myös kohteiden esittely paikalla. Näin ekskursion rakentamisessa opetellaan tärkeitä arkkitehdin ammattiin liittyviä perustaitoja.

Ekskursioon liittyvät myös tehtävät kohteessa. Berliinin ekskursion aikana tehtävänä oli kaupunkiympäristön analyysi. Juuri tämän harjoitustyön tulokset ovat esillä tässä kirjassa.

Opettajien tehtävänä on ohjata ekskursion rakennustyötä ja määrittellä annettavat tehtävät.

Ekskursiot eivät ole vain arkkitehtuuria

Ekskursioiden yhteydessä pyritään järjestämään aina myös muuta ohjelmaa. Usein olemme onnistuneet pääsemään paikalliseen arkkitehtikouluun. Lisäksi museokäynnit täydentävät jokaista matkaa.

Erittäin tärkeä osuus ovat yhteiset ruokailut ja muu vapaampi ohjelma. Kiitän opiskelijoitani miellyttävistä hetkistä ja antoisista arkkitehtuurikeskusteluista - myös opetustyö on saanut ansaitun osansa keskusteluissa!

Ekskursion anti opiskelijalle - myös opettajalle - on paljon enemmän kuin osiansa summa: se antaa perustuksen ammatin laaja-alaiselle osaamiselle.

Lähteitä:

Matkalla! : suomalaiset arkkitehdit opintiellä = En route! : Finnish architects' studies abroad / toimittajat Timo Tuomi .. [et al.]. Suomen rakennustaiteen museo, 1999

Karjalaisia rakennuksia ja koristemuotoja. Yrjö Blomstedt, Victor Sucksdorff. Suomen muinaismuistoyhdistys, 1901

Erik Bryggman 1891-1955: arkkitehti. Riita Nikula. Suomen rakennustaiteen museo, 1991

Alvar Aalto luonnoksia. Göran Schildt. Otava 1972

Malmilta maailmalle - verkkonäyttely. http://malmi.alvaraalto.fi/arkkitehtuurituliaiset_0.htm (katsottu 7.11.2017)

Kuva Nykänen ja Raatesalmi.

Kuva Lehtinen.

Janne Järvinen

Tuntiopettaja
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Rakennusarkkitehtuuri

Berliini kaupunkisuunnittelun laboratoriona

Matkustamisesta on tullut helppoa. Matkalle lähtöön liittyvät valmistelut on vaivatonta ja nopeaa hoitaa omalta työpöydältä. Voi katsoa millaisia palveluita perillä on käytettävissä ja millainen on esimerkiksi ennustettu sää ja näin suunnitella sujuva matkan kulku. Varausten tekeminen voi joskus toki olla hankalaa, mutta usein määrätietoisella hakemisella löytää suorat lennot, huomaa hotellin keskeltä kaikkea mielenkiintoista ja ehkä huomaa vielä käyttäneensä pitkätkin siirtymäajat tekemättömiin töihin. Win-win siis. Sitten voi keskittyä vain löytämään mielenkiintoisia paikkoja vieraasta kaupungista, usein älypuhelimien opastamana. Matka on onnistuneesti tehty, mutta jotain on samalla menetetty.

Matkustaminen on *siirtymistä* toisenlaiseen paikkaan, historiaan ja järjestykseen. Siksi matkustaminen huomaamatta ja helposti, *ilman pohdintaa*, on myös hukattu mahdollisuus. Kaupunkisuunnittelun kurssin matkan valmistelussa tämä on tärkeää. Kaupunkisuunnittelussa käytetään paikkaa, historiaa ja järjestystä lähtökohtana ja materiaalina. Uudesta ympäristöstä on tiedettävä asioita voidakseen ymmärtää miten kaupunkia on syntynyt tai miten sitä on tehty. Opintomatkan valmistelu on aloitettava tutustumalla laajasti kaupungin olemukseen ja katsottava sitä monesta näkökulmasta. Monikasvoinen Berliini on eurooppalaisista suurkaupungeista todennäköisesti näkökulmiltaan rikkain ja loistava matkakohde rakennusarkkitehtipiskelijöiden kaupunkisuunnittelukurssille.

Aika - vierekkäin ja päällekkäin

Kävely Prenzlauer Bergin kaupunginosassa on kiehtovaa. Korttelirakenne on tiivistä, jatkuvaa ja silti vaihtelevaa. Aluetta halkovien isojen puistokatuja kaduntaso ja suuret risteykset ovat täynnä liikehuoneistoja. Julkisivuissa erottuu kaksi tyyppiä; koristeelliset ja ajan kuluttamat pelkistetyt. Talot ovat viisi- kuusikerroksisena ja suunnilleen samalla tavalla aukotettuja yhden mallin variaatioita. Korttelien vieressä avautuu muurilta vapautunut iso Mauerpark, joka tuntuu juuri siltä, suunnittelelmattomasti syntyneeltä kiinnostavalta viheralueelta. Siellä täällä on uusien rakennusten julkisivuja, useimmat yhä korkeudeltaan kuin vanhat, sopeutuen.

Kaupunkirakenteen vertailua. Kuva Lehtinen.

Kävelemme 1860-luvun kaavan ja rakennusjärjestyksen maailmassa, joka selvisi 2.maailmansodan pommituksista yllättävän ehjänä. Korttelirakennetta täydentää uusien kerrostumien, väljän keskusta-asumisen aalto korttelin kokoisina tai pienempinä täydennysrakennushankkeina ja rakennusten sisäisinä asuntojen yhdistämisinä ja muutoksina. “Vuokrakasarmeissa” asutaan nyt väljästi ja hyvin

Useissa Berliinin kaupunginosissa aikakerrostumat ovat samanlaiset kuin Prenzlauer Bergissä, mutta niiden vaikutus on erilainen. Joillain alueilla 1860-luvun kortteleita on niin vähän, etteivät aiempien kausien periaatteet estä suuria muutoksia. Esimerkiksi Kreuzbergistä löytyy uusia asuinalueita, jossa vanha rakennuskanta on vähemmistössä. Potsdamer ja Leipziger platzilla tilanne on jo täysin päinvastainen. Koko kaupunginosa on rakennettu maalle, joka pommituksien ja muurin valvontavyöhykkeen rakentamisen vuoksi oli tyhjentynyt tiiviistä keskustarakenteesta.

Leipziger platzilla alueelle piirrettiin uudelleen tai oikeastaan palautettiin 1770-luvulla alkunsa saanut kahdeksankulmainen aukio. Rakennusten uudet julkisivut paljastavat aukion iän, vai onko aukio sittenkin jatkanut olemassaoloaan alusta asti, välillä vain muistikuvana?

Potsdamer platzista haluttiin tehdä uuden pääkaupungin kokoinen ja näköinen suurkaupungin CBD- central business district minimipilvenpiirtäjineen, Berliinin Times Square. Alue suunniteltiin ja rakennettiin kokonaan kerralla noudattaen 1990-luvun käsityksiä suurkaupungin keskustan *oikeasta* rakennustavasta. Tehtiin katuja ja aukioita. Berliinin keskustaan suunniteltiin 1950-luvulla hyvin avointa puutarhakaupunkikeskustaa (Scharoun, Team X) ja 1970-luvulla korostettiin avoimen korttelirakenteen etuja. Jos muuria ei olisi rakennettu tai se olisi murtunut muuna ajanhetkenä, millaista ympäristö nyt täällä olisi?

Bruno Taut, grynderit ja kotiunelmat

Asuminen kaupungissa on erilaista kuin maaseudulla. Asumistiheyden erot ovat niin suuria. Kaupungissa voi kuitenkin *valita asumismuotonsa*. Pientaloalueen vehreä iso tontti tai puistomaisen lähiön standardiasunto korkealla. Ehkä umpikorttelien kerrostaloasunto kadun ja pihan välissä tai tiivis monikerrosinen kaupunkivitalo omalla pihalla. Miten ihmiset asutetaan ja miten he haluavat asua?

1860-luvuilta eteenpäin syntyneissä vuokrakasarmeista muodostuneissa kaupunginosissa asuintiheys ja hygienia oli muuttunut kammottavaksi ratkaisemattomaksi ongelmaksi. Oli syntynyt huonon asumisen kulttuuri. Arkkitehdit Bruno Taut ja Martin Wagner ymmärsivät tämän kun he lähtivät muokkaamaan uudenlaisia työväen asumismuotoja, joissa yhdistyisi pientalon omapihaisuus, kaupunkiasumisen palvelut ja tilarakenne ja maaseudun vehreys.

Lepotauko kohteessa. Kuva Lehtinen.

Kaleidoskooppimainen kokemus. Kuva Lehtinen.

Wagnerin ja Tautin toteutuneet työt Berliinissä, 1920-30-lukujen siedlungit ovat yhtenäiseen rakennustapaan, katutilaan ja aukioihin perustuvia kokonaisratkaisuja. Ne tuntuvat eheiltä kaupunginosilta. He onnistuivat näyttämään uuden tavan asua - uuden kulttuurin. Onko tämä mahdollista nyt?

Kaikki ratkaisut sitoutuvat kuitenkin aikaansa. Siedlungit pystyivät asuttamaan laajoja joukkoja, mutta ongelman ratkaisuun vaadittiin yhä enemmän ja suurempia asuinyksiköitä. Idealistisesti suuntautuneen Le Corbusierin ehdotus oli koota pientalot yhteen isoon yksikköön ja mahdollisimman tehokkaiksi (Immeubles villas -> Unite d'habitation). Saatiin yksittäisiä laatutaloja. Seuraajat jatkoivat tästä kaavamaisemmin ja innottomammin. Tämän seurauksena syntyivät Plattenbau-alueet, suomalaisittain elementtilähiöt. Entisen Itä-Berliinin keskusta-alueet kuitenkin kertovat, että tällä haukutulla rakennustavalla on voitu tehdä toimivaa arkiympäristöä. Hyvää kaupunkia voi rakentaa lähiönkin palikoista. Ongelmat nousevat silloin kun tätä tapaa sovelletaan siellä missä kaupunkimaiset palveluverkostot ja resurssit ovat heikompia. Pohdittavaksi jää millainen kaupunkirakenne menestyy etäämmällä keskustoista.

Suurkaupunki

Vanha sanonta on, että suurkaupunkia ei voi suunnitella, sitä hallitaan. Paroni Hausmann ratkaisi Pariisissa 1850-luvulla tämän ongelman dramaattisesti. Hän määräsi keisari Napoleon III:n mandaatilla poikkeuksellisen suuren määrän vanhaa kaupunkia tuhottavaksi uusien suorien ja leveiden puistokatuja alta. Puistokatut jakoivat kaupunkirakenteen hallittavan kokosiin yksiköihin ja loivat "moraalisesti kohottavaa" ympäristöä. Nyt häntä kiitetään Pariisin avartajana. Oliko keinot kuitenkin ylimitoitettu? Tämä on yhdyskuntasuunnittelijan kysymys.

Demokraattisemmissa yhteiskunnissa kaupunkia hallitaan palveluverkostoilla, liikennesuunnittelulla ja maankäytön yleisellä suunnittelulla. Suomessa tällaista työtä tehdään yleiskaavalla ja seutukaavalla. Näin myös Berliinissä. Tosin kaupunkia suunniteltiin kahtena monta vuosikymmentä, ikäänkuin riittäisin siiamilaisina. Katsokaa merkkejä. Näettekö?

Uuden pääkaupungin hankkeet Berliinissä ovat päinvastainen keino Hausmannin valitsemille; tarjotaan niin paljon hyvää ja toimivaa, että saadaan kaupunkikehitys kääntymään ja kukoistamaan. Berliinissä kukoistaa ennenkaikkea taide, joka ei tuo veromarkkoja. Kaupunki on siis taas valinnan edessä. Mihin suuntaan kaupunkia pitäisi kehittää ja mitä ilmiöitä pitäisi sallia? Millaisia mahdollisuuksia on olemassa?

Matkalle lähdetään Helsingistä ja parissa tunnissa olemme Berliinissä. Joillekin tämä on matka tutusta vieraaseen, meille se on *yhdestä laboratorion toiseen*.

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-18
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	19-26
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	27-34
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	35-43
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	44-52
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	53-61
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	62-69
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	70-78
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	79-87
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	88-95

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru, ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

Friedrichstad, erityisesti Friedrichstrasenin ympäristö rakentuu julkisivulinjaltaan silmiinpistävän tasaisesti 6(+1)-kerroksisista toimitila- ja asuinrakennuksista. Tehokkuuden lisäämiseksi (ja katunäkymän yhteneväisyyden säilyttämiseksi) rakennuksissa on usein 1-2 kerrosta tämän lisäksi, mutta julkisivu on vedetty sisään räystääslinjasta katseilta piiloon. Kaupungin historian huomioon ottaen yllättävän suuri osuus rakenteesta on 1990- ja 2000-luvuilta. Tämä selittyy sillä, että Saksojen yhdistymisen jälkeen alkoi alueen kasvojen kohotus, jolloin rakennettiin runsaasti liiketiloja ja luksus-asuntoja, joissain tapauksissa jopa klassista tyyliä noudattaen. Alueella on säilynyt joitain rakennuksia sotaa edeltävältä ajalta.

Friedrichstad noudattaa tiukasti ruutukaavaa. Jopa niin tiukasti, että pyrkimys vilkkaaseen kulutushulina-alueeseen synnyttää lopulta ahdistavan ja liian ahtaan yleisvaikutelman. Aukeaa tilaa on hyvin vähän ja eivätkä vähäiset hengähdysalueet houkuttele pidempään pysähdykseen jatkuvan melusaasteen ja ruuhkan tunteen vuoksi. Tosin porttikongeista näkyy joitain kutsuvannäköisiä sisäpihoja ravintoloiden mainoskyltteineen, mutta ryhmän kanssa läpijuostessa alueen syvempi tutkimus jää tekemättä.

Alueella jokainen ihminen tuntui olevan menossa jonnekin nopeaan tempoon. Puolijulkista tilaa ei käytännössä ole ollenkaan vaan ihmisvilinästä siirrytään joko palvelujen äärelle tai suoraan porrashuoneeseen turvaan. Voisi kuvitella alueen olevan täydellinen asuinpaikka kiireiselle urahirmulle, joka voi tarvittaessa vetäytyä liike-elämän sykkeestä lyhyen matkan päähän kattojen yläpuolelle rauhaan puimaan seuraavaa siirtoaan.

Helsingissä vastaava alue on Fredrikinkatu, joskin Berliiniin verrattuna se muistuttaa lähinnä hiljaista kylänraittia.

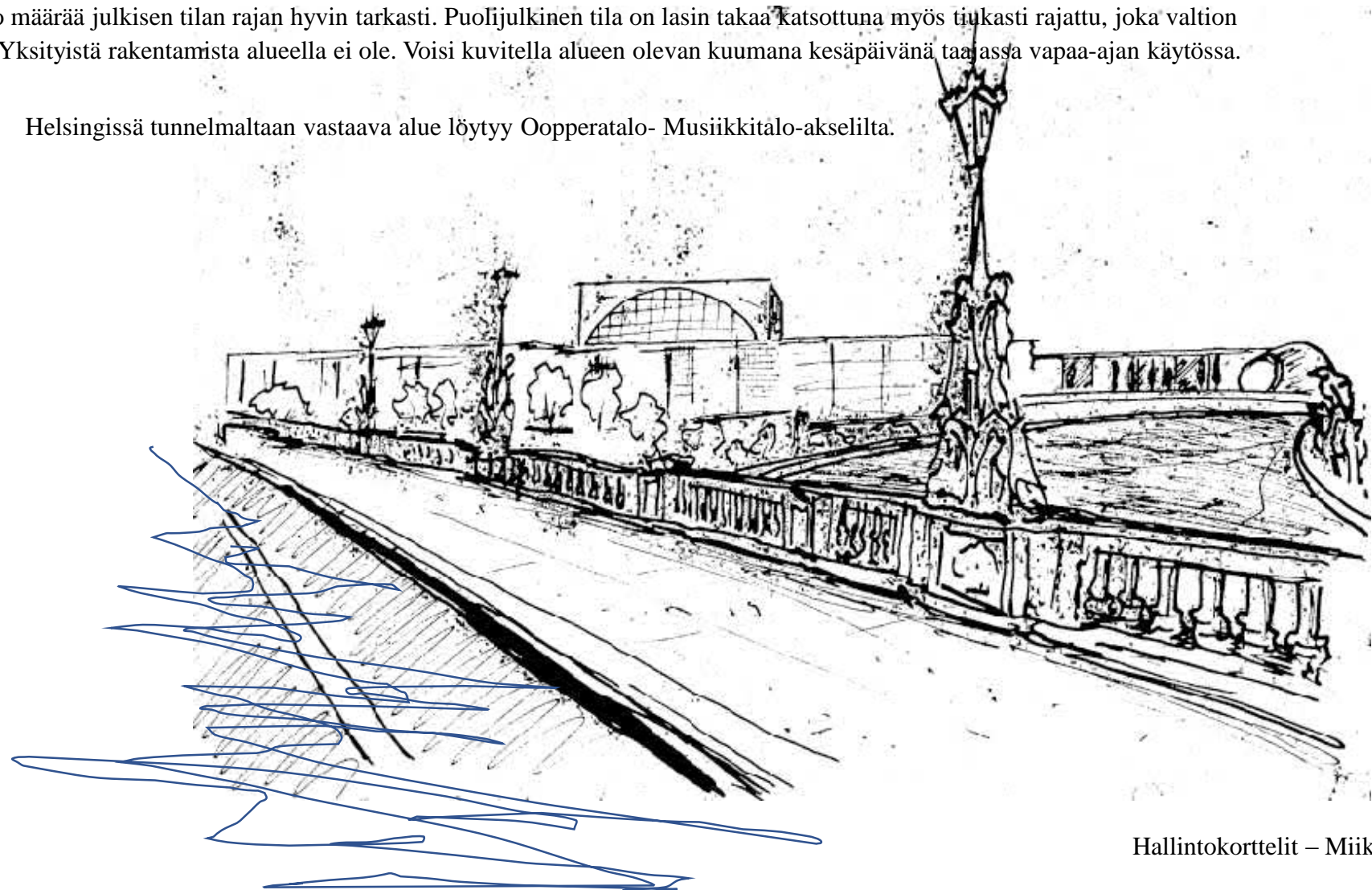
Hallintokorttelit

Hallintorakennusten klusteri on vaikuttava sarja julkisia rakennuksia milleniumin vaihteesta. Alueen yleissuunnitelma on peräisin Saksojen yhdistymisen jälkeisiltä vuosilta. Suorassa linjassa olevat rakennukset muodostavat nauhan, joka jatkuu Spree-joen yli kohdassa, jossa muuri aiemmin jakoi kaupungin kahtia. Vaikka rakennukset ovatkin valtavan kokoisia, on alueen tunnelma ilmava ja kutsuva. Suuri vaikutus tähän on kortteleiden sijainti joen kainalossa; virtaava vesi on rauhoittava elementti, joka on nähnyt kaupungin synnyn ja tuhot.

Alueen kulkureitit ovat leveitä, loogisia, kiinnostavia ja hyvässä kunnossa. Jopa siinä määrin, että syntyy näyteikkunamainen tunnelma. Tavallaan se on myös ymmärrettävää, sillä historia on ladannut tienoolle niin paljon symboliikkaa, että rakennusten käyttötarkoituksen huomioiden ne ovat oikeassa paikassaan. Pohjoisessa näkymä on tiivis kaupunkirakenne, jopa hieman teollinen tunnelma ja etelässä silmä lepää laajojen nurmikenttien vehreydessä. Viheralue on niin laaja, että se herättää hieman kummastusta vanhan kaupungin äärimmäisessä keskustassa. Tavallaan sekin kertoo historiasta ja siitä kuinka laajoja alueita on pyyhkäisty pois tuhon melskeessä. Toisaalta varsinkin lännestä joen varresta katsottuna aukio avaa kaupungin hienosti eri suuntiin ja johdattelee kulkijan Brandenburghille.

Rakennusten käyttötarkoitus jo määrää julkisen tilan rajan hyvin tarkasti. Puolijulkinen tila on lasin takaa katsottuna myös tiukasti rajattu, joka valtion rakennuksessa on odotettavaa. Yksityistä rakentamista alueella ei ole. Voisi kuvitella alueen olevan kuumana kesäpäivänä taajassa vapaa-ajan käytössä.

Helsingissä tunnelmaltaan vastaava alue löytyy Oopperatalo- Musiikkitalo-akselilta.

Villenkolonie

- Villenkolonie on vanha huvila-alue lännessä, jonka rakennuskanta ja tonttijako on hyvin homogeenistä. Pääasiassa kaksikerroksiset n. 200-400m² erillistalot sijaitsevat n. 1500-3000m² tonteilla puistokatujen varsilla. Kadut polveilevat maaston mukaan rauhallisesti ja kaava tuntuu vanhalta ja kiireettömältä.
- Alueella liikkuesssa on varsin ilmeistä, että seutu on hyvin toimeentulevan väen kotipaikka. Ihmisiä ei juuri näy – johtuen pitkälti talojen sijoittelusta tonteille. Pääsääntöisesti etupihaa on viitisen metriä ja rakennus blokkaa takapihan taakseen. Mitään varsinaisia barrikaadeja ei näy, eikä aitojen tarkoitus tunnukaan olevan murtomiesten estäminen vaan oman alueen merkitseminen. Osassa pihoja visuaalinen ilme on teatraalisesti korostettu joko dekoraatiolla tai arkkitehtuurilla ja tuo katukuvaan kaivattua vaihtelua (komiikkaa). Myös moderneja luomuksia ja pinkerrostaloja on siroteltu sinne tänne eikä yleiskuva näin ole liian sammaloitunut.
- Villenkolonie on selkeästi oma paikkakuntansa. Historian haistaa ja tunnelma on turvallinen. Voi kuvitella mahdollisen häiriökäyttäytymisen kitkettävän pois hyvin nopeasti virkavallan toimesta, vaikkei näkyvää vartiointia esiinnykään. Alueen raja tulee jyrkästi vastaan ja Villenkoloniesta poistuessa tulee olo kuin olisi tullut pois pensaasta.
- Helsingissä samantyyppisen tunnelman voi aistia Marjaniemessä.

Hauptbahnhofin alue

Aseman seutu on voimakkaan rakentamisen alla, joten kokonaiskuvan hahmottaminen on vielä vaikeaa. Yleisvaikutelma on valtava, persoonaton asemarakennus, jota ympäröi läjä persoonattomia toimistoja. Edusaukio on kolkko ja tuulinen. Ihmiset yrittävät epätoivoisesti viihtyä aukiolla, mutta halu poistua on ilmeinen. Halu olla tehokas on seudulle leimallinen, enkä oikein ymmärtänyt käyntimme tarkoitusta arkkitehtonisessa mielessä. Yhdyskuntasuunnittelumielessä sitäkin paremmin.

Itse asemarakennus on vaikuttava esimerkki lasirakentamisesta ja kerroksittain ladotuista junaraiteista. Kyseessä on solmukohta, jossa kulkija vaihtaa junaa kahvia siemaillen.

Helsingissä Keski-Pasilasta yritetään puristaa jotain tämän kaltaista.

Bernauer Strassen ympäristö

Heti Bernauer Strassen asemalta länteen alkaa Berliinin muurin muistomerkki. Muuri kulki Bernauer Strassea pitkin n. 1,5 km matkan. Entisen muurin pohjoispuolella (Itä-Saksa) rakennuskanta näyttää lähes poikkeuksetta 90-luvun bulkkituotannolta, kun puolestaan eteläpuoli on ”alkuperäistä” tuotantoa. Päättelänä tästä Itä-Saksan puolella rapistuminen johti purkuaaltoon yhdistymisen jälkeen.

Alueen rakennukset ovat 5-7-kerroksisia, jotka noudattelevat melko tarkasti Alexanderplatsille johtavaa säteittäistä puolisuunnikkaan muotoisen korttelirakenteen ulkoreunoja. Poikkeuksena mainittakoon Bernauer Strassen ja Strelizer Strassen kulmassa sijaitsevaa korttelin osaa, jossa vierailimme. Täällä oli selkeästi tehty puolijulkinen kävelyreitti asuntojen välitse. Myös arkkitehtuuri oli tuoretta ja hyvällä tavalla ympäristöstä poikkeavaa. On helppo arvella tällaisen ratkaisun lisäävän asuntojen haluttavuutta.

Seutu on muutenkin nostanut profiiliaan ja asuntomarkkinoita on täytynyt jopa hillitä määräyksillä, jotteivat hinnat karkaisi tavallisen ihmisen ulottumattomiin. Tavallisen ihmisen aluetta tämä kuitenkin selkeästi on. Yhdistymisen jälkeen Itä-Berliini oli erityisesti boheemien ym. erikoisväen suosiossa, mutta nykyään vahvasti keskiluokkainen.

Helsingissä luonteeltaan saman tyyppinen on vaikkapa Sturenkatu.

Alue Hemholtzplazin ympäristössä

Hemholtzplatz sijaitsee Prenzlauer Bergin kaupunginosassa. Prenzlauer Berg on oleellinen osa James Hobrechtin 1862 luomaa kaupunkisuunnitelmaa Berliinin kasvavan väestön tarpeisiin. Alue on hyvin tiiviisti rakennettu ja porttikongeista sisäpihoille kurkkiessa huomaa, ettei tehokkuus rajoitu julkisivuun. Elämä on vilkasta ja pikkuputiikkeja sekä döner-paikkoja löytyy taajaan. Itse Hemholtzplatz on vielä lokakuussa vihreä keidas leikkipaikkoineen ja kirkuvine lapsineen, kuten ilmeisesti on ollut jo viimeisen 150 vuoden ajan.

Rakennuskanta on hyvin homogeenista: 4-5-kerroksista klassisminomaista tiuhaa asuinrakennusta. On vaikea sanoa, mikä on alkuperäistä 1800-luvulta säilynyttä, koska tähän mennessä on jo opittu saksalaisten tapa rakentaa ns. re-issue-taloja vielä 100 vuotta tyylikauden päättymisen jälkeen. Kokemuksesta muistan, että täälläpäin kaikki tila kotioven ulkopuolella on periaatteessa julkista, sillä pihojen kautta pompitaan milloin mitään oikoreittä pihoilta toisille.

Seutu oli vielä 2000-luvun vaihteessa hyvinkin ränsistynyt ja joka puolella juoksi kulkukoiria, mutta nyt alue vaikuttaa siistiltä ja profiili on noussut huomattavasti. Juuri täällä otettiin ensimmäisenä Berliinissä asuntojen hintasäännöstely ja yhdistämiskielto käyttöön.

Helsingissä tästä seudusta tulisi hieman Taka-Töölö mieleen tunnelmaltaan, ellei Töölö olisi niin ”kuollut” paikka.

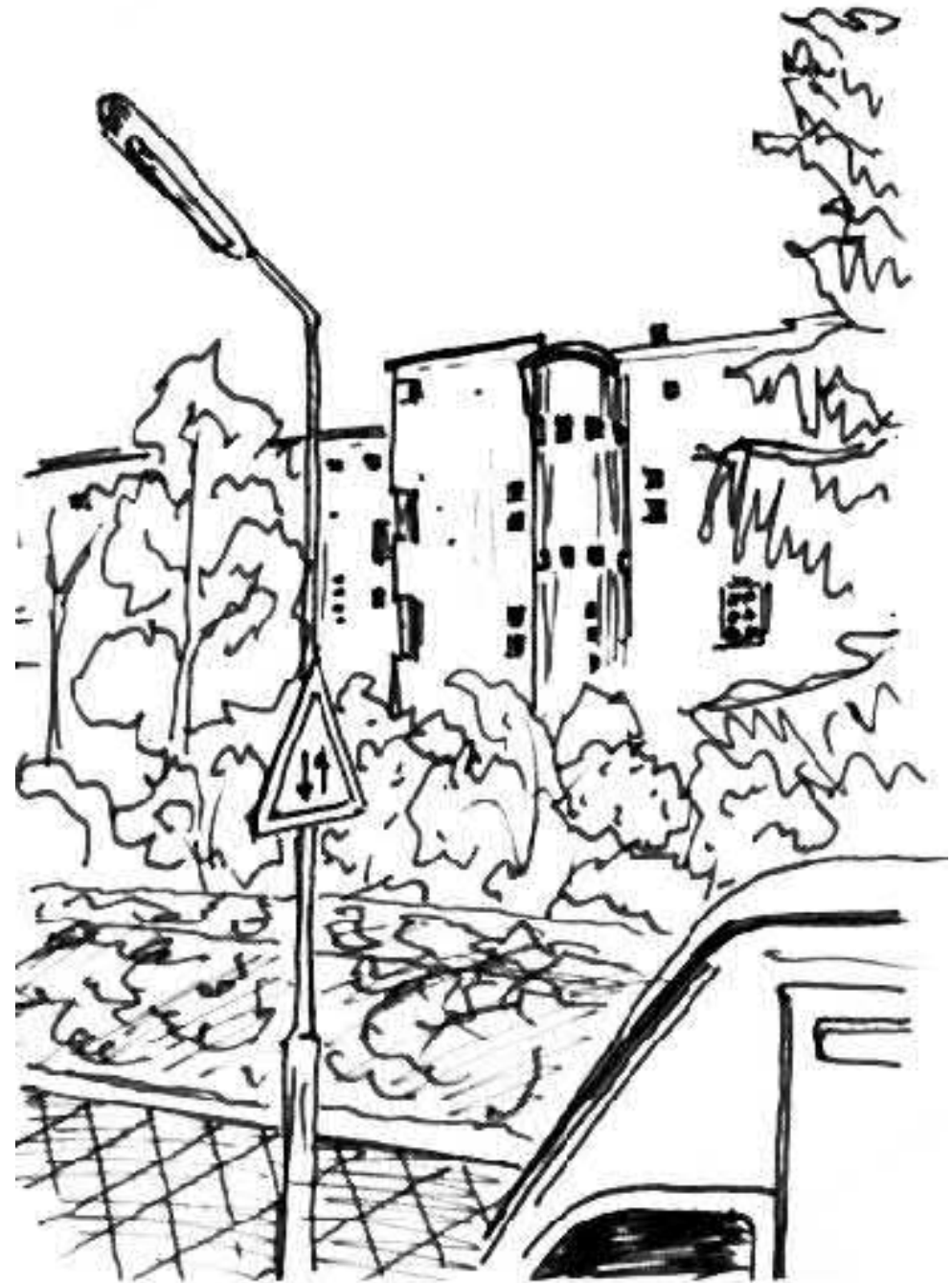
Hufeisensiedlung

”Hevosenkätilän” ympärille rakennettu Hufeisensiedlung on samalla tiivis, mutta avara. Kerrostalot ovat 3-kerroksisia ja kytketyt erillistalot käsittävät kaksi kerrosta. Talot muodostavat yhtenäisiä nauhoja, joiden välissä on runsaasti luontoa ja ilmaa. Auringonvalo on ollut selkeästi määräävässä asemassa kaavan luontovaiheessa. Talojen värit on yhtenäistä, maltillisesti murrettuja ruskan sävyjä ja vaalean harmaata – siellä täällä myös paletin muita sävyjä esimerkiksi sinistä.

Koska korttelit ovat laajoja ja melko suljettuja, ne kätkevät sisäänsä myös kävelijöille soveltuvia oikoreittejä, mikä luo mahdollisuuden seikkailla asukkaiden takapihojen välitse. Pihat ovat kymmenestä kahteenkymmene metriin pitkiä kapeita kaistaleita rentoutumiseen. Etupihat ovat muutaman metrin hyvin hoidettuja kaistaleita rakennuksen ja katualueen välissä. Alue on alunperin suunniteltu vähempivaraaiselle kansanosalle ja se on jotenkin aistittavissakin, vaikka nykyään luulisin tienoon olevan tavallista keskiluokan asuinseutua.

Alue on niin kotoisa, että julkinen tilakin tuntuu jotenkin puolijulkiselta ja voisinkin hetkessä kuvitella kulkevani kotikatuani, ellen olisi ryhmän mukana. Kuitenkin asunnot näyttävät hyvin yksityisiltä enkä usko alueella vallitsevan vastenmielistä yltiöyhteisöllisyyttä.

Helsingissä vastaavanlaista kytkentää rakennustenvälillä ei ainakaan ennen 2000-lukua ole käytetty. Jostain syystä tulin lopulta siihen johtopäätökseen, että jos Puu-Käpylä ja vanha Puotila yhdistettäisiin, voisi syntyä jotain tällaista.

HTW-vierailu

Oberschöneweiden kaupunginosassa sijaitseva Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin on entiseen teollisuusympäristöön siirretty ammattikorkeakoulu. Sijainti on mahtava: Spree-joen mutkassa ollut tehdaskompleksi on kuin seudun parhaalla paikalla valmiiksi ja muutaman sadan metrin päässä alkaa laaja, metsäinen puistovyöhyke, jonne voi mennä pureskelemaan luentojen sisältöä. Itse kampus koostuu kahdeksasta eri kokoisesta ja näköisestä rakennuksesta, mikä ehkä osaltaan helpottaa toimintojen jäsentelyä laajan tarjonnan vallitessa. Kaikkiaan HTW:n kahdessa toimipisteessä opiskelee n. 11000 opiskelee.

Paikan päällä näkemäni ja muutaman youtube-videoclipin perusteella opiskeluyhteisö on melko tiivis ja tekee yhteistyötä opintokokonaisuuksien rajojen yli. Toisaalta näin suurella alueella voi myös säilyttää anonymiteettinsä helposti.

Sisätilat ovat siistit ja modernit. Varsinkin akustiikkaan ja esteettömyyteen on selkeästi panostettu. Vanhoissa tehtaissa on runsaasti tilaa ja yleiset tilat on jätetty tilaviksi eikä missään tule ahdas olo. Lounasaika oli jo ohitettu, mutta kanttiini näytti niin tilavalta, ettei ruokailu todennäköisesti ole ahdistavaa.

Ympäröivään kaupunkirakenteeseen alue sulautuu helposti, koska on siinä kauan jo ollutkin. Julkinen liikenne tosin saa opiskelijoista pullonkaulan eikä kapasiteetti tuntunut ihan riittävän parhaaseen kotiinlähtöaikaan.

Tulevaan Myllypuron Metropolia-kampukseen verrattuna HTW on toki monin verroin laajemmalle levinnyt kokonaisuus, mutta yhtäläisyyksiäkin löytyy. Monipuolinen koulutustarjonta ja opetustilojen suuri määrä haastavat viestinnän viritettävän laadukkaalle tasolle, jottei opiskelija joudu hukkaan. Myöskin hieman keskustan ulkopuolella oleva sijainti on yhtäläinen. Tämä nostaa lähialueen profiilia ja määrittelee sen identiteetin uudella tavalla. Suurin ero on rakennusmassan yhtenäisyys: HTW on huomattavan väljä kun taas Metropolia-Myllypuro vertautuu väkisinkin säilykepurkkiin. Koska tämän raportin tarkoitus ei ole olla opiskeluympäristön psykologisen vaikutuksen arviointitutkimus, toivon että molemmissa saavutetaan hyviä tuloksia.

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

Spree-joen etelän puoleista rantatietä Am Weidendammia ja Am Kupfergrabenia reunustavat 3-4 -kerroksiset vanhempaa arkkitehtuuria edustavat vaaleat rapatut rakennukset. Heti Weidendammer Brücke saavuttaessa näkymää hallitsevat etelän suuntaan 6-9 -kerroksiset toimisto- ja liiketilarakennukset. Niiden julkisivujen valomainokset ja logot sekä istuinryhmät kadulla luovat ympäristöönsä eloisan tunnelman.

Friedrichstrassen katunäkymä on väljä ja sen keskiössä liikennöi Dorotheenstrassel asti raitiovaunulinja. Hyvin toimiva julkinen liikenne liittää kaupunginosan U- ja S-linjoilla ympäristöönsä.

Dorotheenstrassen ja Friedrichstrassen risteuksen jälkeen rakennukset työntyvät kadulle rikkoen yhtenäisen julkisivulinjan. Rakennusten julkisivuihin on tehty sisäänveto, jonka alle on viety jalankulku. Näin kadun avara tunnelma on saatu säilymään. Unter den Lindenin risteysalueella avautuu länteen ja itään leveä katuosuus, jota halkoo vihreä puistoalue.

Ympäri vaihtuvat arkkitehtuurin aikakaudet modernismista 1700-1800 -luvun arvokkaisiin, lähes majesteettisiin rakennuksiin. Friedrichstadtin tiukan ruutukaavan voi havaita myös katutaso-geometrisesti halkovista poikkikaduista. Pääkadun varrelta löytyvät palvelun ja kaupan toiminnot sekä toimistokorttelit. Liikenne on vilkas ja kauppakadun ilmettä värittää kiireisten ihmisten virta.

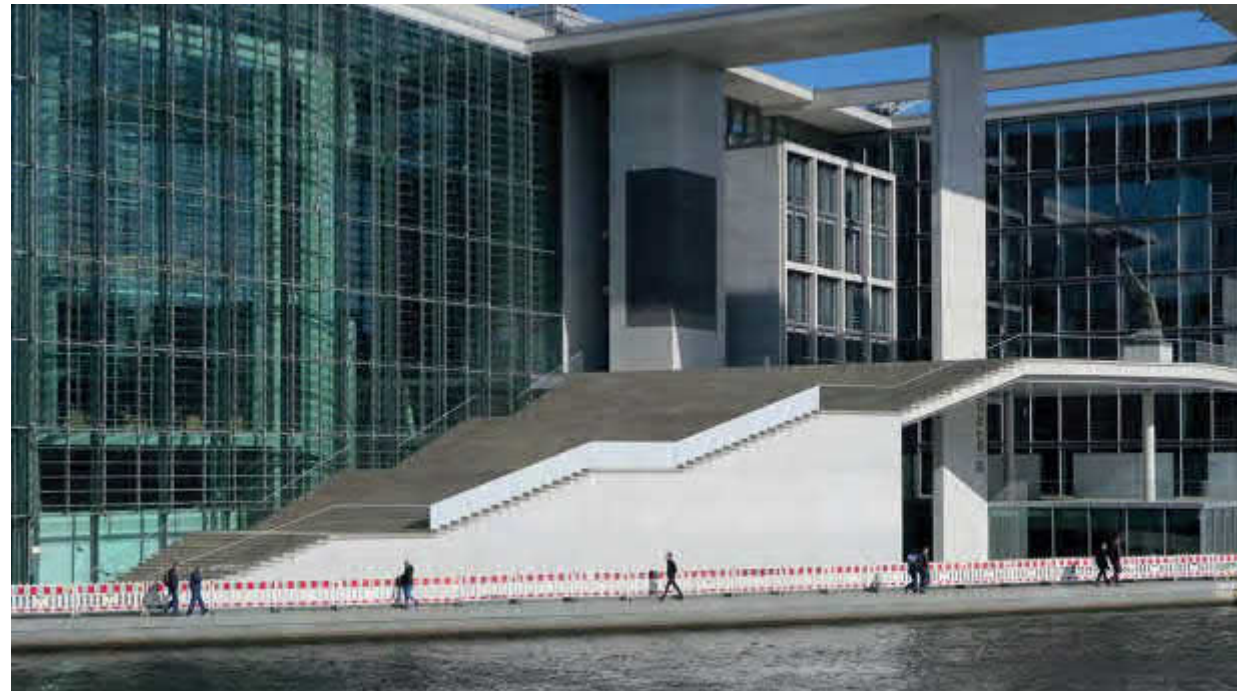
Alueen eteläisen osan keskiössä on kuuluisa nähtävyys Checkpoint Charlie. Eteenpäin mentäessä alkaa hallintorakennuksien korttelit ja asuinalueet. Tunnelma alueella on rauhallisen pysähtynyt.

Kokonaisuutena Friedrichstadtin alue on yllätyksetön ja jopa tyly. Kova liikenteen melu kaikuu ympäröivien rakennusten seinistä ja vehreys loistaa poissaolollaan.

Vastaava alue Helsingissä:
Aleksanterinkatu

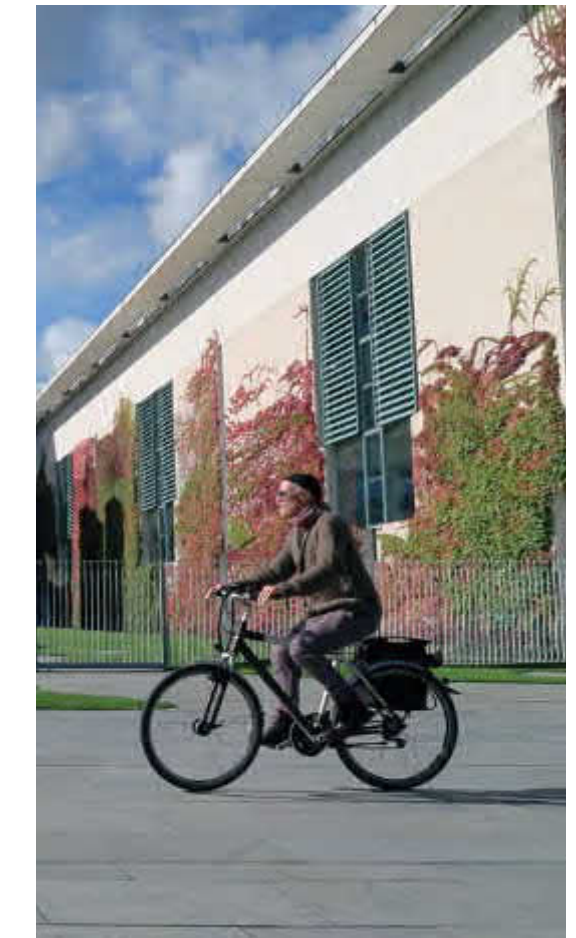
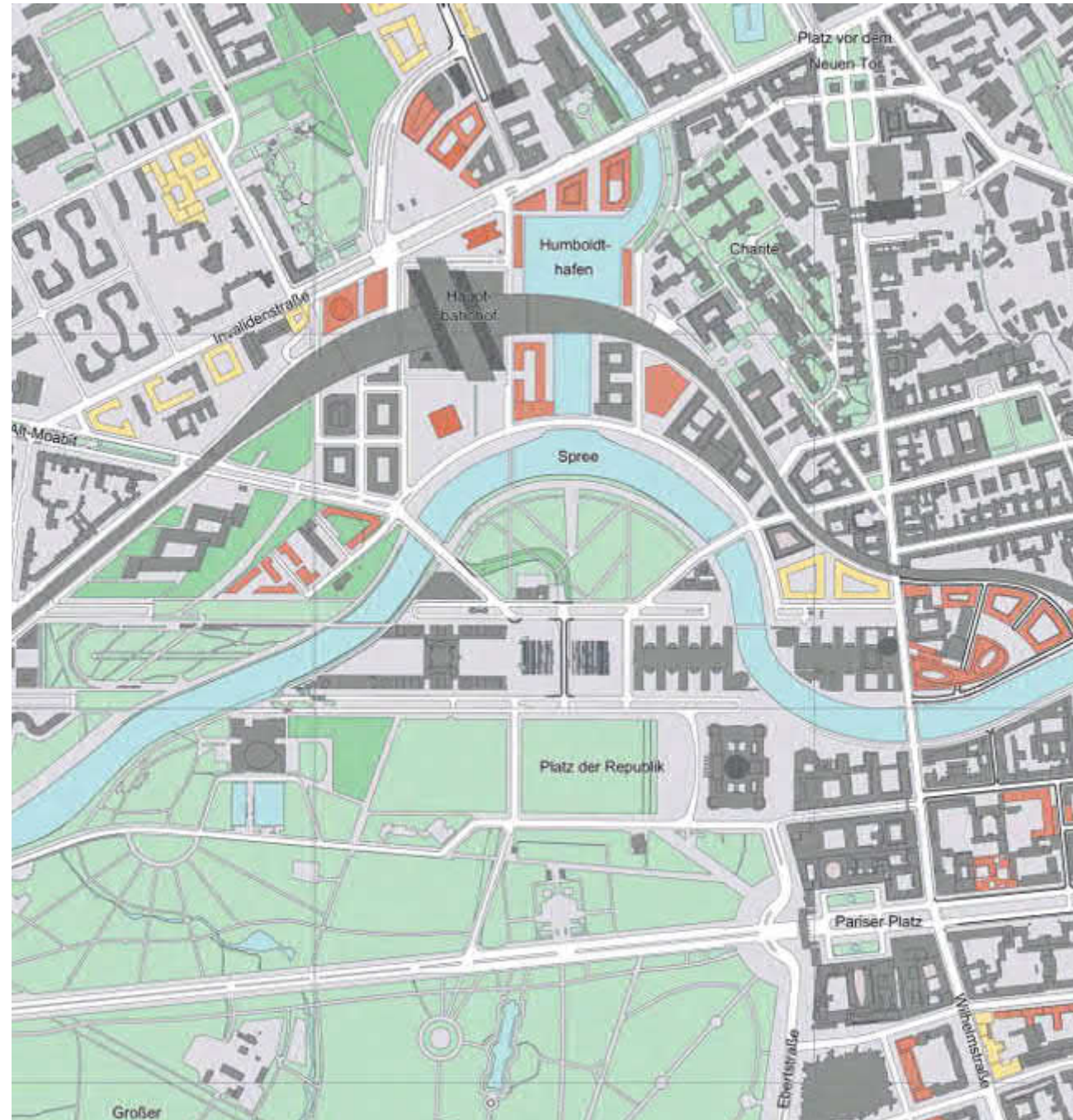
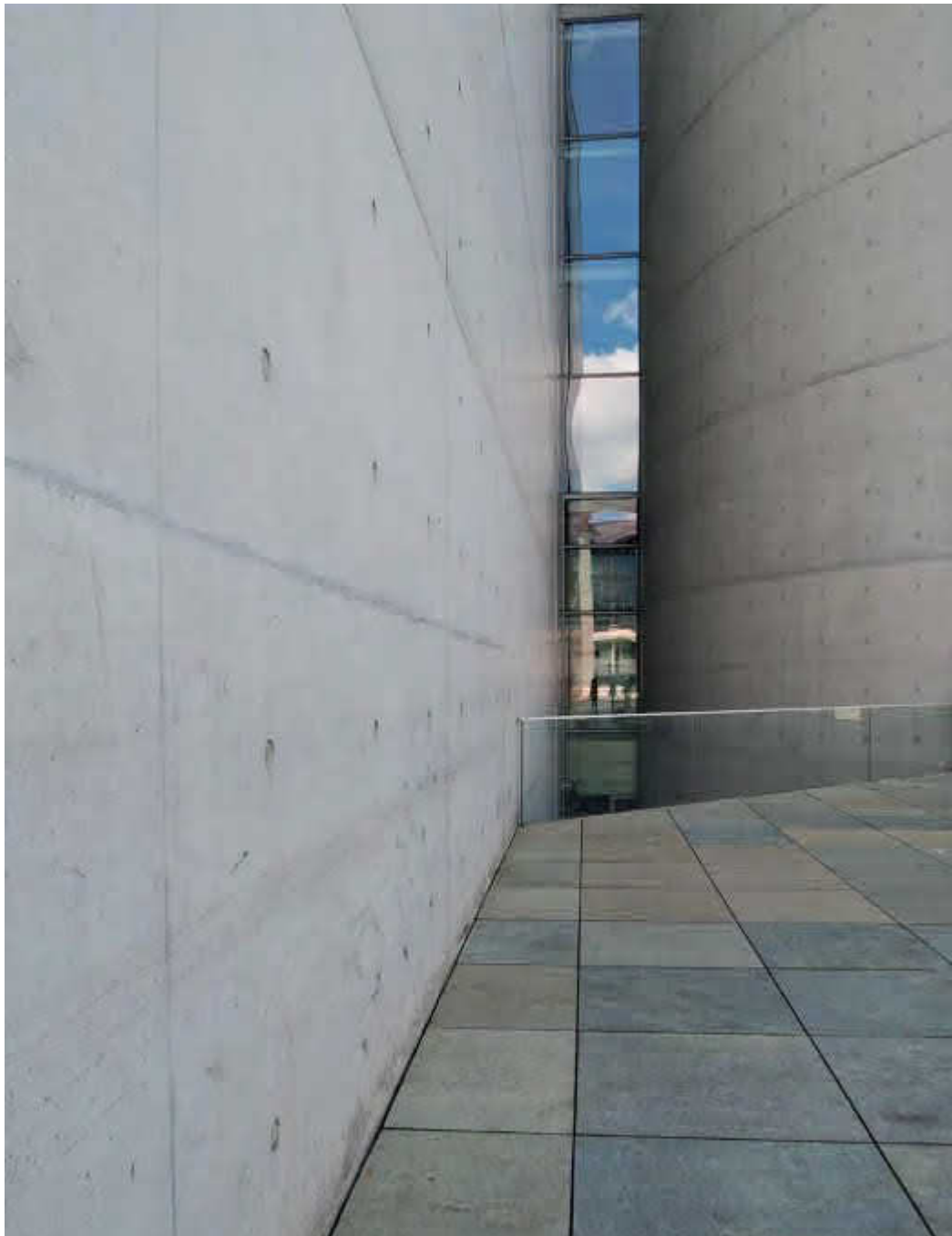
FRIEDRICHSTADT
Tiina Miettinen - Nina Virtanen

Hallintokortteleiden alue koostuu kolmesta erillisestä rakennuksesta ja kahdesta puistosta joista toinen on julkiselta asiointilta suljettu Kantzlergarten. Alue on pitkä ja kapea soiro, jonka katkaisee pituussuunnassa joki kahteen kertaan. Etelässä ja pohjoisessa alue rajautuu puistokatuun, jonka sotilaallisiin riveihin istutetut puut jakavat väylän autoille ja kävelijöille. Alerakenne ja muoto välittyvät parhaiten kartasta. Sisätilat on ryhmitelty samaa pitkulaista kaavaa noudattaen. Rakennukset kohoavat suurina ja majestettisina, ympäristö on avointa ja valoisa puistoa hyvinhoidettuine nurmikoineen.

Tunnelma on jäykän asiallinen, hieman ulkopuolinen. Rakennukset ovat suljettuja, eikä aina ole selvää missä on pääsisäänkäynti. Viheralueet ja joki tuovat alueelle lämpöä ja inhimillisyyttä.

Vastaava alue Helsingissä:
Keskustakirjaston, musiikkitalon jne. alue

HALLINTOKORTTELIT
Tiina Miettinen - Nina Virtanen

Westendin vihreän ja vauraan asuinalueen muodostavat isot pääosin tiilirakenteiset villat 1800-1900 -luvulta. Muutama moderni rakennus puristuu menneen maailman sisään mutta nousevat sieltä kuin uhmaten esiin.

Katunäkymät ovat erittäin väljiä ja vahvarunkoiset puut jakavat tien kevyen liikenteen ja autoilijoiden kesken. Jalankulkijoiden liikkuminen on puristettu kapealle ja pienillä noppakivillä päällystetylle kaislalle. Alueen luonto peittää taakseen avaria pihoja ja hulppeita asuntoja. Piha-aidat rajaavat tilan yksityiseen ja julkiseen. Rakennukset ovat osittain katulinjassa kiinni mutta myös vedetty keskelle piha-aluetta, jolloin maisema rytmittyy mielenkiintoisesti.

Kadut olivat jokseenkin huonosti hoidettu. Liikkuminen roudan ja puunjuurien muokkamaalla kadulla oli melko haastavaa. Autot oli tuotu kadulle vaikka asuntoihin oli suunniteltu autotalli. Sen mitoitus ja luiskan ajokulma on kuitenkin nykyisille autoille mahdoton.

Vastaava alue Helsingissä:
Munkkiniemi

**WESTEND
VILLENKOLONIE**
Tiina Miettinen - Nina Virtanen

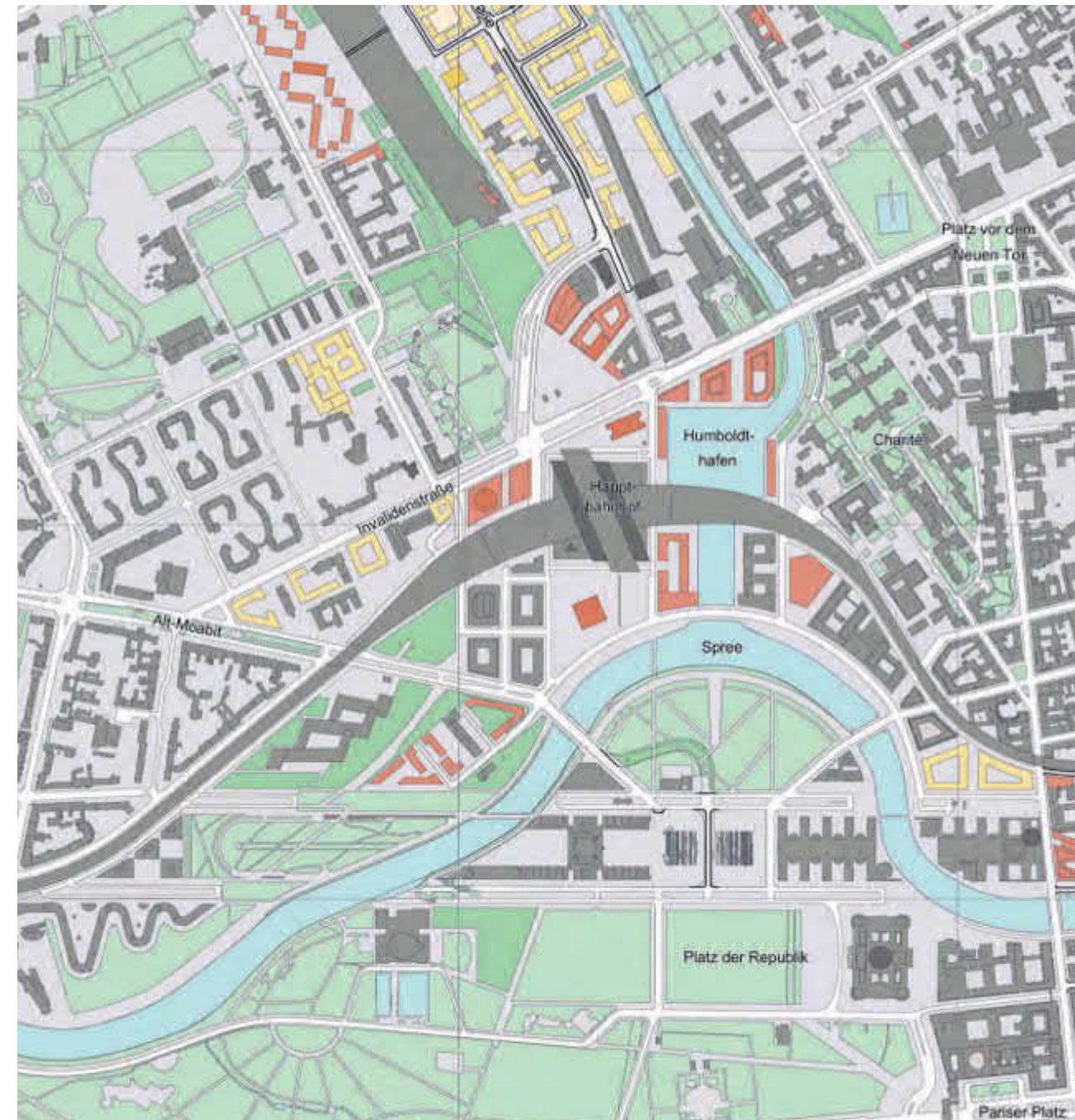
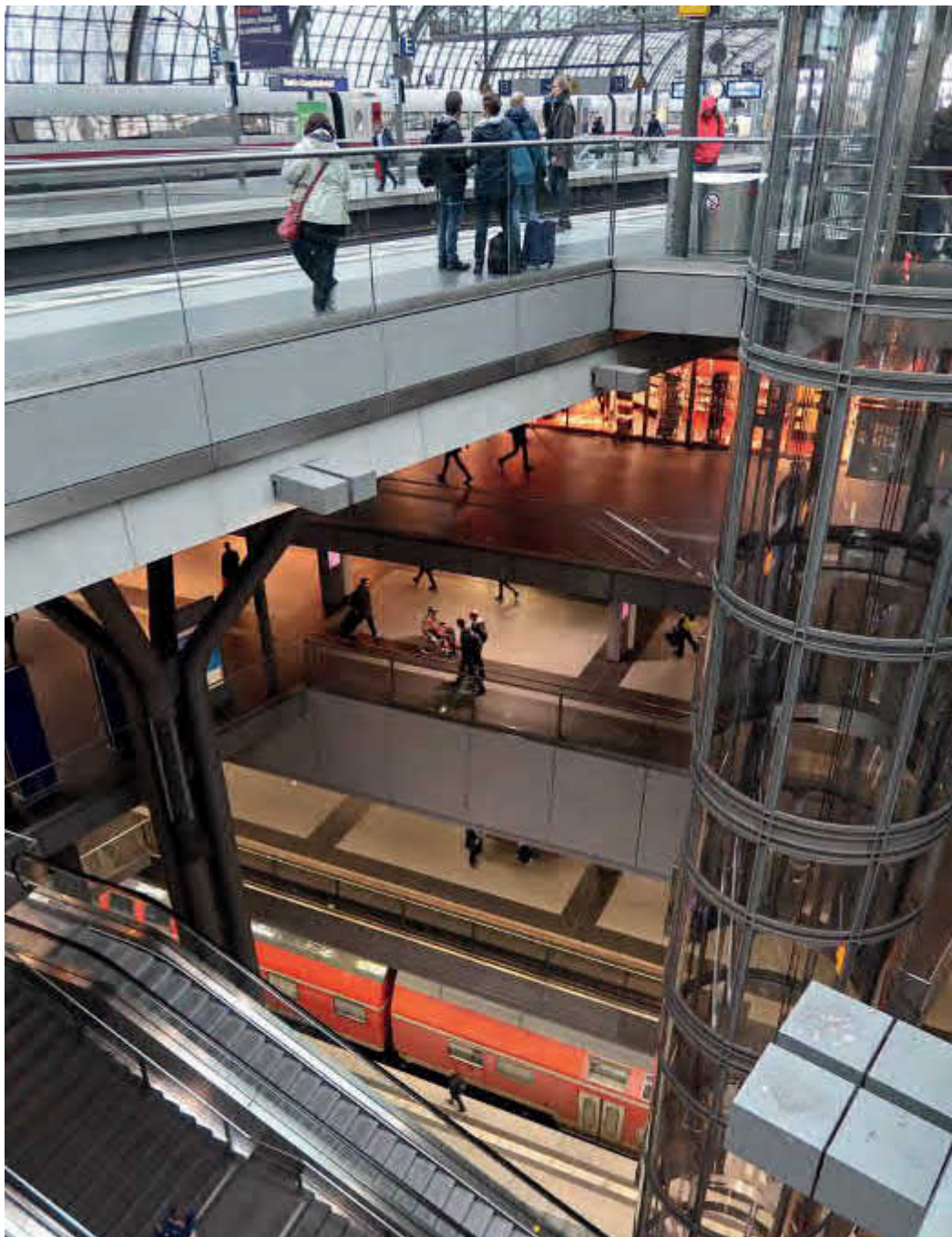

Berliinin päärautatieasema, Berlin Hauptbahnhof, koostuu kahdesta ristikkäisestä massasta rautateiden risteyskohdassa. Massiivinen teräs-lasi-rakennus toimii maamerkinä.

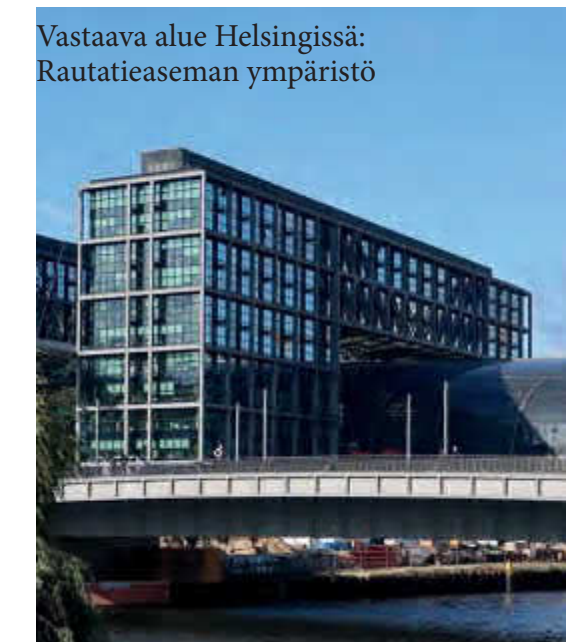
Asema sijaitsee avoimella alueella kahden joen risteyskohdassa. Viime vuosina aseman ympäristöön on kohonnut useita hotelli- ja toimistorakennuksia. Aseman eteläpuolella sijaitseva avoin kävelijöille ja tapahtumille avoin Washingtonplatz-aukio mahdollistaa näkymät Berliinin vanhimmalle sillalle sekä hallintokortteleiden suuntaan, jonne on lyhyt kävelymatka kevyelle liikenteelle tarkoitettuja siltoja pitkin. Pohjoispuolella aseman edessä oleva pieni Europaplatz-aukio rajaa aseman pääkadusta.

Asemarakennuksen linjat mukailevat rautatie- ja metroraitteiden suuntia. Ylimmän kerroksen rautatieasema, kolmen keskikerroksen liiketilat ja alimman kerroksen metroasema muodostavat toimivan kokonaisuuden ja yhden Berliinin suurista "risteyskohdista".

Aseman läheisyydessä sijaitsevien uusien toimistokortteleiden välinen katutila on ankanan pelkistetty ja kaipaa vastapainokseen esim. pieniä viheralueita elävöittämään aluetta.

Vastaava alue Helsingissä:
Rautatieaseman ympäristö

HAUPTBAHNHOF
Tiina Miettinen - Nina Virtanen

Bernauer Strasse on tiiviisti rakennettu asuinalue, joka koostuu asuin- ja studi-orakennuksista. Kadun lounaispuolella kulkee puisto, jonka reunalla on saneerattuja tiilisiä kerrostaloja lisäkerroksilla korotettuna sekä matalampia 3-kerroksen kaupunkitaloja. Sisäpihat ovat selkeästi yksityisiä ja puiston puolella kaupunkitalot liittyvät osaksi puistoa. Loiva rinne antaa rytmiä koko ympäristölle ja näkymät ovat laajat.

Puistossa kulkee myös muurilinja joka on jakanut alueen Itä- ja Länsi-Berliiniin. Muistomerkki on sijoitettu aukiolle ja rakennuksen julkisivussa on kuuluisa valokuva itäsaksalaisesta sotilasloikkarista. Isoilla graafisilla pinnoilla on saatu avarelle alueelle mielenkiintoinen yksityiskohta, joka toimii maanmerkinä.

Julkinen liikenne toimii hyvin U-bahnilla ja raitiolinja kulkee Bernauer Strasselta liittäen sen muuhun kaupunkiin. Katunäkymät ovat väljät kuten muuallakin Berliinissä.

Rakennusten kivijalkakaupat, -kahvilat, ja toimistot elävöittävät kokonaisuutta eikä se vaivu pelkäksi nukkumalähiöksi.

Vastaava alue Helsingissä: Jätkäsaari valmistuessaan

BERNAUER STRASSE
Tiina Miettinen - Nina Virtanen

Helmholtzplatzin ympärillä sijaitsee vanha tiiviisti rakennettu umpikorttelien kerrostaloalue. Alueen sydän on kahden korttelin pituinen metsittyyn puisto. Katalueet ja jalankulkuväylät ovat leveitä ja niille tuovat elämää mm. Kadulle laajentuneet kahvilat.

Talot ovat 6-7 -kerroksisia ja niiden salaisuus on mielenkiintoinen sisäpihamaailma. Korttelin matkalla on kolme toisiinsa kytkeytyntä sisäpihaa, joiden kautta asukkailla on yhteys toisiin taloihin. Sisäpihat ovat pieniä mutta vehreitä. Suuret puut, pensaat, polkupyörät ja jätteastiat vievät alaa oleskelulta. Harvan kerrostalon sisäpihalla löytyi varsinaisia oleskeluryhmiä tai edes lasten leikkipaikkoja. Naapuritaloyhtiön pihasta aidalla rajattuja sisäpihoja on vaikea käyttää hyödyksi, kun taas yhteisellä isolla sisäpihalla mahtuisi olemaan enemmän toimintoja. Sisäpiha on vain läpikulkupaikka. Suuria sisäpihoja on täydennysrakennettu.

Alue vaikutti kotoisalta ja mittakaavaltaan inhimilliseltä.

Vastaava alue Helsingissä:
Punavuori

HELMHOLTZPLATZ
Tiina Miettinen - Nina Virtanen

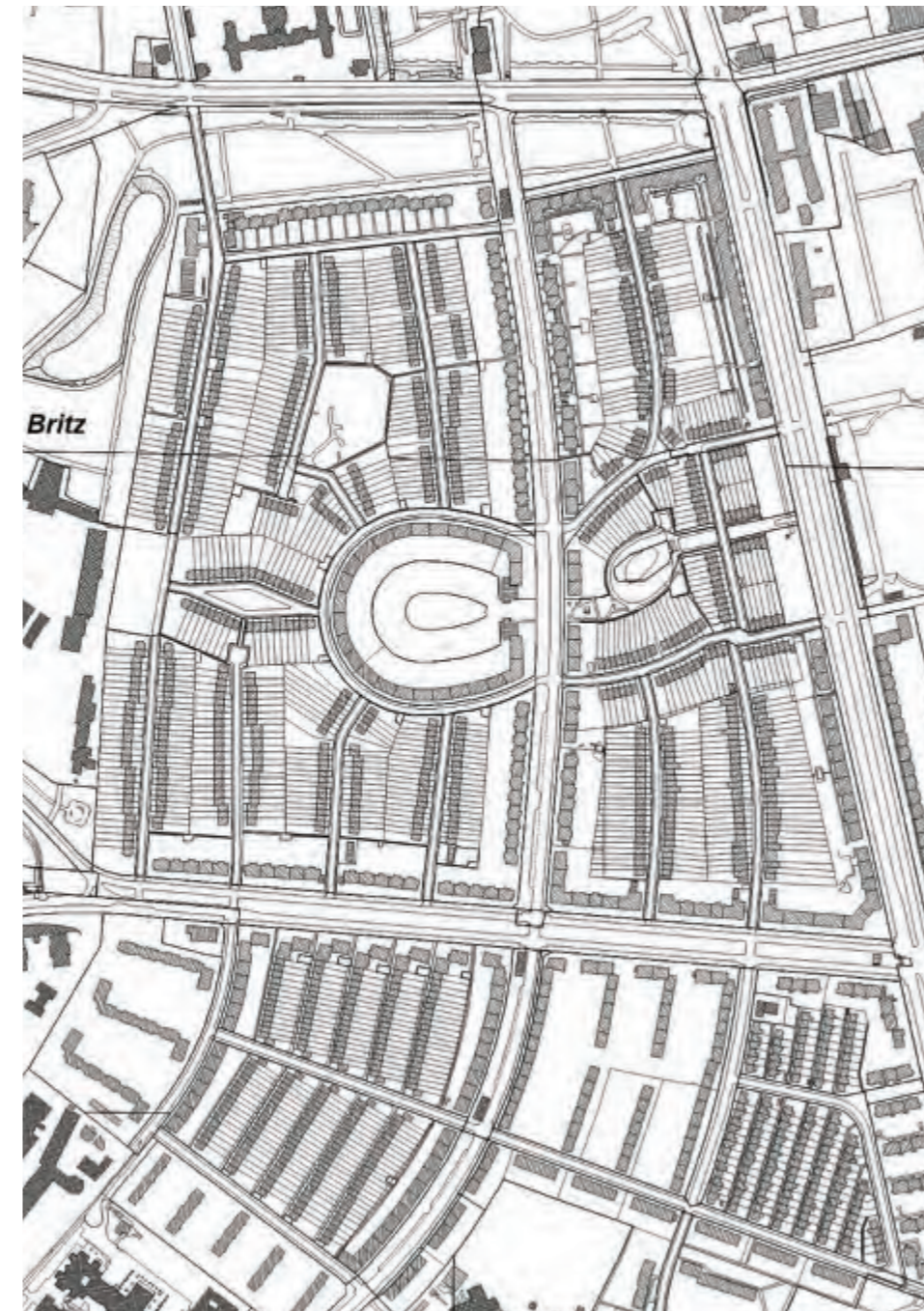
Hufeisensiedlungin puutarhalähiö on laajahko asuinalue kaukana keskustasta. Alueen keskipiste on hevosenkengän muotoon rakennettu kerrostalo, jonka keskiosaan jää suuri puistoalue lampineen. Hevosenkengätaloa ympäröi siitä säteittäin lähtevä yhtenäinen rivitaloalue. Koko aluetta reunustavat matalat kerrostalot. Kerrostalojen rajaamalta alueelta ei löydy palveluita eikä julkisia rakennuksia.

Alue on väljä ja rakennuskanta matalaa, kaksi- ja kolmekerroksista. Rivitaloasunnoissa on myös ullakkokerros osana asuntoa. Alueella toistuu sama muoto ja lämminsävyinen värimaailma. Rivitalojen idylliset etupihat ovat pieniä ja avoimia, matalalla kasvillisuudella kadusta erotettuja. Vehreät takapihat ovat pitkiä ja kapeita, mutta kasvillisuus tekee pihoista intiimejä ja vaihtelevia sekä mahdollistaa pihan jakamisen eri toimintoihin. Kapeat kävelykujat takapihojen välissä avaavat yksityiset takapihat satunnaisille ohikulkijoille.

Kadut ovat kapeita, joten ajonopeus pysyy alhaisena. Pysäköinti on asunnon edessä kadun varressa, osassa aluetta asunnon pihassa. Vaikka rautatieasema on kivenheiton päässä, soveltuu alue erityisesti autoilevalle lapsiperheelle.

Ihmisen kokoinen mittakaava ja vehreä ympäristö tekivät alueesta viihtyisän ja kotoisan.

Vastaava alue Helsingissä:
Ei löydy mutta Kartanonkoski Vantaalla

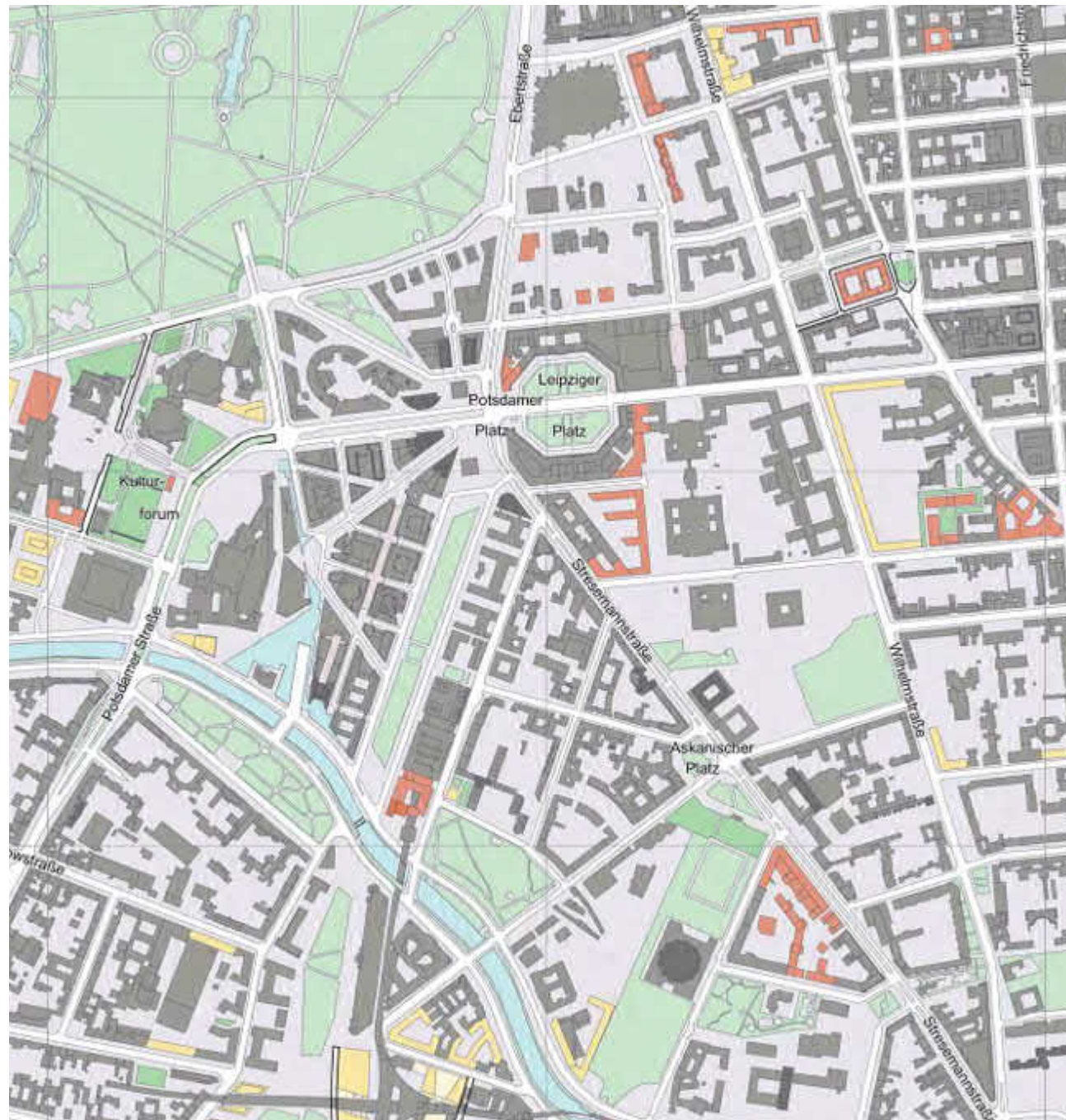
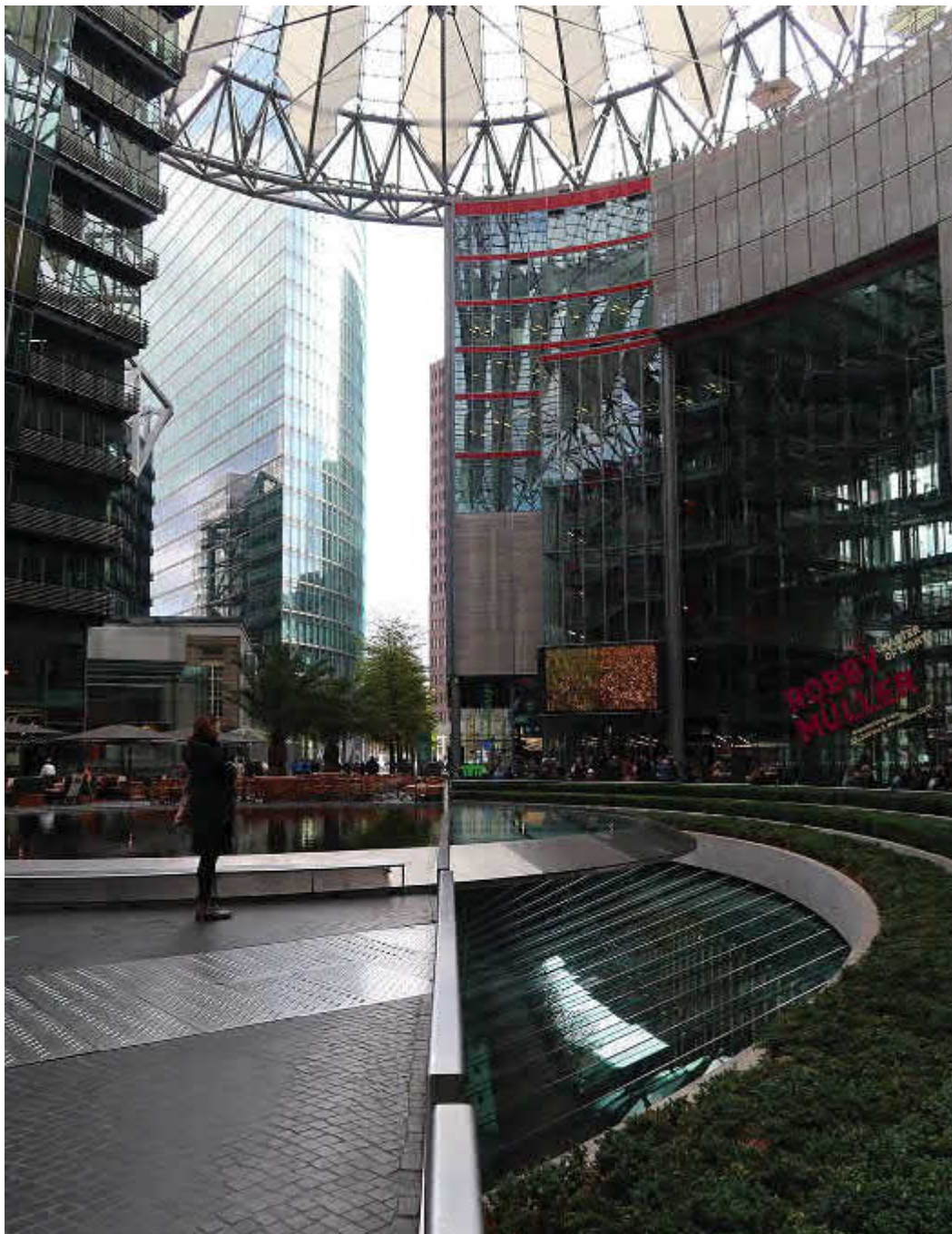

Potsdamer Platz pilvenpiirtäjäineen edustaa uutta teräs-lasirakentamista ja modernia arkkitehtuuria. Monimuotoinen rakennuskanta luo alueelle oman leimansa. Vaikka nimekkäiden arkkitehtien suunnittelemat rakennukset ovatkin pääasiassa toimistokäytössä, on alue silti avoin myös tavallisille kadunkulkijoille ja sen tarjontaan kuuluukin mm. kauppakeskus, elokuvateatteri ja useat ravintolat.

Toimistorakennusten sisäpihoille kätkeytyy hulevesialtaiden ja vesikasvien keitaita jotka luovat lämpimän kontrastin ympäristöönsä.

Alueen keskiössä suorakaiteen muotoinen viherkenttä jakaa rakennusten välisen tilan ja avartaa näkymää lounas-kaakko suunnassa. Aukio kulkee Landwehr kanaalille asti.

Kadut lähtevät säteittäin Potsdamer Platzin asema-aukiolta. Jalankululle on selkeät väylät osittain erillään vilkkaasta autoliikenteestä. Liikenteen melu on paikoitellen häiritsevää mutta esimerkiksi Sony Centerin sisäpihalla saa nauttia rauhallisesta äänimaailmasta.

POTSDAMER PLATZ Sony center

Tiina Miettinen - Nina Virtanen

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Tiivistä ruutukaavaa umpikorttelein. Pitkä etelä-pohjoisakseli; pääkatu Friedrichstrasse muodostaa liike- ja toimistorakennusten keskittymän. Alueen rakennuskanta on suhteellisen uutta, johtuen sodan aikaisista pommituksista.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Yksiköiden korkeus ja pinta-ala ovat hyvin säännönmukaisia. Korttelit 5 kerroksisia ja noin 100m mittaisia. Alue on maisemassa hyvin yhtenäinen. Hyvä julkinen liikenne ja paljon työpaikkoja. Hyvät katuyhteydet, mutta vähän pysäköintitilaa. Leveät kevyenliikenteen väylät. Pilarikäytäviä erottamassa jalankulun autoliikenteestä.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan rajausta?

- Yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan rajausta on tehty pääosin porteilla ja porttikongeilla, sekä kivijalkakerroksen korkeudella. Puolijulkista tilaa hyvin vähän.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Kamppi, Punavuori, Kaartinkaupunki, Kruunuhaka.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Varakas, työssäkäyvä, palveluja arvostava.

Millaisena koitte alueen?

- Vilkas ja kaupallinen. Siisti ja turvallinen, ei kuitenkaan kovin viihtyisä.

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Julkisia teoksenomaisia ja monumentaalisia rakennuksia. Mahtaileva mittakaava ja symboliikka.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Hallintokorttelikokonaisuus perustuu suunnittelukilpailun voittaneeseen Axel Schultesin ja Charlotte Frankin vuonna 1991 laatimaan yleissuunnitelmaan. Kokonaisuus muodostuu toimistorakennusten jonoista.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan raja?

- Alue on ulkotiloiltaan täysin julkista, mutta rakennuksiin sisäänpääsy on tarkasti rajattu. Puolijulkista tilaa ei juurikaan ole.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Mannerheimintien ympäristö Postitalolta pohjoiseen.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Alue ei ole asuinalue. Alue on julkinen tila, johon jokaisella on vapaa pääsy.

Millaisena koitte alueen?

- Monumentaalinen, futuristinen, paikoitellen kolkko ja kylmä, klassinen.

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Pienillä tonteilla asunnot oli sijoitettu katujen varsille. Suuremmilla tonteilla pientalojen sijoittelu oli vapaampaa. Suuremmat tontit mahdollistavat myös pari-, rivi- ja pienkerrostalot. Alueella oli myös paljon puistoja. Kevyenliikenteenväylät oli erotettu autotiestä viheraluein.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Alue koostuu pääsääntöisesti omilla tonteilla olevista erillispientaloista. Kadut palvelevat tasavertaisesti sekä kevyttä- että autoliikennettä.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan rajaus?

- Yksityinen ja puolijulkinen alue oli selkeästi rajattu katualueesta joko aidoin, muurein tai korkoeroin.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Kulosaari, Munkkiniemi.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Varakkaat, yksityisyyttä arvostavat ihmiset.

Millaisena koitte alueen?

- Viihtyisä, vihreä, hiljainen.

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Alueella ei ole selkeää rakennetta vaan sitä hallitsee massiivinen rautatieasema, joka toimii kaikkien liikennemuotojen risteyskohtana. Aseman lounaispuolelle on rakennettu uusia moderneja toimistorakennuskortteleita.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Alue ei ole luonteensa vuoksi kovin säännönmukainen ja toisaalta alue on vasta rakentumassa.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan raja?

- Rautatieasema ja sen ympäristö on käytännössä kokonaan julkista tilaa ilman rajoja.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

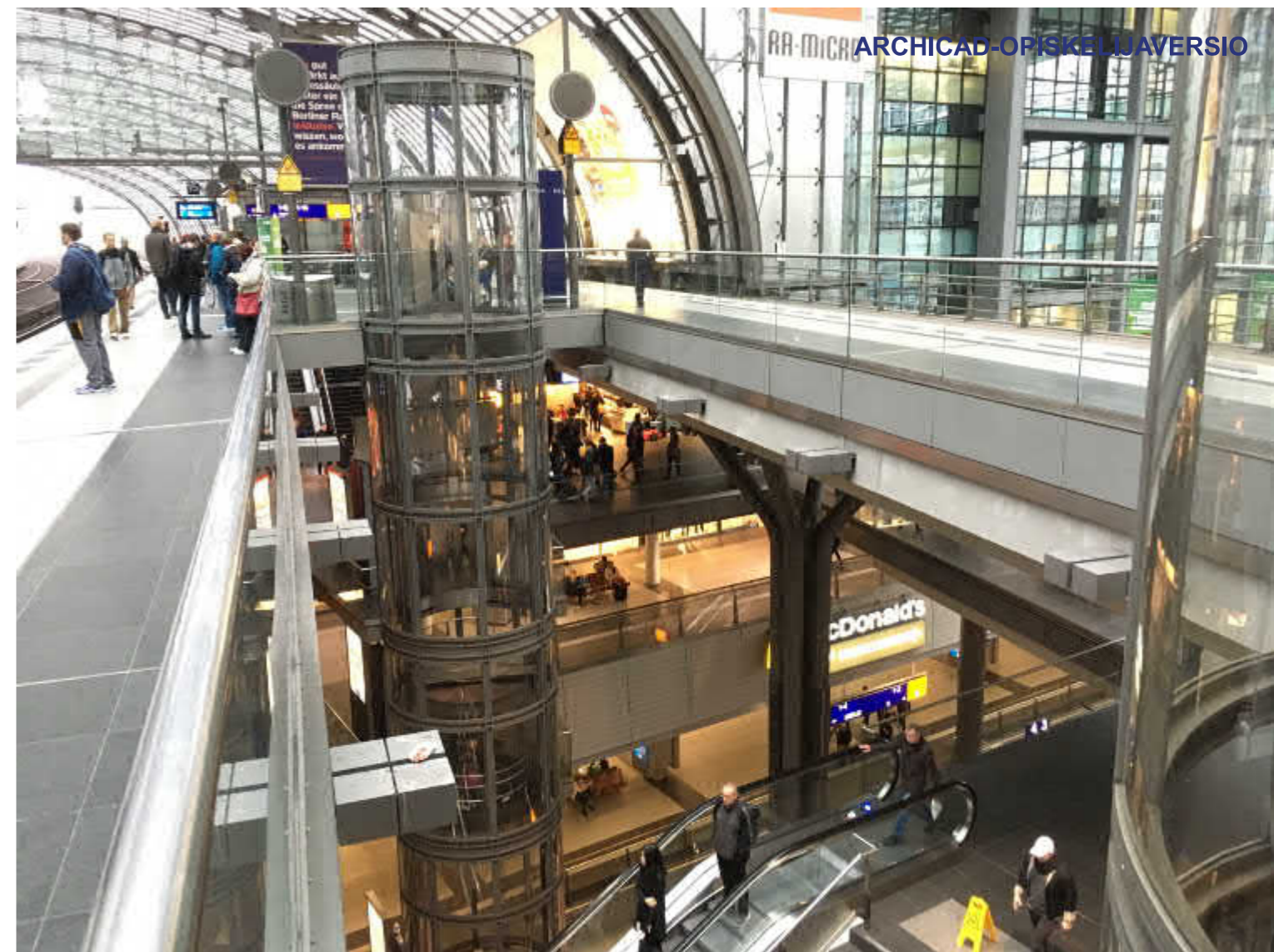
- Rakenteilla oleva uusi Pasila.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Alueella ei ollut juurikaan asutusta.

Millaisena koitte alueen?

- Vilkas, rauhaton, meluisa, hektinen, harmaa, kova.

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Suuria vanhoja umpikortteleita, modernia täydennysrakentamista, joka ei aina noudata alueen vanhempaa rakennuskantaa.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Yksiköt on sijoitettu rikkiin ruutukaavaan. Jalkakäytävät ja rakennusten piha-alueet muodostivat leveän ja viihtyisän katutilan. Rakennusmassojen väleissä puolijulkisia sisäpiha-/katutiloja.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan raja?

- Rakennukset suojaavat yksityisiä tiloja selkein piirtein.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Töölö, Kallio

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Keskiluokkaiset lapsiperheet.

Millaisena koitte alueen?

- Rento, mielenkiintoinen, innovatiivinen, kokeellinen.

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Suuria ja tiiviitä umpikortteleita. 5- 6 kerrosta. Selkeä vastaus aikansa suureen asuntopulaan. Prenzlauer Bergin suunnalla väljempää ja enemmän puistoja. Väleissä paikoin moderneja täydennysrakennuskohteita.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Ruudukkomaisesti asettuvista teistä niiden väliin jäävistä suurista kortteleista.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan raja?

- Tilat rajautuu porttikonkeihin ja rakennusten kivijalkakerrokseen. Yksityistä tilaa hyvin vähän.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Helsingissä ei ole suoranaista vastinetta tehokkuudelle, mutta esim. Kallion työlaishorttelit ovat idealtaan vastaavia.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Aikanaan suunniteltu työläisille välttämättömän asumistarpeen tyydyttämiseksi. Nykyisin keskituloisten ja kulturellien ihmisten suosima.

Millaisena koitte alueen?

- Tiivis, mutta tunnelmallinen. Siisti ja turvallinen.

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Vastakohta umpikortteleille. Alue muodostuu hevosenkengänmuotoisen kerrostalon ja puiston ympärille säteittäisesti sijoitetuista pientalorivistöistä. Koko aluetta rajaa pitkät ja muurimaiset kerrostalot.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Suuret ja pitkät pientalotontit. Nauhamaiset rakennukset ja kadut. Tonttien välejä rajaavat kapeat huoltokujat.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan raja?

- Yksityisen tilan raja näkyi selkeästi istutuksin ja aidoin. Julkiset puistoalueet oli helppo havaita saavutettavuudensa vuoksi.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Vuosaari, Kontula.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Keskiluokkainen perheellinen, jolla ei ole tarvetta palvelujen välittömälle läheisyydelle.

Millaisena koitte alueen?

- Rauhallinen, miellyttävä mittakaavainen, vihreä, värikäs.

Millaisista kaupunkirakenteellisista yksiköistä ko. päivän alueet rakentuivat?

- Pilvenpiirtäjiä, isoja aukioita ja puistoja. Rakennukset moninaisia ja näyttäviä, suuria ja yksilöllisiä. Kohtaamispaikka.

Millaisilla säännöillä yksiköistä on muodostettu aluerakenne?

- Alue koostuu monista eri suunnitelmista. Yksiköt muodostavat sekä itsenäisiä vaikutusalueita että suuria säteittäisiä sommitelmia.

Mikä oli yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan raja?

- Tilat, varsinkin katutasossa täysin julkista. Yksityisempiä tiloja kerroksissa.

Mikä alue Helsingissä vastaa samaa tehokkuutta?

- Päärautatieaseman ympäristö.

Millaiselle ideaaliselle asukkaalle alue on suunniteltu?

- Ei juurikaan asutusta. Turistit, toimistotyöntekijät ym.

Millaisena koitte alueen?

- Näyttävä, moderni, vilkas, energinen, vertikaalinen.

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

BERLIINI EXCURSIO ANALYYSI

FRIEDRICHSTAD

HALLINTOKORTTELIT

WESTEND- HUVILA-ALUE - VILLENKOLONIE

HAUPHTBAHNHOFIN ALUE

BERNAUERSTRASSEN YMPÄRISTÖ

HELMHOLZ PLATZIN YMPÄRISTÖ

HUFEISENSIEDLUNG

POTZDAMER PLATZ & SONY CENTER

FRIEDRICHSTAD

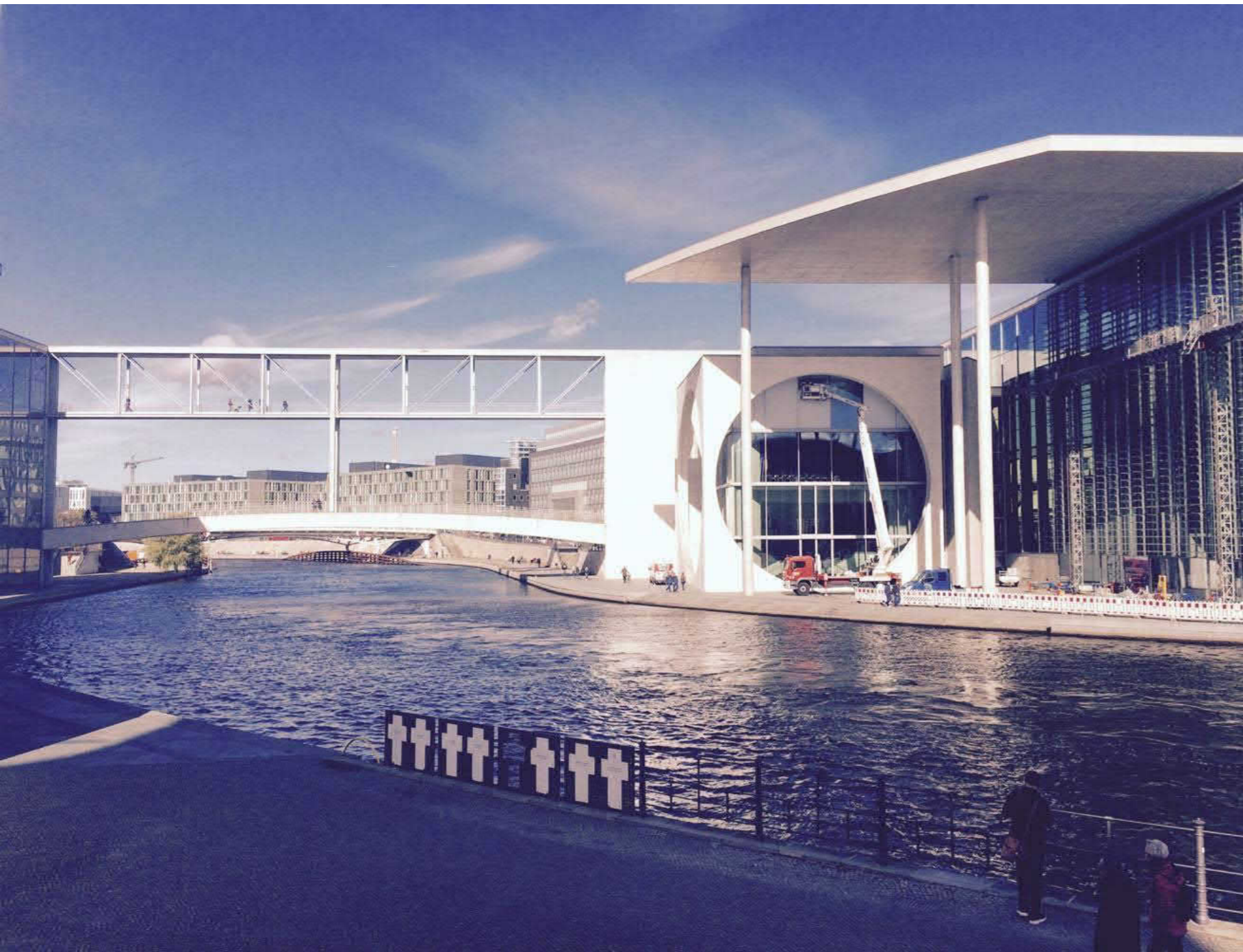
Alueen rakeisuus on suurimittakaavaista ja tiheää. Korttelit ovat suuria ja kadut suhteellisen leveitä. Alue on suunniteltu tiukasti suurin geometrisin keinoin ja alueen pitkät, korkeita rakennuksia reunustavat akselit luovat jylhän ja arvokkaan tunnelman. Alueen rakennukset ovat pääsääntöisesti 5 kerroksisia, osittain uudemman tyyliisissä rakennuksissa rakennuskanta voi nousta jopa 7 kerroksiseksi.

Suuresta mittakaavasta huolimatta alueelle on tyypillistä tarkasti suunnitellut detaljit, esimerkiksi kävelykaduissa, ja jalankulku on erotettu moottoriliikenteestä, paikoittain pilarikäytävien avulla. Tämä luo jalankulkijalle turvallisen ja miellyttävän ympäristön. Alueen rakennusten arkkitehtuurissa on nähtävissä ikäkerrostuneisuutta, vaikkakin osa siitä on rekonstruoitua. Tämä luo alueelle mielenkiintoista vaihtelevuutta. Visuaalinen ilme on alueella hyvin urbaania ja perinteisen suurkaupunkimaista.

Alue on pääsääntöisesti julkista tilaa, ja katutasoa valtaavat pääosin liiketilat, jotka liittyvät suoraan jalkakäytävään. Yksityiset tilat sijoittuvat ylempiin kerroksiin. Alueelle ideallin käyttäjäryhmän voidaan olettaa olevan hyvätuloista ja toimintojen ja palveluiden läheistä sijaintia arvostavaa.

Alue on vilkkaasti liikennöityä ja siellä on sekä yksityisautoilua että julkista liikennettä. Alueen käyttöasetetta nostavat lisäksi rautatieasema sekä metroasemat, jotka tuovat myös oman lisänsä alueen yleisilmeeseen. Helsingissä hieman vastaavaa tehokkuutta on nähtävissä Aleksanterinkadulla.

HALLINTOKORTTELIT

Alueen rakenne koostuu väljästi sijoitelluista, suurimittakaavaista ja monumentaalista yksiköistä.

Hallintokortteliympäristössä on huoliteltuja suuria viheralueita ja kivettyjä kenttiä, jotka lisäävät hallintorakennusten vaikuttavuutta.

Rakennukset on asetettu suorakulmaiseen itä-länsisuuntaiseen koordinaatistoon, joka luo alueelle selkeästi havaittavan oman hahmonsaa. Aluetta leimaa idän ja lännen yhdistymistä kuvaavaa vahva symbolinen luonne, jossa Spree-joki halkoo hallintokorttelialuetta vanhan rajan suuntaisesti.

Paikan päällä selkeää suunniteltua geometriaa ei hahmota suuren mittakaavan, puistoalueiden tuoman ilmavuuden sekä alueella mutkittelevan joen takia.

Tunnelma alueella on rauhallinen ja viihtyisä sekä puhutteleva. Suuret viheralueet, veden läheisyys sekä moottoriliikenteen puuttuminen korostavat alueen arvokkuutta, yhdessä suurten arvorakennusten yhteneväisen ilmeen kanssa. Ympäristö saa ihmisen tuntemaan itsensä pieneksi, joka voi tuoda turvallisuuden tunnetta.

Helsingissä osittain samoja piirteitä on nähtävissä Töölönlahden ympäristössä Musiikkitalon ja Kansalaistorin välittömässä läheisyydessä.

WESTEND- HUVILA-ALUE - VILLENKOLONIE

Alueen rakenne koostuu suhteellisen väljästi sijoitelluista erillispientaloista omine pihoine ja tontteineen. Aluerakenteen muodostavat suorat kadut, joita rajaavat puurivistöt sekä viimeistellyt jalkakäytävät. Yksityiset tonttien pihat on erotettu julkisista kuluista aidoin ja korkoeroin.

Talojen asettelu tonteilla on vapaata, eikä selkeää säännönmukaisuutta sijoittelussa tai ulkonäössä ole havaittavissa. Paikoittain lähellä olevissa rakennuksissa ja tonteissa, on kuitenkin yhtenäisiä piirteitä. Alueella on nähtävissä aikakerrostumia eri alueen osien välillä.

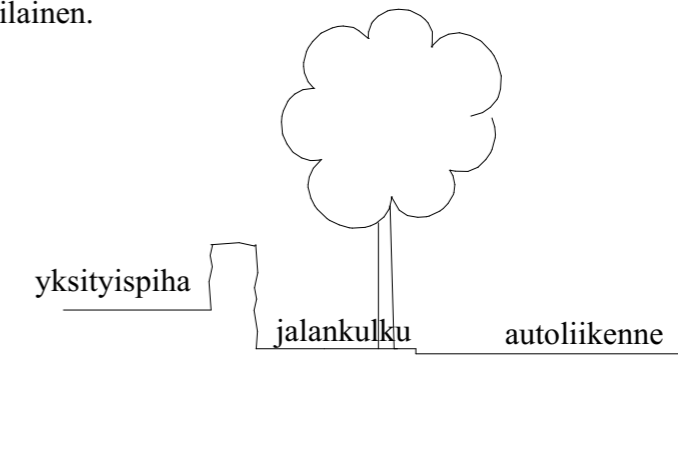
Runsas erimittakaavainen kasvillisuus ja huolellisesti viimeistely katukuva, rakennusten vaihtuvan ilmeen kanssa luovat alueelle viihtyisän ja tunnelmallisen luonteen.

Alueen rauhallinen ja intiimi tunnelma muodostuu mm. vähäisestä liikenteestä, luonnonläheisyydestä sekä pienestä mittakaavasta.

Vaikka rakennukset ovat erilaisia, tonttien yhteneväiset rajaukset, yhtenevä kasvusto ja -katuverkosto antavat koko alueelle kuitenkin omaleimaisen ja tunnistettavan ilmeen.

Helsingissä samankaltaista tehokkuutta on löydettävissä esimerkiksi Kulosaaren ja Munkkivuoren omakotitaloalueilla.

Idealiasukas alueelle on hyvin toimeentuleva, omaa rauhaa arvostava kaupunkilainen.

HAUPTBAHNHOFIN ALUE

Päärautatieaseman luonne henkii suurkaupungin kiireistä elämänmenoa. Aseman sisällä on havaittavissa sen keskeinen sijainti kaupungin eri osien välillä ja kaupungista poistumisen kannalta. Eri suuntaisista ja tyyllisistä liikennetiedoista, jotka risteävät eri kerroksissa muodostuu mittava, kaiken kattava liikenneverkosto.

Asema on erittäin tehokkaasti suunniteltu ympäristö. Siellä on paljon avointa ilmatilaa, jonka ansiosta risteävät liikenneväylät eri kerroksissa näkyvät selkeästi.

Korkeaa julkista tilaa rajaavat lisäksi kerros kerrokselta erilaiset kaupalliset tilat. Aseman vilkas ympäristö muodostuu julkisen liikenteen kulkuneuvojen lisäksi suurten ihmismäärien liikehdinnästä käytävillä, liiketiloissa ja asemalaitureilla.

Aseman tunnelmassa on huomattavaa kiireen ja vilkkaan kaupunkielämän tuntua ja asema henkii suurten metropolien julkista arkkitehtuuria. Runsaasta käyttöasteesta huolimatta rakennukseen on saatu väljyyttä leveillä kulkuväylillä, korkealla tilalla ja läpinäkyvällä olemuksella. Aseman tunnelma on monien kiireisten asemarakennusten tavoin rauhaton ja turvaton.

Päärautatieasema on suurimittakaavaisella olemuksellaan synnyttänyt ympäristöönsä samanhenkistä jättimäistä rakennuskantaa leveine katuineen. Kampin keskuksen sekä sen ympäristön voidaan ajatella vastaavan samanhenkistä liikenteen ja liikenneverkostojen keskipistettä Helsingissä.

BERNAUERSTRASSEN ALUE

Alue koostuu historiallisesta muistomerkkikentästä ja sitä reunustavista asuinalueyksiköistä. Puretun muurin kohta on jätetty rakennuksista vapaaksi viheralueeksi ja sitä ympärövä jättömaa on rakennettu asuinkäyttöön. Ympäristö on väljäkkösti ja vapaasti täytettyä, mutta urbaania.

Alueen luonne on omaperäinen ja erittäin heterogeeninen. Värikkyyttä alueelle tuo täydennysrakentaminen, jossa on suosittu kokeilevaa ja ennakkoluulotonta suunnittelua. Mittakaava on suhteellisen pientä, korkeimmillaan kuusikerroksista rakentamista. Alueen yksi helmistä on sympaattinen, hollantilaistyylinen townhouse-kortteli. Välissä mutkittelevan kadun mittakaava ja katutila on viihtyisiä ja suojaisia. Yksityisen ja julkisen tilan raja on häilyvä ja jo heti pihakadulle käännyttäessä tila muuttuu puoliyksityiseksi. Alue on suunnattu selkeästi nuorekkaalle ja avoimelle asukkaalle, niin lapsiperheelle kuin yksineläjällekin.

Välittömästi läheisyydestä alkavat 1900-luvun alun klassisen harmoniset asunrakennuskorttelit.

Kapunginosassa autoliikenne ei ole pääosassa vaan tunnelma on rauhoitettu monin paikoin moottoriliikenteeltä. Helsingissä samantyylistä tehokkuutta vastaa muun muassa Taka-Töölön ja Meilahden ympäristö.

HELMHOLTZPLATZIN YMPÄRISTÖ

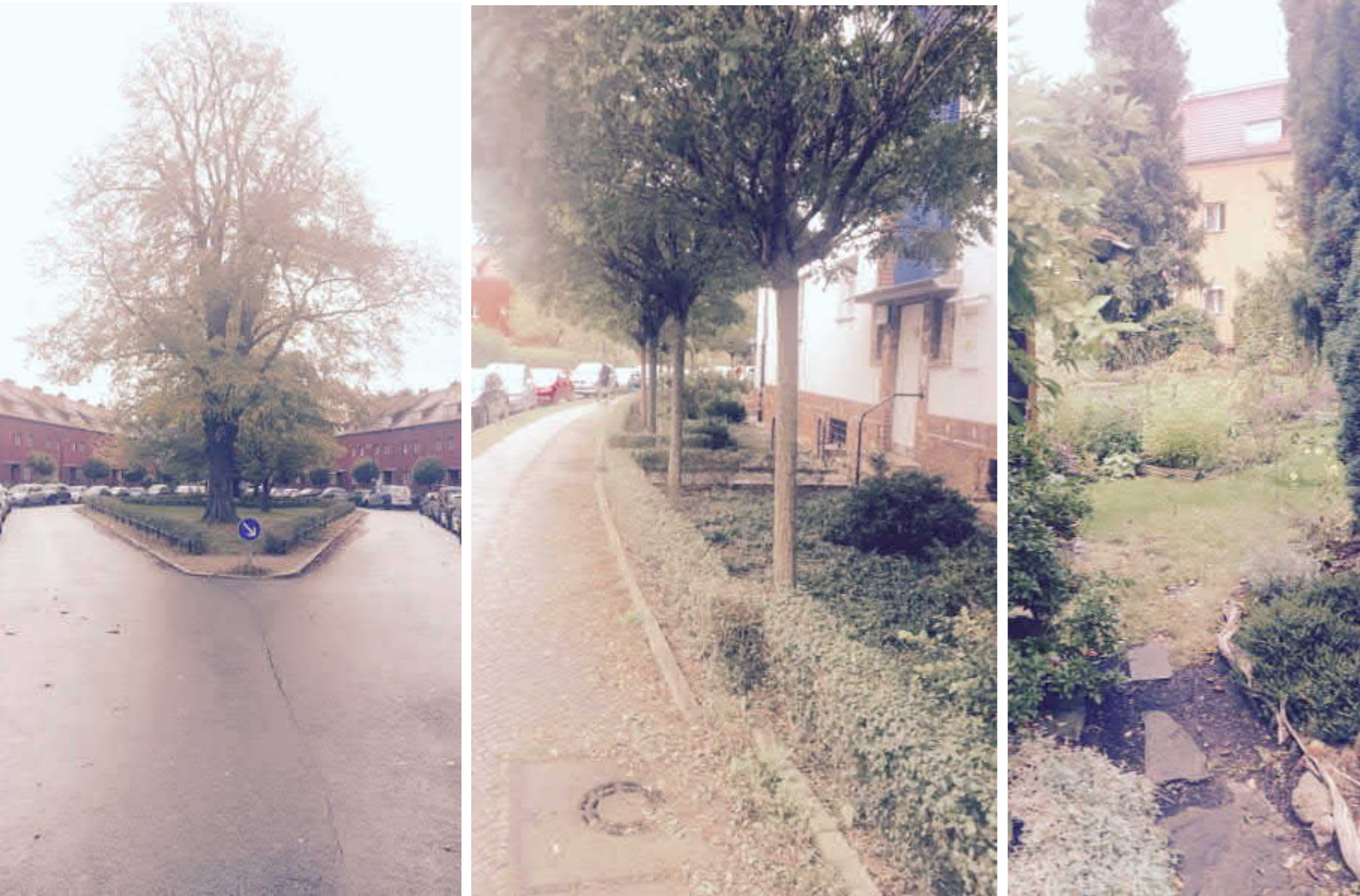
Helmholtzplatzin alue koostuu tiiviisti rakennetuista, korkeudeltaan yhdenmukaisista, viisikerroksisista ja harjakattoisista suurkortteleista, jotka on asetettu perinteiseen ruutukaavaan. Pitkät korttelit rajautuvat jalkakäytävään, jonka puurivistö erottaa vieressä kulkevasta autoliikenteestä. Kapeahkojen katujen molemmille puolille pysäköidään autoja, jolloin tilaa jää juuri ja juuri kahdensuuntaiselle liikenteelle.

Kortteleiden sisälle jäävät porteilla erotetut, puoliyksityiset sisäpihat, jotka mahdollistavat luonnonvalon saatavuuden myös korttelien sisäpuolelta. Yksi kortteli koostuu useista rakennuksista, ja näiden ulkonäön eroavaisuudet tuovat vaihtelua muuten tarkan säännölliseen katukuvaan.

Ruutukaavan mukaisesti, Helmholtzplatzin puistoalue on tehty avoimeksi jätetylle, suorakulmaiselle alueelle, asuinalueen keskelle. Sen suorakulmaista pohjamuotoa on pehmennetty epäsäännönmukaisilla hiekkapoluilla sekä kasvillisuudella. Puisto on rauhallinen ja viihtyisä, ja sen runsas kasvillisuus tekee siitä suojaisen ja turvallisen paikan oleilla.

Helsingissä yhtä suurta tehokkuutta on nähtävissä harvoissa paikoissa, mutta samankaltaista on esimerkiksi Kampissa, Malminkadun ja Lapinlahdenkadun välisissä pärisissä suurkorttelissa. Alue on ihanteellinen hyvätuloisille ja keskiluokkaisille kaupunkilaisille, kaiken ikäisille asukkaille. Se sijaitsee lyhyen matkan päässä ydinkeskustasta, ja alueella on myös liiketiloja ja ravintoloita.

HUFEISENSIEDLUNG

Alue rakentuu rakeisuudeltaan lähes saman kokoisista ja muotoisista asuinrakennuksista. Poikkeuksena on kaareva rakennus, joka rajaa suurta keskeisviheriötä. Rakennukset ovat alueen keskellä pääsääntöisesti kaksikerroksisia ja pitkiä. Myös nämä rakennukset on sommiteltu suurta keskeisviheriötä kunnioittaen. Alueelle selkeän rajan antavat reunoilla sijaitsevat, korkeammat ja pitkät rakennukset.

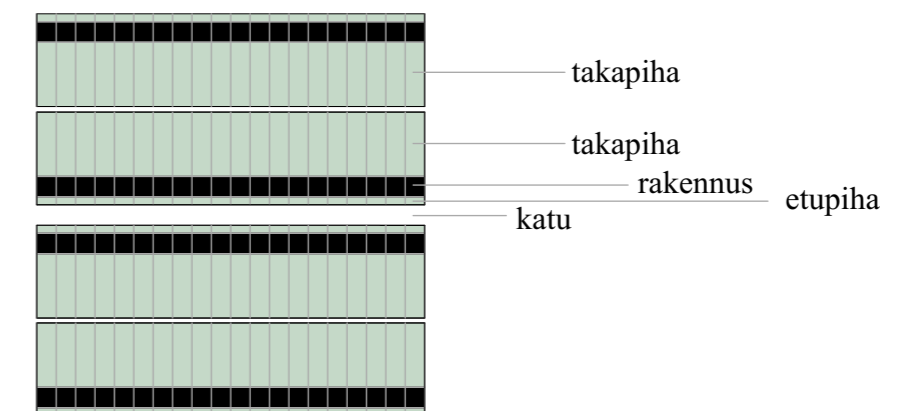
Mittakaava ja katutila alueella on miellyttävä ja tunnelmallinen. Harmoninen, mutta pirteän vaihteleva sävy maailma luo alueelle rauhallisen tunnelman, ja alueella on panostettu istutuksiin, jotka antavat katunäkymälle pehmeyttä sekä kiintopisteitä.

Tila muuttuu julkisesta katutilasta puoliyksityisten, tarkasti yhtenäiseksi suunniteltujen, etupihakaistaleiden kautta yksityiseksi. Asuinrakennusten takapihat ovat luonteeltaan etupihoja yksityisempiä ja vapaammin suunniteltuja, pääsääntöisesti tunnelma on niissä hyvin orgaaninen ja luonnollinen. Alue on tehokkuudeltaan erittäin tiheään rakennettua, jotta asuntoja on saatu mahtumaan paljon. Tiheästä asutuksesta huolimatta, alueelle tyypillisillä pitkänomaisilla rakennuksilla ja rakennusten sijoittelulla on aikaan saatu jokaisen rakennuksen väliin viihtyisä takapiha-alue. Takapihojen yksityisyys on saatu turvattua asettamalla viereisten talojen takapihat vastakkain.

Alueen kadut, pihat ja rakennukset muodostavat tyyliään hyvin yhtenäisen ja selkeästi hahmotettavan kokonaisuuden. Tonttirajat sekä rakennusten rajaamat alueet ovat yhtenäiset, ja alue on hyvin tasavertainen.

Alue sopii hyvin keskiluokan asukkaalle, erityisesti lapsiperheille, jotka arvostavat sekä omaa rauhaa ja pihaa että yhteisöllisyyttä.

Pääkaupunkiseudulla vastaavaa asuintehokkuutta on nähtävissä esimerkiksi Kartanokoskella

POTZDAMER PLATZ & SONY CENTER

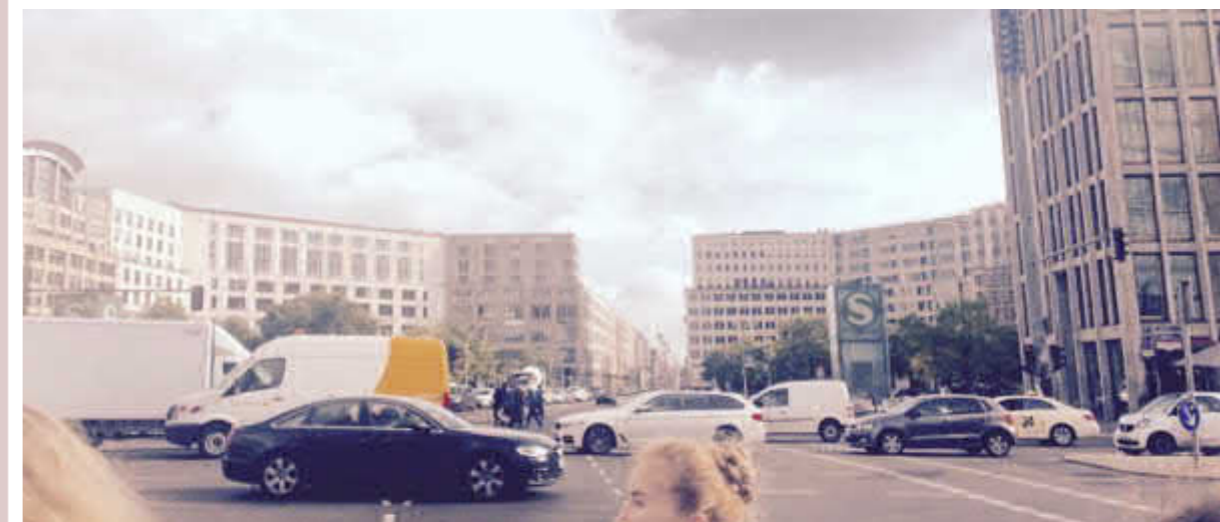
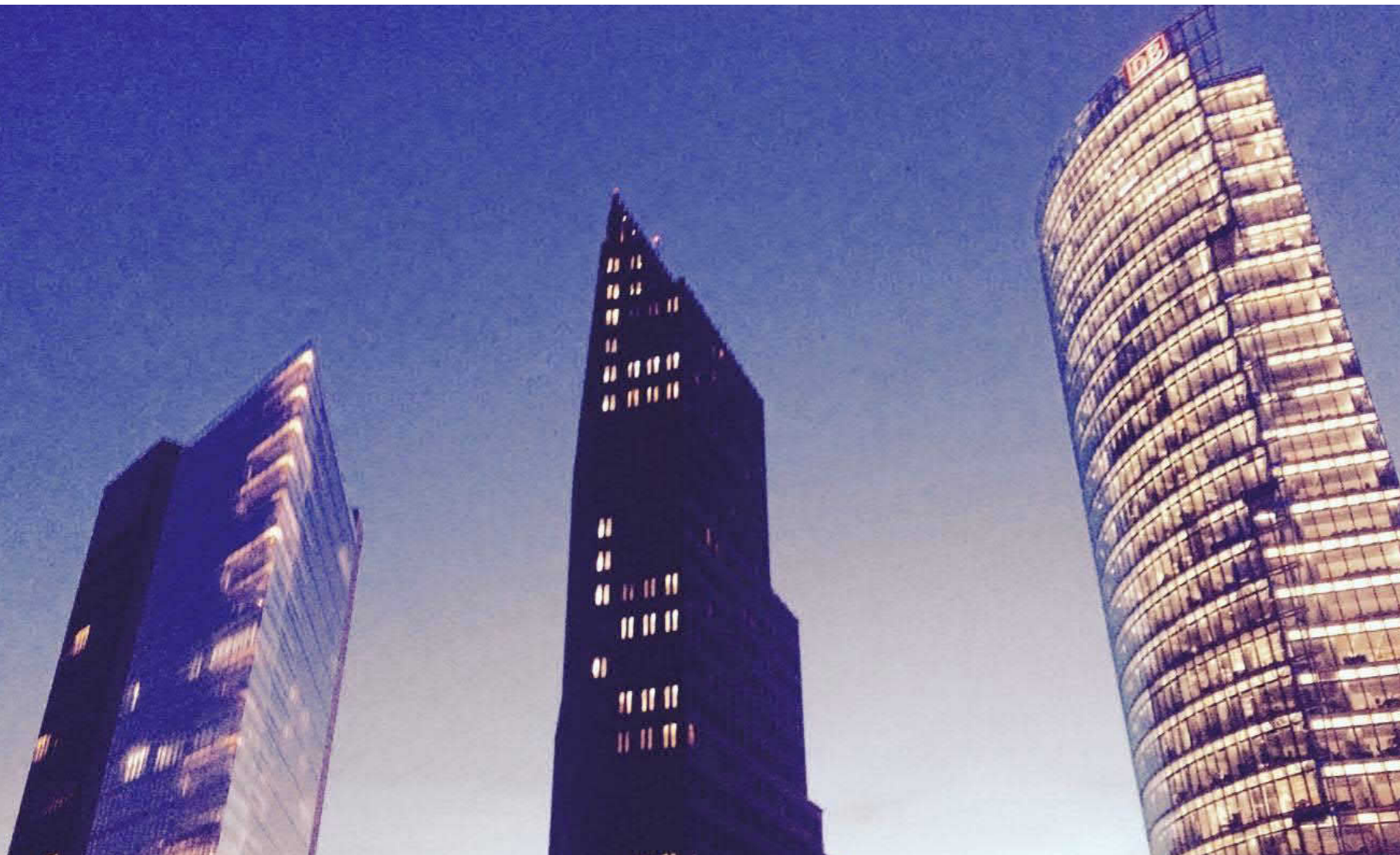
Alue rakentuu vaihtelevan muotoisista- ja korkuisista, suurimittakaavaisista massoista, jotka on aseteltu reunustamaan leveitä ja selkeägeometrisia katuja ja aukioita.

Alueen keskeisimmät rakennukset ovat suurien yhtiöiden ja kaupallisten toimijoiden hallinnassa ja niiden väliset tilat muodostavat vahvoja sommitelmia. Kaupunginosan historiallistakin tärkeyttä sekä kaupungin arvokkuutta korostavat, muuta rakennuskantaa selkeästi korkeammat, pilvenpiirtäjät. Sivussa pääaukioista on myös korkeita asuinkerrostaloja.

Leveät kadut täyttyvät vilkkaasta yksityisestä ja julkisesta liikenteestä. Jalankulkijalle alue voi tuntua turvattomalta, johtuen suuresta raskaan liikenteen määrästä. Poikkeuksena tähän ovat pääväyliltä sivussa olevien rakennusten väliset, autottomat ja intiimimmät tilat, joihin on sijoitettu erilaisia liiketiloja ja asumista. Nämä alueet ovat huolellisesti suunniteltu lisäämään viihtyvyyttä erilaisin keinoin, kuten kiveyksin, vesiaihein sekä istutuksin.

Massiivisuudeltaan, mittakaavaltaan ja näyttävyydeltään vastaavanlaista suurkaupungimaisemaa ei ole löydettävissä Helsingistä.

Alue on tarkoitettu suurkaupunkilaiselle, ja se tarjoaa laajat palvelu- ja liikenneverkostot.

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

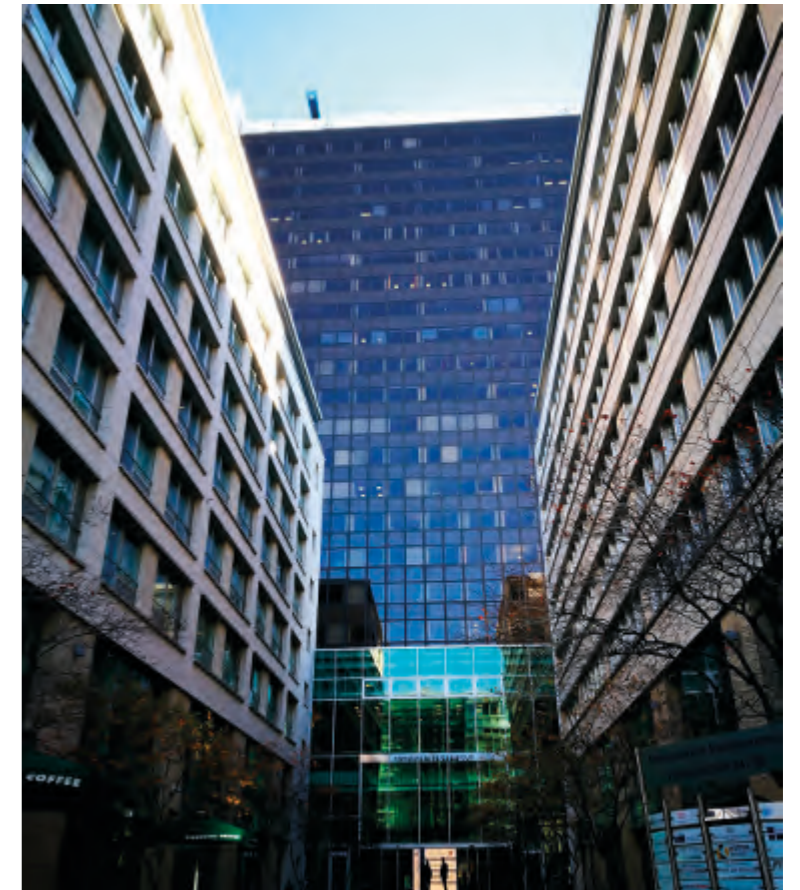
Berliini

9.10 - 13.10.2017

Sodan ja Saksan yhdistymisen jälkeen alue on jälleenrakennettu uudelleen. Friedrichstadt koostuu selkeästä ruutukaavasta, jotka täyttyvät korttelin kokoisista rakennuksista. Kadut ovat suoria ja leikkaavat toisiaan pääsääntöisesti 90 asteen kulmissa. Tyyliään kortteleissa on monimuotoisuutta, yhdessä korttelissa saattaa yhdistyä useita tyyliä pystysuorin jaoin. Rakennusten julkisivujen jaottelu luo alueelle rytmikkyyttä ja ne edustavat pääosin uussaksalaista tyyliä.

Alueelle on vaadittu julkista rakentamista ja sitä kautta saatu myös kaduilla parveilevia ihmisiä. Rakennusten maantaso pääkaduilla on varattu myymälöille. Myymälät näkyvät alueen katukuvassa rakennusten julkisivuissa yhden tai kahden kerroksen korkuisina näyteikkunoineen, lasipintoineen ja pylväsriveineen. Alue olisi voitu rakentaa myös pelkistetympään ja korkeampaan DDR-tyyliin, mutta alueella tahdottiin hakea enemmän länsimaalaista viihtyisyyttä ja näyttävyyttä. Alue on haluttu luoda edustavaksi ja mahtipontiseksi.

Rakennukset ovat tyyliään moninaisia, tyyliä löytyy koristeellisista vanhoista kivitaloista moderneihin lasirakennuksiin. Rakennuksia kuitenkin yhdistää Friedrichstraßen varrella harmoninen suhteellisen korkea rakennusten kerroskorkeus ja kortteleiden muodostama vilkas katutila. Alue on Berliinin ytimessä ja siellä asuvat todennäköisesti hyvien kulkuyhteyksien varrelle kaupungin sykkeeseen tahtovat keskitä ylempään työssäkäyvään kastiin. Sekä jalankulku, joukkoliikenne että autoliikenne on alueella vilkasta. Koko katutila on julkista aluetta ja vaikuttaa turvalliselta ja siistiltä alueelta.

Lähin kotimainen vastine lienee Helsingin Senaatintorin ympärillä oleva Carl Ludvig Engelin empire-keskusta lähiympäristöineen, jota ei onneksi pommitettu maan tasalle, toisin kuin kävi Berliinissä. Aleksanterinkatu, liiketiloineen, ravintoloineen ja toimistoineen on Friedrichstraßen suomalainen, pieni, nöyrä ja vaatimaton, vastine.

Friedrichstad

Hallintokorttelit alkavat historiallisesta valtiopäivätalosta ja Brandenburger Torista Spree-joen vartta länteen. Alue sijoittuu entisen itä- ja länsi-Berliinin välille. Idän ja lännen yhdistyttyä ensimmäinen muodollinen seremonia järjestettiin valtiopäivätalossa. Alueella on muutoinkin haluttu symboloida yhdistymistä muun muassa joen yli rakennuksia yhdistävien kävelysilloin, jonka muuri on aiemmin erottanut.

Rakennukset alueella ovat hallinnollisiin toimiin tarkoitettuja. Katutilat ovat julkisia, alue ei näytä asutulta, mutta houkuttelee arkkitehtuuria ihaillemaan ja aurinkoiseen joen rantaan viihtymään kauempaakin. Rakennukset ovat näyttäviä, moderneja, geometrisilla muodoilla ja pääosin vaaleilla värisävyillä sekä suurilla lasipinnoilla toteutettuja. Rakennukset ja rakennusryhmät sijoittuvat yksittäin riittävän väljästi muihin sijoitettuina. Alueella on tilaa hengittää ja nauttia avaruudesta, valosta ja luonnosta. Spree-joen varsi on puistomaista aluetta ja sopii kävelyn sekä ulkoiluun.

Toisin kuin tämän vuosituhannen vaiheen molemmin puolin rakennetulla uudisalueella, Helsingissä eri valtionhallinnon toimijat ovat omissa yksiköissään eri puolilla kantakaupunkia.

Hallintokorttelit

Länsi-Berliinissä sijaitsevaan Westendiin alettiin vuonna 1866 muodostaa uutta huvilakaupunginosaa. Asukkaat olivat rikasta porvaristoa. Sodan ja levottomuuksien hidastama projekti lähti kunnolla nousuun kuitenkin vasta Saksan yhdistyttyä asukasluvun kasvamisen myötä.

Villenkolonie on varsin miellyttävää ja vehreää asuinaluetta. Alueen mittakaava inhimillistä ja rakennukset ovat pääosin 2-3 kerroksisia. Asuntoalueiden katutilat ovat pienkerrostalo- rivitalo ja townhouse-alueilla hieman leveämpiä antaen tilaa niin jalankululle kuin autoilullekin. Teitä reunustavat vehreät puurivistöt. Pientaloalueelle siirryttäessä kadut kapenevat ja alue muuttuu rehevämmäksi, yksityisemmäksi ja intiimimmäksi. Vaikka alue on kokonaisuudessaan vehreä, sieltä löytyy lisäksi suuriakin puistoalueita.

Julkinen tila alueella rajautuu katuun ja tontteja reunustaviin aitoihin. Kauniille hoidetuille pihuille pääasiassa näkee, mutta ne jäävät kuitenkin vain asukkaiden käyttöön. Rakennuksia ei ole tehty vain yhden tyyliunnon mukaan, vaan rakennuksista tulee vaikutus että asukkaat ovat halunneet tehdä oman unelma-huvilansa, ja niitä löytyy eri aikakausilta. Kokonaisuudessaan alue on varsin miellyttävä ja jopa harmoninen kaikista erityyillisistä rakennuksista huolimatta. Tämä tulee suurelta osin määritellyistä rakennusten sijoittelusta, jotka tuovat lähellä katua oleville rakennuksille mukavaa rytmikkyyttä. Toisaalta tien toisella puolella saattaa rakennukset olla viety kauemmas tiestä antaen niille enemmän yksityisyyttä ja tuoden sille puolelle lisää pihan vehreyttä.

Alue soveltuu rauhallisuutensa vuoksi erittäin hyvin perheille ja puutarhoista innostuneelle vanhemmalle väelle, ja siellä todennäköisesti asuu edelleenkin hieman varakkaampaa väkeä. Espoosta löytyykin asuinalueen kaima, joka on olemukseltaan hieman samanlainen, joskin huomattavasti merellisempi ja kenties vielä kalliimpi.

Westend Villenkolonie

Metropolia AMK | Rakennusarkkitehtuuri | RA14 Projekti 10 Yhdyskuntasuunnittelu

Tehtävä Opintomatkan Havainnoista | Ilkka Mitrinen & Miia Pajunen | 27.10.2017 | sivu 4

Hallintokortteleiden ja Spree-joen varteen haluttiin Saksan yhdistyttyä rakentaa uusi keskusasema joukkoliikenteelle. Alueen läpi kulkee useita metro- ja junalinjoja sekä itä-länsi että etelä-pohjois suuntaisesti. Liikenne aseman sisällä kulkee monissa eri kerroksissa, kaukoliikenne on kellarissa, kun taas lähiliikenne katutasen yläpuolella.

Rakennus itsessään on mahtipontinen teräs-lasirakennus. Rautatieaseman edessä on iso tyhjä aukio. Aseman ympäristö huokuu uutta rakennuskantaa ja aukion laidalle tälläkin hetkellä rakennetaan useita uusia moderneja ja näyttäviä rakennuskokonaisuuksia.

Rautatieaseman ympäristön rakennuskanta on pääasiassa toimistotiloja ja hotelleja, eräänlainen yritysmaailmaa tukeva julkisen rakentamisen alue. Rakennukset alueella ovat jyhkeitä, moderneja ja kivipintaisia rytmikkäillä lasipinnoilla säestettynä. Rakennusten massaa on haluttu rikkoa, ja korkeiden rakennusten väliin jäävä katutila jää hieman painostavan oloiseksi. Aluetta voisi luonnehtia tunnelmaltaan varsin julkiseksi, viralliseksi ja siltä puuttuu asumiseen kuuluva kotoisuus, tosin aluetta ei ole suunniteltu lainkaan asumista varten.

Helsingin päärautatieasema on huomattavasti eri henkinen. Keskeinen sijainti ja rakennuksen historiallinen sekä rakennustaiteellinen arvo huokuvat luontaista arvokkuutta, verrattuna Hauptbahnhoffin massiiviseen ja hektiseen ihmistavaraliikenteeseen. Toki Helsingistäkin terästä ja lasia löytyy tätä nykyä, mutta ei ihan Berliinin mittakaavassa, onneksi.

Hauptbahnhof

Metropolia AMK | Rakennusarkkitehtuuri | RA14 Projekt 10 Yhdyskuntasuunnittelu

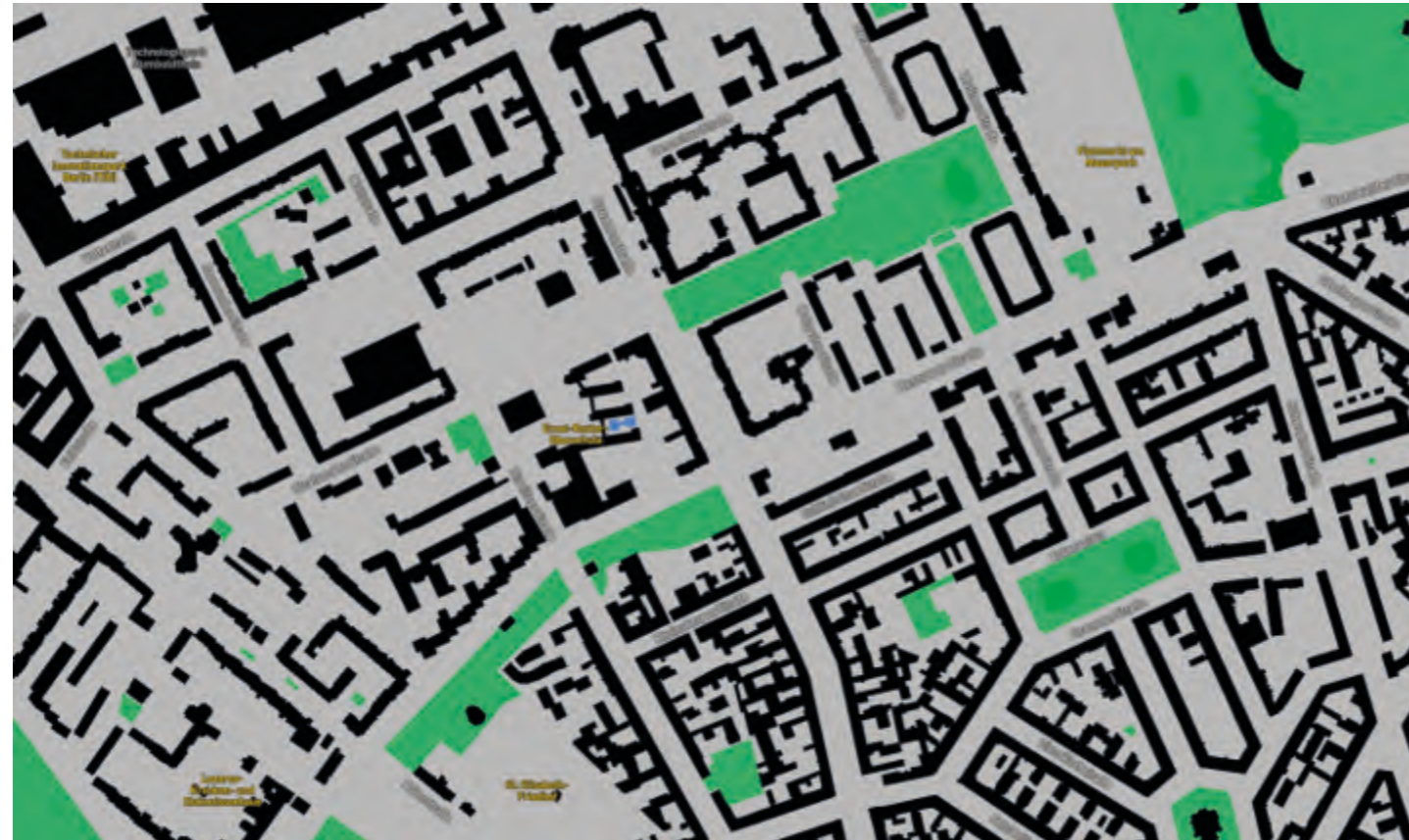
Tehtävä Opintomatkan Havainnoista | Ilkka Mitrinen & Miia Pajunen | 27.10.2017 | sivu 5

Bernauerstraßen ympäristö on inhimillisen kokoista pääosin 6-8 kerroksista kerrostaloaluetta. Kokomaa- ilma mukailee vanhaa rakennuskantaa, jota onkin suhteellisen paljon alueella vielä jäljellä. Sen oheen ja sitä täydentämään on rakennettu lukuisia uusia rakennuksia.

Alue on tänä päivänä varsin mielenkiintoinen ja viihtyisä asuinalue. Vanhempi rakennuskanta on harmonista hillityillä värisävyillä rytmitettyjä kerrostalokortteleita. Rakennuskanta siltä osin on hyvin tyyli- puhdasta hillityin koriste- luin. Kattomaa- ilma on pysynyt tasakorkuisena, jota uudet täydennysrakentamiskohteet hieman rikkovat. Uudella rakentamisella tiiviiden kerrostalokorttelien väleihin on useissa tapauksissa kunnioitettu vanhaa, mutta kuitenkin tehty arkkitehtuuria uudella tavalla, osittain rohkeastikin hyvällä maulla.

Katutilat ovat viihtyisiä, rakennusten ja kadun suh- demaailma on miellyttävä. Viihtyisyyttä tukee myös kauniit puurivistöt jakamassa jalankulkua ja ajoneu- voväyliä. Korttelirakenne on vielä suhteellisen väljää ja viihtyisää. Alue on rauhallinen ja se soveltuukin niin nuorille, perheille, yksineläville kuin työssäkäy- ville kuin eläkeläisillekin. Alue on siisti ja turvallisen oloinen. Julkisia katutiloja reunustavat rakennukset sulkevat sisäänsä yksityisemmät osat ja ihmisten kodit.

Alueelle rakennusten seiniin on tehty kuvia ja kirjoit- tuksia alueen historiasta, ja menneeseen aikaan voi- kin tehdä ajatusmatkailua ja ymmärtää että historia maalla jossa seisoo on ollut hyvinkin erilaista aikojen saatossa. Vaikkakin alue näyttää asemalta katsottuna melko modernilta tänä päivänä. Alueella on myös Berlin Wall Memorial - muistomerkki.

Bernauer Strasse

Metropolia AMK | Rakennusarkkitehtuuri | RA14 Projekti 10 Yhdyskuntasuunnittelu

Tehtävä Opintomatkan Havainnoista | Ilkka Mitrinen & Miia Pajunen | 27.10.2017 | sivu 6

Helmholzplatz on puistoalue tiiviisti rakennettujen asuinkortteleiden keskellä. Alue rakennettiin vauhdilla jälle rakentamiskaudella, kun piti saada suurelle määrälle väkeä asuntoja. Alueelle aikanaan suunniteltu Hobrecht kaava aikaansai tiukasti rakennettuja vuokra-asarmoja, joita kyseenalaistettiin epäterveellisiksi ihmisloukuiksi. Sisäpihat olivat edullista rakentaa ja määräyksiä oli varsinaisesti ainoastaan kerroskorkeus ja palonsammutukseen varattu pieni kääntymistila.

Tiet ovat suoria ja jakavat alueen säännöllisen malliseksi ruutukaavaksi. Yhdessä korttelissa sijaitsee lukuisia pieniä sisäpihoja, ja asuntoon saattoi olla vain yksi pieni ikkuna. Nykyään sisäpihoja on jonkun verran väljennetty ja suurin osa niistä on jopa viihtyisiä. Alue on siistiytynyt huomattavasti menneistä ajoista ja se on tätä nykyään nuorten ja lapsiperheiden suosiossa. Alueelta löytyy asuntojen lisäksi houkuttelevia putiikkeja, kahviloita ja ravintoloita. Alue on työssäkäyntiaikaan hiljainen, mutta elävöitynee huomattavasti viikonloppuisin. Tämä Prenzlauer Bergin alueella tapahtunut gentrifikaatio on hyvin samanhenkistä Helsingin Kalliossa 2000-luvulla nähtyyn muutokseen, jossa vanhat työläiskorttelit ovat heränneet uudella tavalla eloon.

Alueella on paljon vanhaa rakennuskantaa, jossa toistuu miellyttävä rytmi. Rakennukset ovat pääsääntöisesti viisi kerroksisia. Väritys alueella on pääosin hillittyä, mutta sieltä täältä löytyy myös rohkeampaakin värinkäyttöä. Katutilat ovat hyvässä suhteessa rakennuskantaan ja julkisivuista pidetään huolta. Kadut ovat julkisia, ja sisäpihat asukkaiden käytössä. Kaduilla on väylät jalankululle, ajoneuvoille ja pysäköinnille. Alue vaikuttaa siistiltä ja turvalliselta.

Hemholzplatz

Metropolia AMK | Rakennusarkkitehtuuri | RA14 Projekt 10 Yhdyskuntasuunnittelu

Tehtävä Opintomatkan Havainnoista | Ilkka Mitrunen & Miia Pajunen | 27.10.2017 | sivu 7

Sodan jälkeiselle vuokrakasarmirakentamiselle haettiin toisenlaista ratkaisua, jotka olisivat kuitenkin kohtuuhintaisia, ja joissa ihmiset voisivat paremmin. Haluttiin edistää ihmisten terveyttä vuokra-asumiseen valon, luonnon ja raikkaan ilman keinoin. Tästä seurasi hieman kauemmas keskustoista vietyjä puutarhalähiö alueita. Yksi tunnetuimmista on hufeisensiedlung eli hevosenkenkälähiö.

Alueen ydin on lammen ympärille rakennettu hevosenkengän muotoinen matalista kolmikerroksisista asuinkerrostaloista muodostuva kokonaisuus. Alueen keskelle jää iso puistomainen viheralue.

Hevosenkengän ympäriltä löytyy säteittäin asettuneita kaksikerroksia asuintaloja, joissa asukkailla on oma kutsuva sisäänkäyntinsä. Asuntojen värityksellä on osittain ryhmitetty asunnot kahden asunnon pareiksi ja aikaansaatu pitkille asutopötköille rytmiä.

Asunnoilla on pieni oma etupiha, mutta se tuntuu enemmän julkiselta kuin yksityiseltä alueelta. Asunnoilla on yksityistä pihaa takapihoilla pitkissä ja kapeissa riveissä. Kahden takapiharivin väliin jää pitkä kapea käytävä, jossa mahtuu juuri kävelemään.

Kaksikerrosten rakennusten ympärille ikään kuin suojaksi on rakennettu jälleen kolmikerroksisia asuinkerrostaloja, joiden etuosan yksityisyyttä on suojattu pensasaidoin rajatulla viheralueella.

Alue on edelleen pääsääntöisesti vuokra-asunnoiksi tarkoitettuja. Alue on kuitenkin hyvin hoidettua ja sopii kaikille, jotka arvostavat omaa rauhaa ja haluavat hieman kauemmas vilksestä.

Hieman samanhenkinen ja ikäinen, joskin pienempi ja lähempänä kaupungin sykkettä oleva alue Helsingissä löytyy Kumpulan kolmikerroksisista puutaloista Kymin- ja Limingantien varrelta.

Hufeisensiedlung

Potsdamer Platz on suunnittelukilpailujen tuotoksena syntynyt alue, josta löytyy lähes kaikkea. Se on ollut kiireinen kaupungin ydin jo ennen toista maailmansotaa. Liittoutuneiden pommituksessa se tuhoutui täysin ja pystytetty muuri jakoi sen vielä kahtia. Muurin murruttua se haluttiin palauttaa entiseen loistoonsa. Iso maa-alue on jälleenrakennettu lähes täysin uudestaan. Alueesta muodostui Euroopan suurin rakennustyömaa ja se rakennettiin täyteen nopealla sykkeellä. Rakennettuun ympäristö muodostui isojen arkkitehtinimien suunnitelmien mukaan täyttämään tehtävä paikkana jossa ihmiset voisivat kokoontua juhlistamaan kaupunkiaan. Paikkana, joka yhdistää aiemmin jakautuneen kaupungin.

Alue on täynnä arkkitehtuuria, jotka kilpailevat toistensa kanssa arkkitehtuurisilla ideoillaan. Alue on pohjakuvassa kuin nuolenkärkiä osoittamassa kohti Leipziger Platzia, historiallista aukiota, joka nousee jälleen arvoonsa merkittävän alueen osana. Leipziger Platzilta päin katsottuna Potsdamer Platzilla seisovat rivissä mahtipontiset taivasta kohti kohoavat teräväkärkiset pilvenpiirtäjät. Alue muodostuu korkeista ja näyttävistä rakennuksista, vaikkakin muiden rakennusten korkeus kalpenee näiden pilvenpiirtäjien rinnalla. Alue on joka suunnaltaan mielenkiintoinen ja kaikkialla on nähtävää. Alueelta löytyy niin pääkonttoreita, hotelleja, asuinalueita, ostoskeskuksia, elokuvateattereita kuin julkisia aukioitakin.

Aluetta halkovat isot vilkkaasti liikennöidyt ajoväylät. Rakennusten väleissä kulkee myös rauhallisempia pienimittakaavaisempia teitä, jotka tuntuvat todella miellyttäviltä, vaikka rinnalla seisoo 100 metriä korkeita rakennuksia. Katutilat kuten rakennuksetkin ovat moniulotteisia. Julkista katutilaa löytyy myös rakennusten sisältä katettuina käytävinä. Aluetta varsinkin sen itäosastaan on vaikea käsittää asuinalueeksi, alueelta löytyvät asunnot sopivat korkeapalkkaisille henkilöille jotka nauttivat alueen hektisyydestä ja elävyydestä.

Erikseen voisi mainita Sony Centerin joka muodostaa oman alueensa alueen sisälle. Se koostuu yhteensä seitsemästä rakennuksesta ja sen keskus on iso aukio näyttävän teräsrakennelman alla. Aukio on suosittu paikka, jonka varrelta löytyy kulttuuria ja ravintoloita. Helsingin Kampin keskus kyllä kalpenee tämän kokonaisuuden rinnalla, ja tuskin on REDIstä taikka Triplasta ihan heti haastajaksi, vaikka yritys onkin hyvä. On syytä muistaa, että suur-Berliinin alueella asuu kuitenkin 6 miljoona ihmistä.

Potsdamer Platz

Metropolia AMK | Rakennusarkkitehtuuri | RA14 Projektin 10 Yhdyskuntasuunnittelu

Tehtävä Opintomatkan Havainnoista | Ilkka Mitrinen & Miia Pajunen | 27.10.2017 | sivu 9

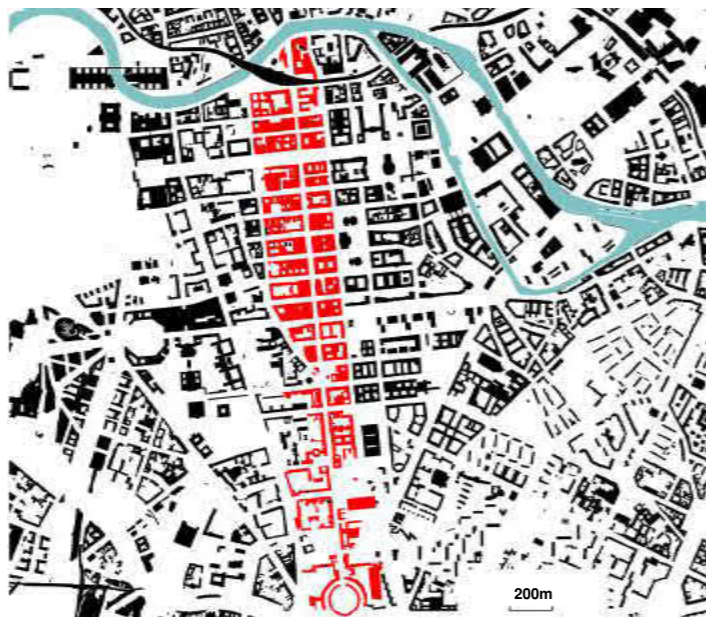
SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

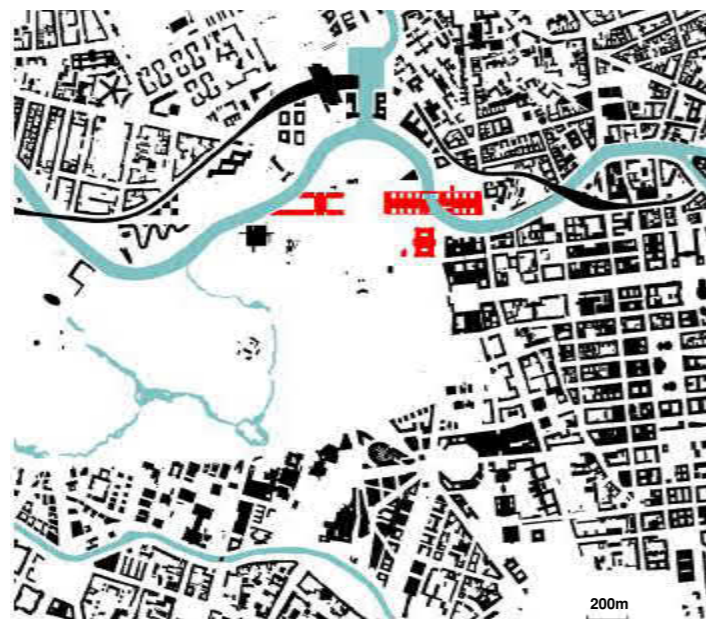
Friedrichstadtin alue on ruutukaavainen. Selkeästä pohjois-etelä-suuntaisesta pääkadusta lähtee keskenään samanarvoisia poikkikatuja. Julkinen liikenne ja toiminnot sijoittuvat pääpainoisesti pääkadun varrelle.

Alue muodostuu pääasiassa hybridirakennuksista ja liikerakennuksista, joissa jalkakäytävä on viety rakennusten alle arkadein. Rakennuksissa liiketilat sijaitsevat näkyvästi kivijalassa, asunnot ylemmissä kerroksissa ja toimistot niiden välissä. Alue on pitkälti julkinen ja yksityisyyttä on luotu suljetuilla sisäpihoilla.

Alueen rakennekanta on sekä kerros- että rakennuskorkeudeltaan yhtenevää. Vastaava alue Helsingissä voisi olla Aleksanterinkatu ja Tampereella Hämeenkatu. Alueella näkyy eri aikakausien tyylikirjo, vaikka alue on uudelleenrakennettu sotien jälkeen.

Alue on vilkas solmukohta varsinkin alueen pohjoispäässä sijaitsevan rautatieaseman lähistössä ja katutilassa on keskustamainen tunnelma. Urbaanilta vaikuttava elävä katutila tuntuu kuitenkin turvalliselta.

Alueen korkealuokkainen arkkitehtuuri ja liikkeet luovat vaikutelmaa, että Friedrichstadtin alue on toimintoinen kohdistettu enemmän hyvin toimeentuleville ihmisille.

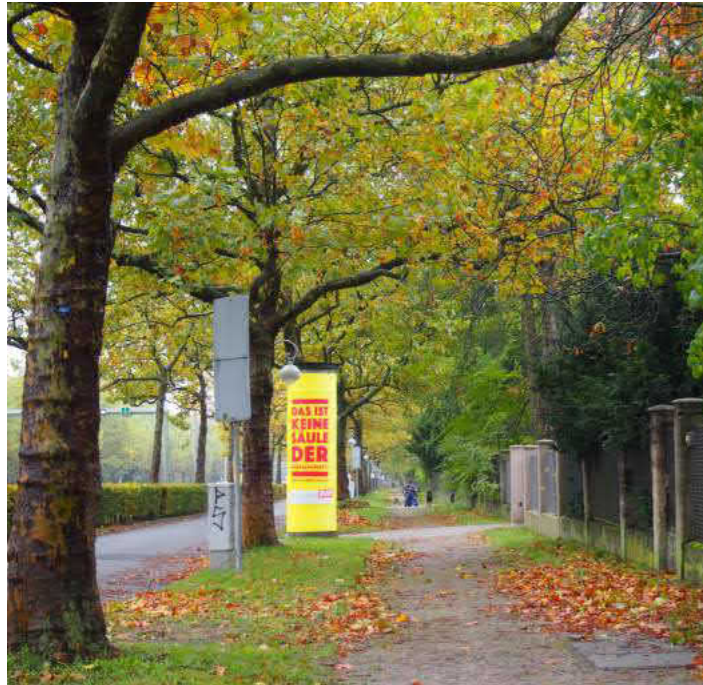

Hallintokorttelit muodostuvat nimensä mukaisesti Berliinin hallintorakennuksista ja laakeista puistoalueista. Helsingin Kansalaispuisto on Suomessa vaikutelmaltaan lähimpänä tätä aluetta.

Alueen mahtipontiset hallintorakennukset korostuvat ympäröivillä laajoilla julkisilla puistotiloilla ja aukoilla, joilla rakennukset liittyvät toisiinsa. Alueen lävistävän Spree-joen vuoksi rakennukset tuntuvat olevan vapaammin sijoiteltu, mutta ne noudattavat kuitenkin ruutukaavapohjaa. Hallintorakennukset muodostavat itä-länsi-suunnassa yhtenäisen kokonaisuuden.

Alueena Hallintokorttelit ei ole spontaani kohtauspaikka, vaan sinne mennään erikseen virkistys-, vapaa-ajan- tai hallinnollisten toimintojen perässä. Alue ei ole yleinen asuinalue, mutta "vahditulla" arvokiinteistöalueella tunnelma on todella turvallinen.

Massiiviset rakennukset ja mittasuhteet ympäristön kanssa luovat jylhää vaikutelmaa. Puistoalue ja maasto on tasaista ja vihreää ja alueella on hyvä näkyvyys ympäristöön. Vähäeleiset materiaalit, luonnonkivi ja betoni, ja korkealuokkainen arkkitehtuuri korostavat rakennusten yhteiskunnallista tärkeyttä.

Villenkolonien asuinalue on syntynyt porvariston halusta ja tarpeesta rakentaa oma asuinalue irti keskustojen korkeammasta rakennuskannasta ja hektisyydestä. Asuinalue muodostuu 1-2-kerroksisista huviloista ja suurista pientaloista, joissa on suuret pihat.

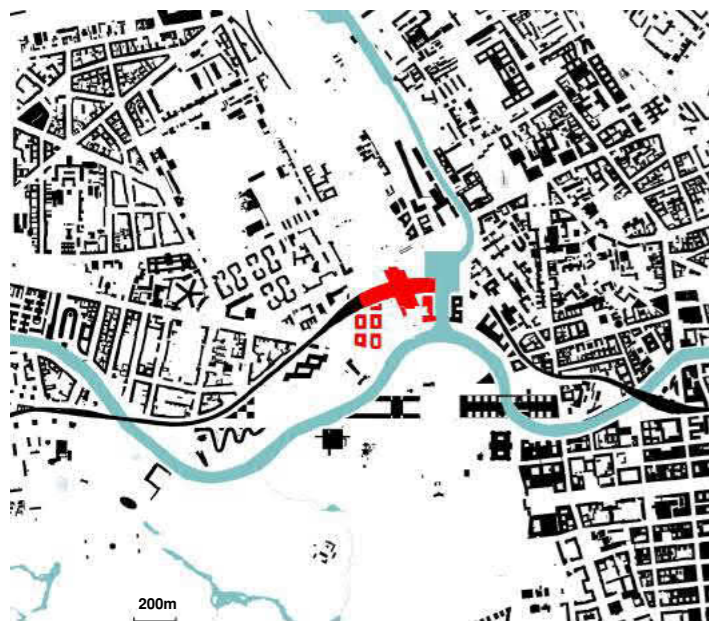
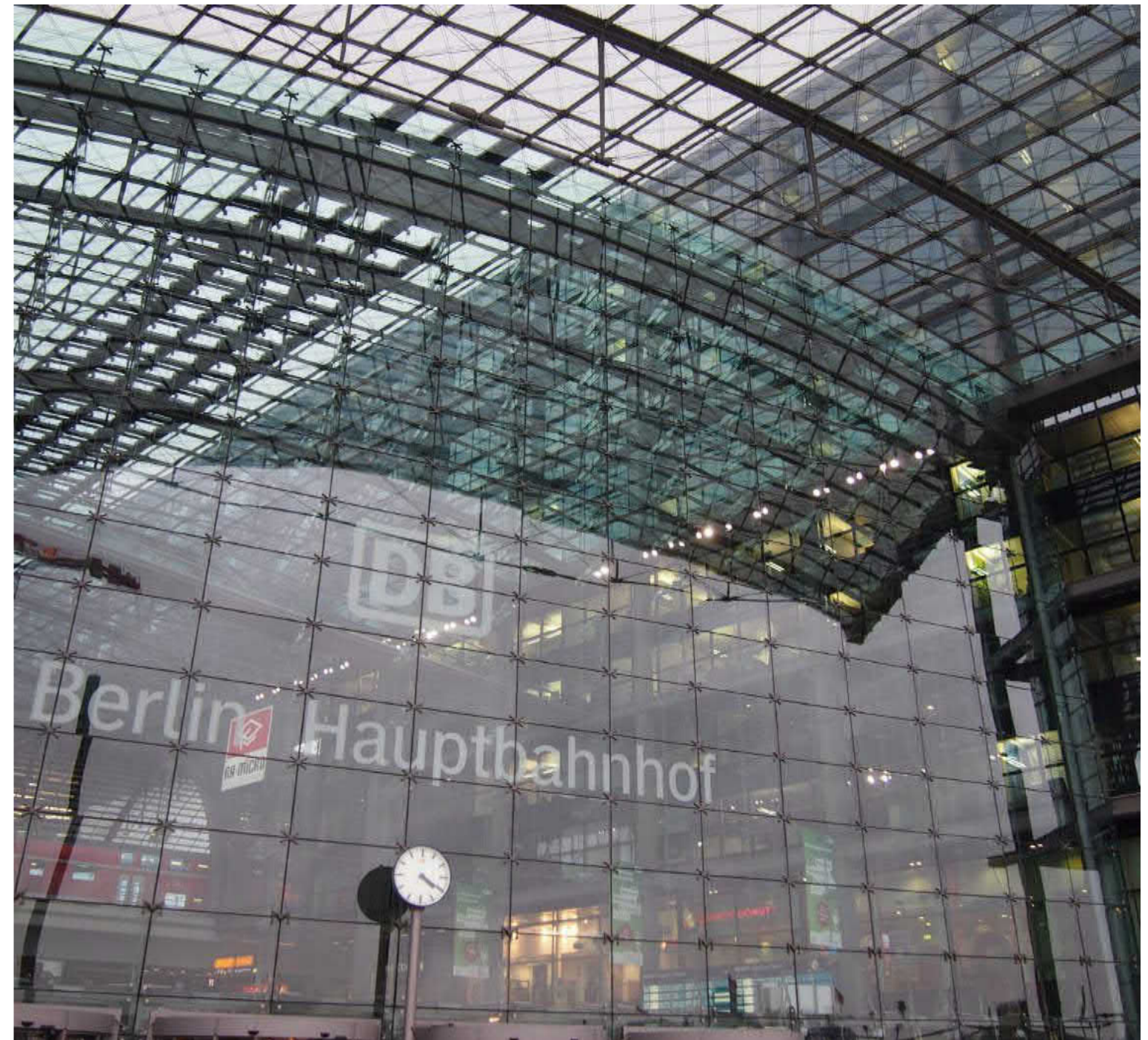
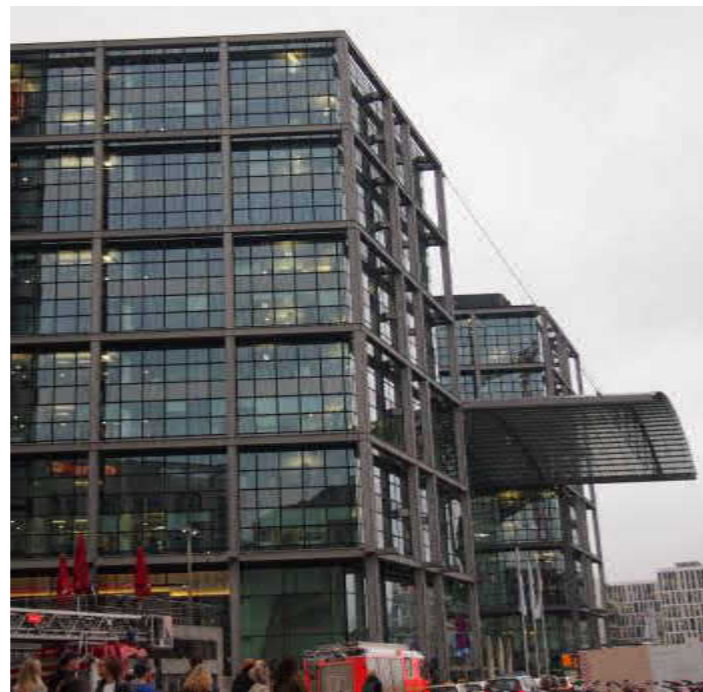
Alueella on pääsääntöisesti vain asuinrakennuksia. Rakennukset ovat keskenään samassa linjassa tien suuntaisesti ja teiden välissä on aina kaksi tonttia. Näin rakennusten väliin muodostuu suojaista ja yksityisempi piha-alue. Etupihat on rajattu pensasaidoin ja katutila on todella puistomainen ja

leveä rakennusten korkeuteen nähden. Puurivit erottavat kevyen liikenteen väylän molemmin puolin ajoväylää. Alueella on todella rauhallinen tunnelma, vaikka se sijaitsee aivan pääväylän vieressä. Puistomaisuus luo alueelle puolijulkisen tunnelman.

Asuinyksiköiden koko, alueen matala tehokkuus ja korkealuokkainen arkkitehtuuri tekevät alueesta rikkaiden asuinalueen. Asuinalueen sisällä on niukasti julkista aukiotilaa ja koulut ja päiväkodit sijaitsevat pääväylän toisella puolella. Asuinalue on pääosin tarkoitettu autollisille talouksille; lähimmät julkisen liikenteen palvelut sijaitsevat pääväylän varrella.

Tunnelma alueella on pysähtynyt ja arvokas vanhempien rakennusten johdosta. Alueella ei ole merkittäviä akseleita, mutta se suuntautuu suuren pääväylän mukaisesti. Rakennuskanta ei ole yhtenevä: rakennusten koko, muoto, aikakausi ja materiaalit vaihtelevat.

Aluetta voisi kuvaila hienostoesikaupunkina ja tehokkuudeltaan ja tyyliältään vastaavat alueet Helsingissä voisivat olla Munkkiniemen ranta ja Marjaniemi.

Päärautatieaseman alue muodostuu asemarakennuksesta ja sitä ympäröivistä hotelleista ja toimistorakennuksista. Alue noudattaa ruutukaavaa, mutta alueella on vain muutama rakennus.

Asemarakennuksen pääsisäänkäynniltä on todella aukaet näkyvät hallintokortteleille ja ympäristöön. Rakennuksen julkisivu on pääosin lasia, mikä liittää rakennuksen filosofiansa mukaisesti eri ilmansuuntiin. Vaikka rakennuksen sisältä näkee hyvin ulos, ei samaa efektiä synny toisin päin.

Päärautatieasema koostuu eri yksiköistä, jotka on sijoitettu eri kerroksiin. Junalaiturit sijaitsevat ylimmissä kerroksissa ja metro alimmissa kerroksissa - liiketilat on sijoitettu näiden kahden väliin.

Asemarakennus on kuhiseva solmukohta ja tuntuu jokseenkin sekavalta. Eri toiminnot rakennusten sisällä ovat opasteiden varassa. Tila tuntuu täysin julkiselta, joten yksityisyyttä luodaan liiketilaratkaisuilla. Rakennuksen hissitkin ovat lasisia. Sekavuutta rakennuksessa rauhoittaa selkeät materiaalit, avoimuus ja läpinäkyvyys.

Rakennuksen muodossa näkyvät vahvasti kulkusuunnat (pääilmansuunnat), mikä korostaa rakennuksen päätoimintoa. Julkisen liikenteen palvelut ovat kattavat, mutta rakennuksessa ei ole bussiterminalia. Rakennus ja sen palvelut ovat avoimia kaikille, mutta liiketilat tuntuvat olevan suunnattu keskiluokasta ylöspäin.

Rakennus erottuu kaupunkirakenteesta päärautatieasemana, kun taas muut kaupungin asemat sulautuvat enemmän kaupunkirakenteeseen. Rautatieasemalla lähijunalaiturit on pidetty muiden Berliinin rautatieasemien tavoin katutasen yläpuolella.

Muurahaispesämäinen asemarakennus toimii oivallisena tapaamispaikkana ja siellä on kattavasti saatavilla tyypilliset ostoskeskuksen palvelut. Tunnelma rakennuksessa on kiireinen ja hektinen, mutta myös mukavan valoisa.

Suomessa vastaava rakennus/alue voisi olla Kampin liikekeskus ympäristöineen.

Hauptbahnhofin alue
Matias Virkamäki ja Antti Väisänen

Bernauer Straßen eteläpuolella oleva Berliinin muuriin rajautunut alue on tiivis ja yhtenäinen kaupunkiasuinalue. Alueen rakennukset ovat pääsääntöisesti 5-kerroksisia ja monien kivijalassa sijaitsee liiketiloja.

Korttelit ovat suuria ja tyypiltään enimmäkseen suljettuja, mutta myös paikoin avattuja. Avatut kohdat ovat seurausta tuhoutuneista rakennuksista. Berliinille ominaiseen tapaan moniin näihin kohtiin on tälläkin alueella rakennettu moderneja ympäröivästä rakennuskannasta arkkitehtonisesti erottuvia infill-kohteita.

Kortteleiden sisäpihat muodostavat asukkaille yksityisempää tilaa katutiloihin verrattuna. Yksityisen ja julkisen tilan rajan määrittelijänä toimivat porttikongit. Asuntojen mahdolliset parvekkeet on avattu sisäpihojen puolelle.

Tiivistä asuinrakennetta ja kadunvarsipysäköinnin alaisia kokoojakatuja ympäröivät pääkadut, joilla on hyvä julkinen liikenne: alue on saavutettavissa helposti sekä julkisilla että yksityisillä kulkuneuvoilla. Alueelle tyypillinen katu on mukulakivipäällysteinen ja vehreä. Alueella asunee hyvätuloisia urbaaneja ihmisiä.

Alueen luonteelle on ominaista turvallisuus, rauhallisuus ja kodikkuus huolimatta alueen vahvasta alueellisesta geneerisyydestä. Helsingin kaupunginosista vastaavanlainen alue on Punavuori.

Helmholtzplatzia ympäröivä alue on erittäin tehostetusti ja tiiviisti rakennettu asuinalue. Katukuvaa elävöittävät rakennusten kivijaloissa runsain määrin olevat liiketilat ja ravintolat.

Rakennukset ovat pääsääntöisesti 5-6-kerroksisia. Alue muodostuu umpikortteleista, joissa on erittäin pieniä sisäpihoja. Pienten sisäpihojen vastapainoksi alueen keskellä sijaitsee suuri virkistyspuisto, joka toimii vilkkaana kokoontumispaikkana.

1800- ja 1900-lukujen vaihteen aikaiset rakennukset muodostavat harmonisen kokonaisuuden julkisivujen vaihtelevilla väreillä.

Harmonisuus säilyy moniin kaupungin alueisiin nähden vahvempana, koska alue välttyi verraten hyvin toisen maailmansodan aikaisilta pommituksilta ja siitä johtuen alueen rakennuskanta on ajallisesti hyvin eheää.

Alueesta välittyy vanhan ja valmiin tuntuinen tunnelma. Useissa rakennuksissa on havaittavissa kadun puolelle myöhemmin lisätyt tai uusitut parvekkeet, joista useimpien kaide noudattaa samaa muotoa. Kadut ovat leveitä ja puistomaisia lisäten alueen julkista tilaa. Katuliikenne on vilkasta ja alueen saavutettavuus on hyvä sekä julkisilla että yksityisillä kulkuneuvoilla.

Vilkas ajo- ja kevytliikenne luo turvallisuuden tuntua, mutta siitä huolimatta alue on rauhallinen ja siellä asuukin paljon lapsiperheitä. Silti asukaskanta on monipuolinen, koska rakennuksista löytyy asuntoja laajalla skaalalla.

Helsingin kaupunginosista lähinnä vastaavaa tehokkuutta ja tunnelmaa on Harjun alue.

Hevosenkälähiöksi kutsuttu alue muodostuu nimensä mukaisesti hevosenkengän muotoisen kerrostalokorttelin ympärille. Tämä keskuskortteli luo alueelle vahvan identiteetin ja akseleita.

Alueen kaikkien teiden voi ajatella johtavan keskuskorttelille, jonka julkisella sisäpihalla on alueen asukkaiden yhteiskäyttöön suunnattu virkistyspuisto. Lähiön rajat on osoitettu reunoilla kohtisuorassa olevilla 3-4-kerroksisilla kerrostaloilla.

Alueen plaanitasolla näkyvä järjestelmällisyys toistuu myös rakennusten ilmeessä.

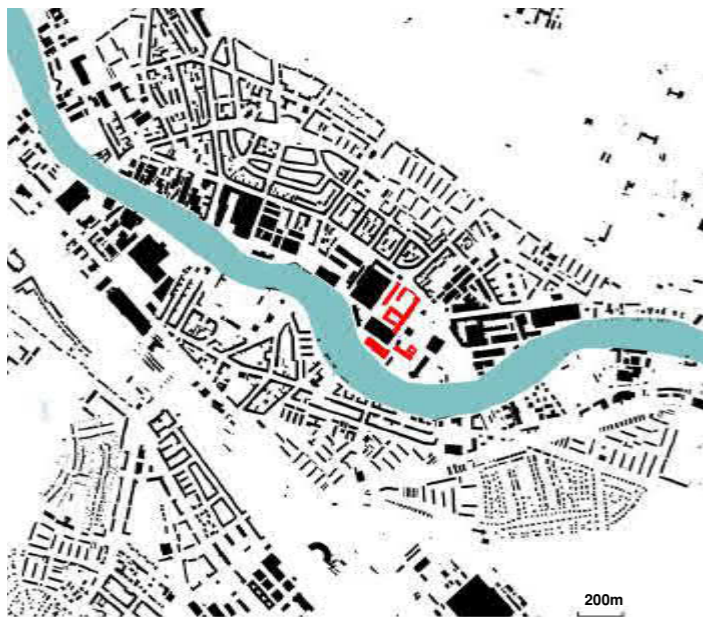
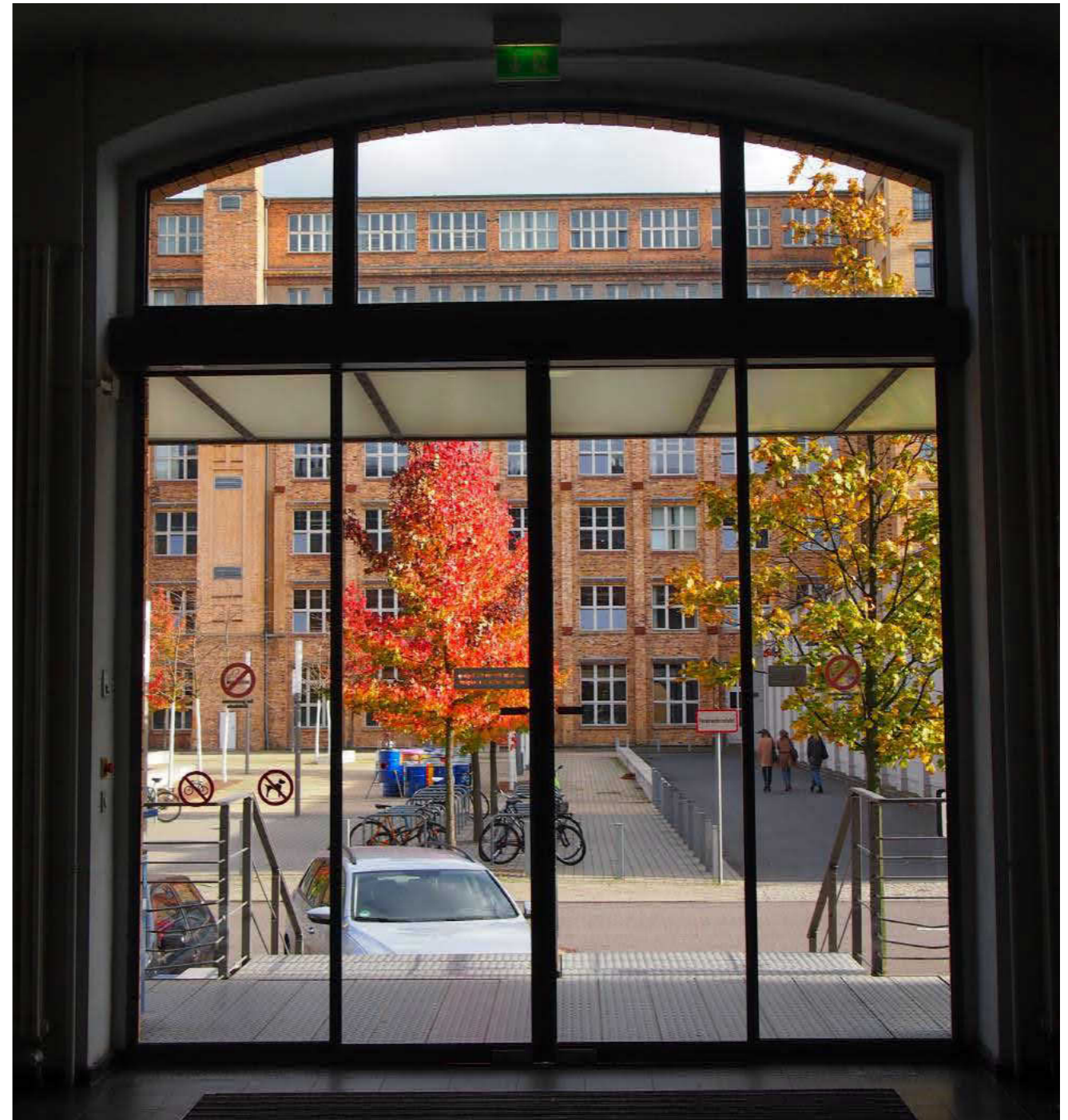
Suorien asuntoteiden varressa suorissa riveissä olevien rivitalojen ainoita keskenäisiä eroja ovat julkisivujen pienet väri vaihtelut sekä asukkaiden pienten etupihojen ilme.

Alueen ilme on puutarhamainen: jokaiseen asuntoon kuuluu pienen lähinnä pysäköintiin tarkoitetun etupihan lisäksi suuri takapiha. Takapihat ovat suunnattu vastakkain toisiaan, jolloin puistomainen tunnelma on entistäkin vahvempi.

Alueen yksityinen ja julkinen tila muodostuu vahvasti viheralueiden kautta: asuntojen takapihat ovat yksityisiä ja etupihat sekä katualueet julkisia.

Puolijulkinen tila on vähäisempää. Alue on erittäin rauhallinen ja turvallinen. Asukaskanta on kohtalaisen iäkästä ja luultavasti keskituloista.

Helsingistä tunnelmaltaan vastaavin puutarhakaupunginosa on Käpylä.

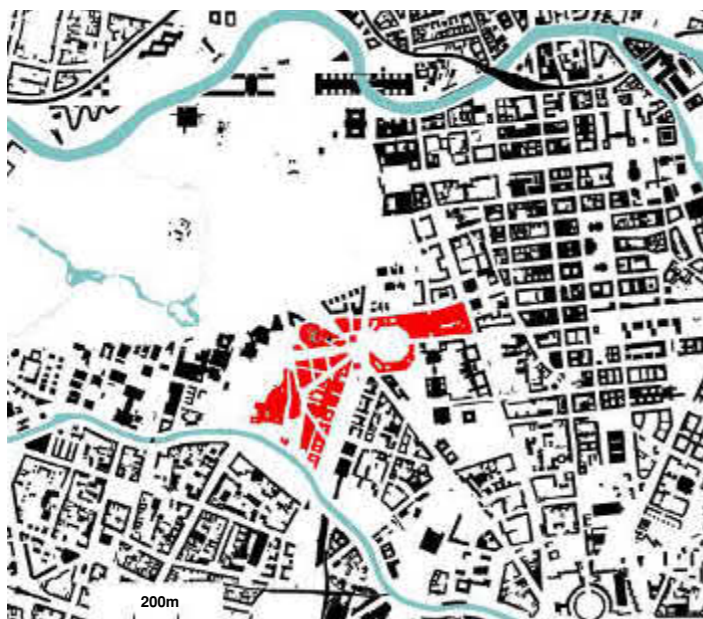
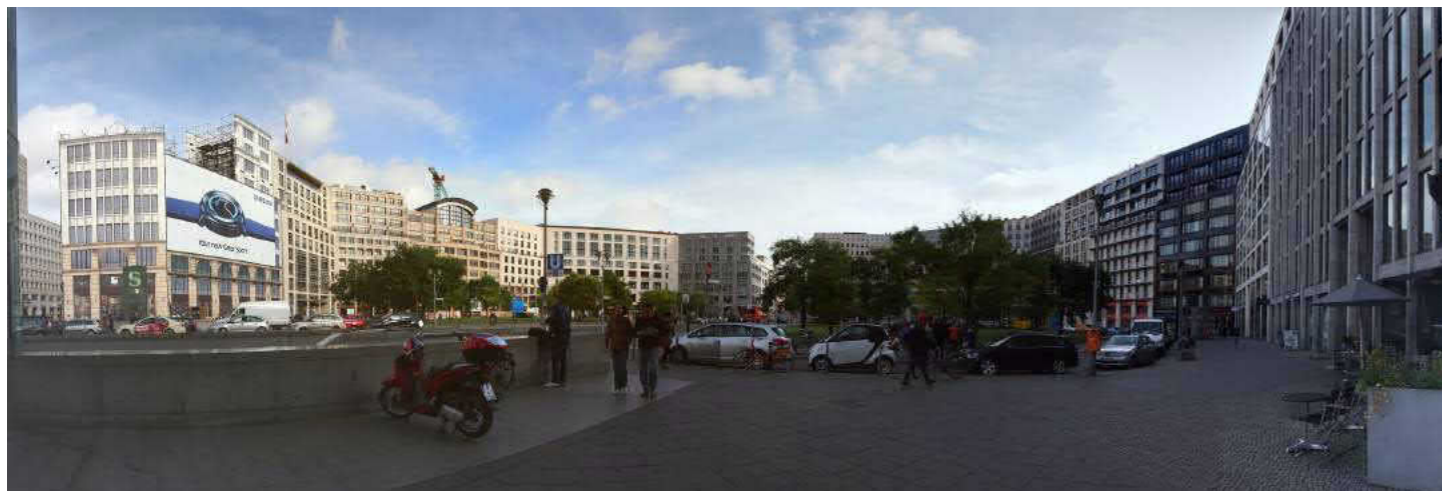
Kampusalue muodostuu korkeista teollisuusrakennuksista. Alueella on ainoastaan opetuskäyttöön tarkoitettuja ja hallinnon tiloja eikä esimerkiksi asuntoja opiskelijoille.

Rakennusten väliin muodostui puistomaisia oleskeluaukeita. Alue on rajattu aidoin ja rakennuksin ja sisäänkäynti tapahtuu porteista, mikä tekee alueesta puolijulkisen. Kampusalue on kaikille ja avoin ja rakennuksiin pääsee sisälle, mutta sisätilat tuntuvat yksityisiltä - poikkeuksena kampusen kirjasto- ja ravintolarakennus, joka on kaikille avoin.

Helsingistä ei löydy vastaavaa kampusaluetta, mutta lähimmät esimerkit Suomesta ovat Otaniemen Aalto Yliopiston ja Tampereen Teknillisen korkeakoulun kampusalueet.

Kampusalueella kuljetaan pääosin jalan tai pyörällä. Alueelle pääsee autolla, mutta läpiajo ei ole mahdollista. Alueen vanhat teollisuusrakennukset luovat kauniin miljööän ja kampusalueesta on pyritty tehdä puistomainen ja viihtyisä, mutta alue ei itsessään kutsu ulkopuolisia oleskeluun.

Alueella on ollut ennen huono maine, jota kampusen saapuminen alueelle on nostanut. Tunnelma alueella on turvallinen, rauhallinen ja viihtyisä.

Potsdamer Platz on vilkas suurkaupunkimainen alue Berliinin keskustassa. Pilvenpiirtäjien halkoma alue sisältää paljon mielenkiintoisia arkkitehtuurikohteita, kuten Sony Center, joihin kuuluvat niin liikerakennukset, ostoskeskukset kuin julkiset rakennukset.

Alue muodostuu keskeisen suurristeyksen ympärille, missä korttelit muodostuvat risteyksestä lähtevien vahvojen akseleiden väliin. Alue on yksiköidensä luonteen vuoksi joko todella julkinen tai muuttuu nopeasti yksityiseksi tiloiksi eri yritysten toiminnan mukaan.

Samanlaista tunnelmaa ja tehokkuutta ei Helsingissä ole, mutta lähimpänä on Helsingin Forumin Mannerheimintien kulma.

Alueella on todella hyvät julkiset yhteydet, mutta sinne pääsee hyvin myös autolla. Alueen vilkkaudesta ja arkkitehtuurin tasosta johtuen alueen asunnot ovat todella kalliita.

Alue on todella korkaluokkainen ja alueella vallitsee moderni ja turvallinen tunnelma. Alueen rakennukset ovat toisistaan poikkeavia niin tyylin, materiaalien kuin rakennuskorkeudenkin osalta.

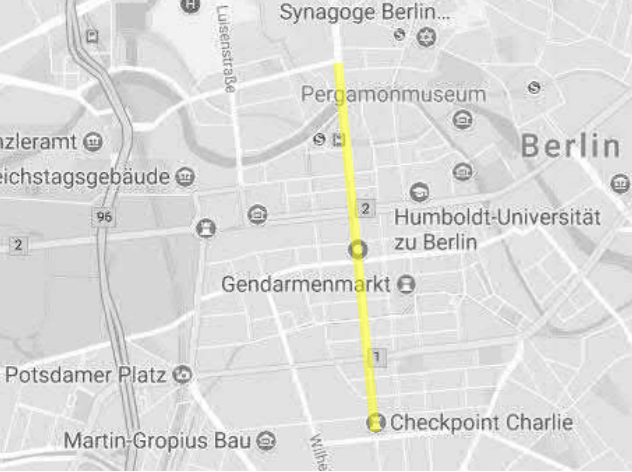
SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

Friedrichstadin alue rakentuu ankaraan ruutukortteliverkostoon, jonka keskellä on alueen pääkatu, Friedrichstraße.

Massoittelu on alueella pääosin samantyyppistä, eikä rakennusten korkeuserot myöskään kovin suuresti vaihtele. Poikkeuksena alueella ovat muutamat suorakaiteen muotoiset tornitalot, niistä osa on asuinkerrostaloja. Alueella julkisivuissa taas on paljonkin vaihtelua: väritykset, materiaalit, aukoitus.

Alueella pääosin julkinen tila ulottuu suoraan rakennuksen julkisivuun. Asuinkerrostalojen edessä on muutamat puolijulkiset bufferivyöhykkeet, pienet neliönmuotoiset sopukat julkiseen katuun liitettynä.

Helsingissä samaa tehokkuutta vastaava alue on Engelin suunnittelema keskusta, ja sen vieressä oleva Esplanadi.

Alue on suunniteltu keskiluokkaiselle asukkaalle, jolle palvelujen läheisyys on välttämättömyys. Alue koettiin feikiksi, se ei tuntunut aidolta "vanhalta keskustalta". Melu ja vilinä häiritsivät, ei ollut paljon puistoja rauhoittamassa aluetta.

Friedrichstadt

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

Alue rakentuu megasuurista virastoista ja hallintorakennuksista, jotka on sijoitettu kaavaan suorakaiteen muotoisesti. Lisäksi alueella on suuret puistot em. rakennusten välissä ja vieressä.

Rakennukset ovat ylisuuria laatikoita, joissa aukotus ja materiaali erottavat rakennukset toisistaan. Mittakaava kaikissa taloissa on sama.

Alueella on paljon julkista tilaa, jota on yritetty rajata puolijulkisilla tiloilla porrastuksineen, aukotuksineen. Kuitenkaan kukaan ihminen ei hengannut missään, eli puolijulkista tilaa ei näin ollen syntynyt mihinkään.

Helsingissä samaa tehokkuutta vastaava alue on Kansalaistori. Siellä kuitenkin mittakaava on inhimillisempi, ja varsinkin Musiikkitalon edustalla olevalla porrastetulla puistolla hengaa jatkuvasti ihmisiä.

Alue ei ole suunniteltu asuttavaksi. Se on suunniteltu ihmisille, jotka tuntevat olevansa parempia kuin muut, ja sen vuoksi heidän egonsa mahtuu vain ja ainoastaan näihin ylisuuriin rakennuksiin.

Alue koettiin epäinhimilliseksi. Missä kaikki ihmiset ovat?

Hallintokorttelit

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

Alue koostuu suhteellisen suurille, omille tonteilleen rakennetuista erillispientaloista. Joukossa on muutamia jälkeempään rakennettuja pienkerrostaloja.

Tontit ovat lähes samankokoisia ja reunustavat molemminpuolin vereää puistokatua. Kadulla on kävelytiet molemmilla puolilla, ja ajoradan ja kävelytien välissä puistokaistale, jolla kasvaa suuria lehtipuita.

Koko puistokatu on täysin julkista tilaa. Lähes kaikkien tonttien reunalla on raja-aita, joka erottaa yksityisen pihan kulkuväylästä. Osassa rakennuksista talot on rakennettu suoraan tontint etureunaan kiinni, jolloin yksityinen tila jää rakennuksen takapihalle.

Helsingissä saksalaista villenkolonie-asuinaluetyyppiä vastaa Munkkiniemen omakotitaloalue, jolla suuret omakotitalot seisovat omilla lähes tasakokoisilla tonteillaan?

Alue on suunniteltu varakkaalle kansanosalle, joka on saapunut taloilleen omilla autoillaan, tai aiemmin hevosvaunuillaan.

Alueen tunnelma oli nykyään hyvin vihreä verrattuna nykyaikaiseen omakotitaloalueeseen. Molemminpuoleinen lehtipuuvistö kaikkien teiden varsilla yhdistettynä verheisiin tontteihin antaa alueelle jopa hieman metsittyneen ilmeen.

Villenkolonie

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

Hauptbahnhofin alue rakentuu suurista, harmaista ja hyvin järjestelmällisistä toimistorakennuksista.

Alue rakentuu lähen kokonaan tontit täyttävistä massiivisista rakennuksista, jotka rajautuvat kaikilta reunoiltaan kävelytiehen. Tiet ovat suorita ja risteykset suorakulmaisia. Ruutukaava korostaa rakennusten massiivisuutta. Julkiselta kadulta astutaan suoraan rakennusten auloihin.

Helsingissä samantehokkuuksista rakentamista löytyy muun muassa ruoholahdesta, sekä rautatieaseman seudulta uusien toimistorakennusten ympäristöstä.

Alueella on suunniteltu työn tekemiseen ja tehokkaan työntekemisen edustamiseen julkisen liikenteen solmukohdassa.

Alueella ei ollut tunnistettavi asuinrakennuksia.

Alue vaikutti hyvin tehokkaalta, asialliselta ja järjestelmälliseltä. Alueella vaikuttavat firmat haluavat luultavasti myös tuoda samanlaista imagoa esille yrityksissään.

Bernauer Strassen ympäristö rakentuu hyvin erilaisista yksiköistä. Se on kuin koealue, jossa vanhaa ja uutta rakennuskantaa sovitetaan yhteen eri menetelmin.

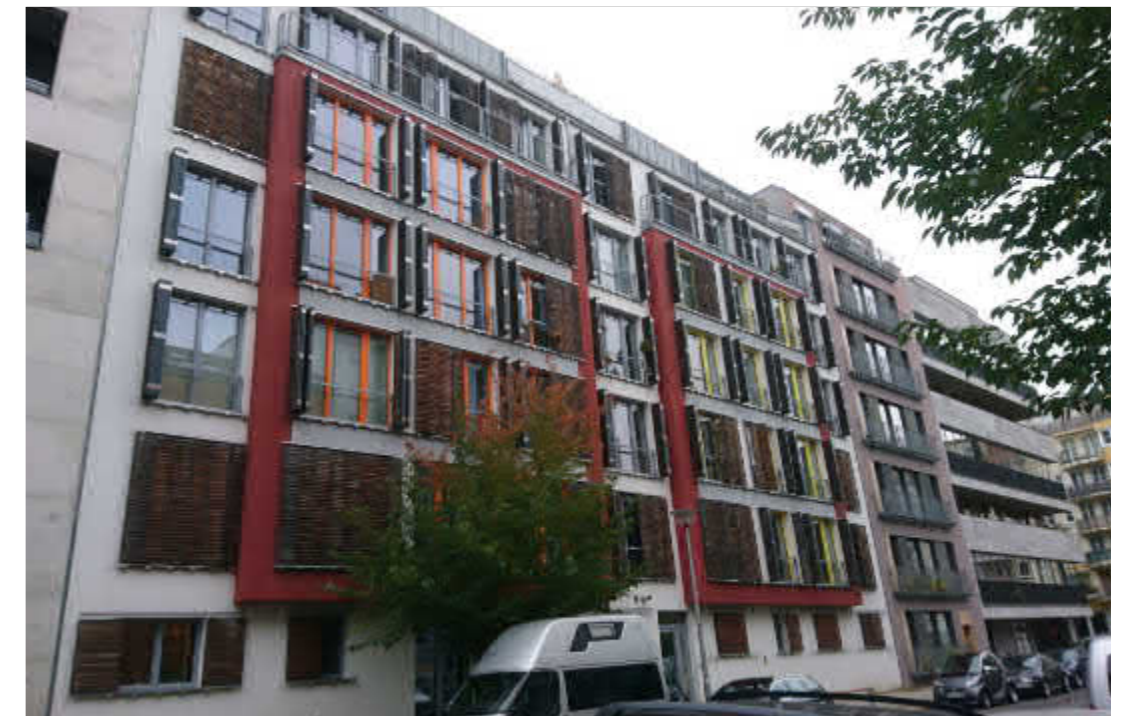
Alue on mittakaavaltaan matalaa ja hyvin tiivistä. Julkisivuväriyty on harmonista ja hillittyä, eri materiaalien runsaus ei riko alueen rauhallista identiteettiä.

Bernauer Strassen ympäristössä suuret kadut loivat julkista tilaa, mutta rakennusten väleissä olevat pikkukadut olivat puolijulkisia - sympaattisia ja vehreitä. Kävely ja hengäminen tällaisella alueella on turvallista.

Helsingissä samaa tehokkuutta vastaava alue on (tuleva) Jätkäsaari. Sekin on esimerkkikohteen tavoin kokeellinen alue, jossa rakennusten mittakaava on samaa, mutta muut arkkitehtoniset lähtökohdat voivat jokaisella rakennuksella olla omat.

Alue on suunniteltu jalankulkijalle, joka käyttää harvoin autoa.

Alue koettiin moniulotteiseksi, mukavaksi ja rauhalliseksi. Kortteleiden pikkukaupat ja -kahvilat olivat sympaattisia ja kutsuvia.

Bernauer Strassen ympäristö

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

Hemholzplatzin ympäristö rakentuu pääasiassa vanhoista vuosisadan alun kerrostaloista, mutta väliin on rakentunut paljon myös uusia rakennuksia pääasiassa sodassa tuhoutuneiden tilalle.

Kerrostalot ovat pääasiassa samankorkuisia, viisikerroksisia, ja rajautuvat tiukasti katuun sokkelitasostaan. Rakennuskortteleissa voi olla jopa kymmeniä pieniä sisäpihoja, joista valoa on saatu asuntoihin. Pihuja on mitoittanut vain rakennusaikaiset palokalustot.

Julkisilta teillä kuljetaan porttikongien kautta yksityisille sisäpihoille.

Helsingissä on useita samankaltaisia alueita, esimerkiksi Töölössä, Vallilassa ja Punavuorella. Helsingissä jälleenrakentaminen on kuitenkin ollut vähäisempää.

Alueet ovat perinteisesti pienituloisten asuinalueita. Nykyään asuinalueet lienee keskiluokkaisempaa alueen keskustan läheisyydestä johtuen.

Alue vaikutti kotoisalta ja visuaalisesti varsin tutulta kaupungin keskustan asuinalueelta, koska samankaltaisia löytyy myös Helsingistä.

Hemholzplatzin korttelit

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

Hevosenkälähiö muodostuu tiivistä, osin hyvin matalista ja toistuvista rakennuksista. Aluetta rajaa teiden kohdalta nelikerroksiset asuinkerrostalot, ja keskellä sijaitsee hevosenkengän muotoinen keskuskortteli yhteisine pihoineen ja lampineen. Sen ympärille sijoittuvat mittakaavaltaan pienemmät townhouset.

Alue on rakennettu massatuotantona, jolloin asuinkerrostalot ja pientalot ovat massoiltaan täysin samanlaiset. Siitä huolimatta alueelle leimallista ovat julkisivujen värien ja materiaalien vaihtelu katu- ja korttelikohtaisesti.

Julkinen tila tuntuu olevan keskuskorttelin yhteispiha. Kaikki muu on puolijulkista. Alueella "kotikadut" ovat vehreitä, ei kovin leveitä verrattuna muihin kohteisiin.

Helsingissä samaa tehokkuutta vastaava alue on Vallila ja Käpylä. Alue on suunniteltu perheellisille ja iäkkäille ihmisille, joille palveluiden läheisyys ja keskustan vilinä ovat toissijaisia.

Alue koettiin mukavaksi ja rauhalliseksi, ehkä myös hieman haamuiseksi. Kaikki ihmiset olivat ilmeisesti töissä.

Hevosenkälähiö

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

Potzdamer platzin alue koostuu massiivisista tornitaloista ja korkeista toimistotalorakennuksista.

Alue on täynnä korkeita tornitaloja, joiden välissä kulkevat kapeahkot kävelykadut ja kauppakujat. Alueen halkaisee muutama moottoriajoneuvoväylä.

Alueella on paljon julkisia sisäpihoja ja kujia, joista kuljetaan suoraan sisään rakennuksiin.

Helsingissä ei aivan vastaavaa tornitaloaluetta vielä ole. Rakenteilla oleva Kalasataman keskus ja Keski-Pasila tulevat todennäköisesti olemaan tehokkuudeltaan ja tunnelmaltaan samaa luokkaa.

Alue on suunniteltu pääasiassa jalankulkijoille, jotka tuntevat itsensä pieneksi korkeitten tornitalojen tiukoissa väleissä.

Tunnelma alueella on mahtipontinen: "Berliinissä kaikki on suurta!"

Potzdamer platzin alue

Kokkonen, Weltner

27.10.2017

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

Kaupunkirakenne

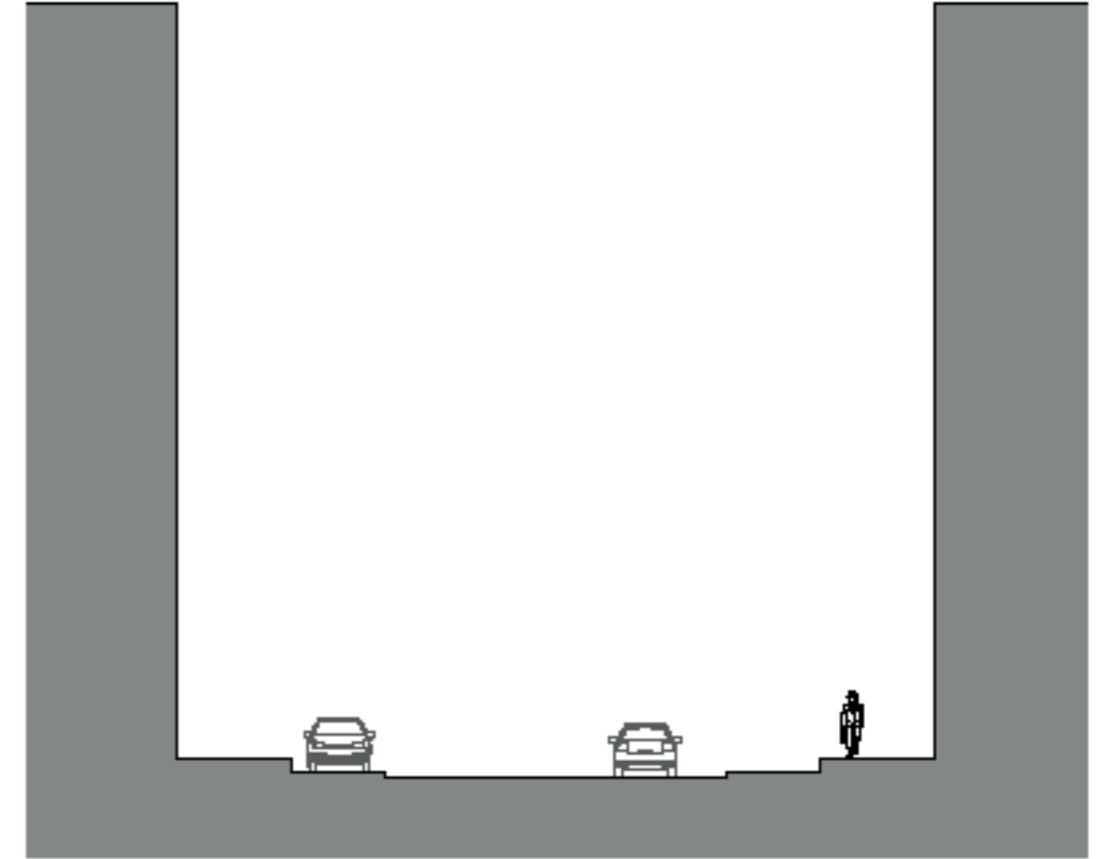
Korttelirakenne muodostuu suorista katulinjoista, joiden väliin jäävät suorakulmaiset rakennusmassat. Rakennusten koko ja korkeus ovat yhteisiä, mittakaava miellyttävä, mutta yhtenäinen julkivumuuri tekee ilmeestä harmillisen monotoni-

Toiminnot

Katunäkymää hallitsee kaupallinen toiminta, ja asuminen jää toissijaiseksi. Asunnot ovat todennäköisesti kalliita, jolloin asukaskannan monipuolisuus jää ohueksi. Helsingissä vastaavaa alue voisi olla Fredrikinkadun ympäristössä.

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Rakennukset liittyvät suoraan katuun, joten väliin ei jää vaikutelmaa pehmentävää puolijulkista tilaa. Toisaalta ensimmäinen kerros koostuu lähinnä korkeammista liiketiloista, joiden suuret ikkunat avartavat katutilaa.

1:200

Tunnelma

Ilmapiiri alueella on teennäisen oloinen, johtuen luultavasti rekonstruoiduista rakennuksista ja niiden väliin jäävistä moderneista osista. Alueen kaupallisten toimintojen runsaus luo hektistä ja pinnallista ympäristöä.

Friedrichstadt

Yhdyskuntasuunnitelu

Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies

TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Alue koostuu pitkästä rakennusmassasta, joka ulottuu molemmista päistään joen yli symbolisesti yhdistäen idän ja lännen. Luotisuora massa jää paikallaan kovin irralliseksi ympäröivästä rakennuskannasta, eikä rakeisuutensa puolesta sovi ympäristöönsä.

Toiminnot

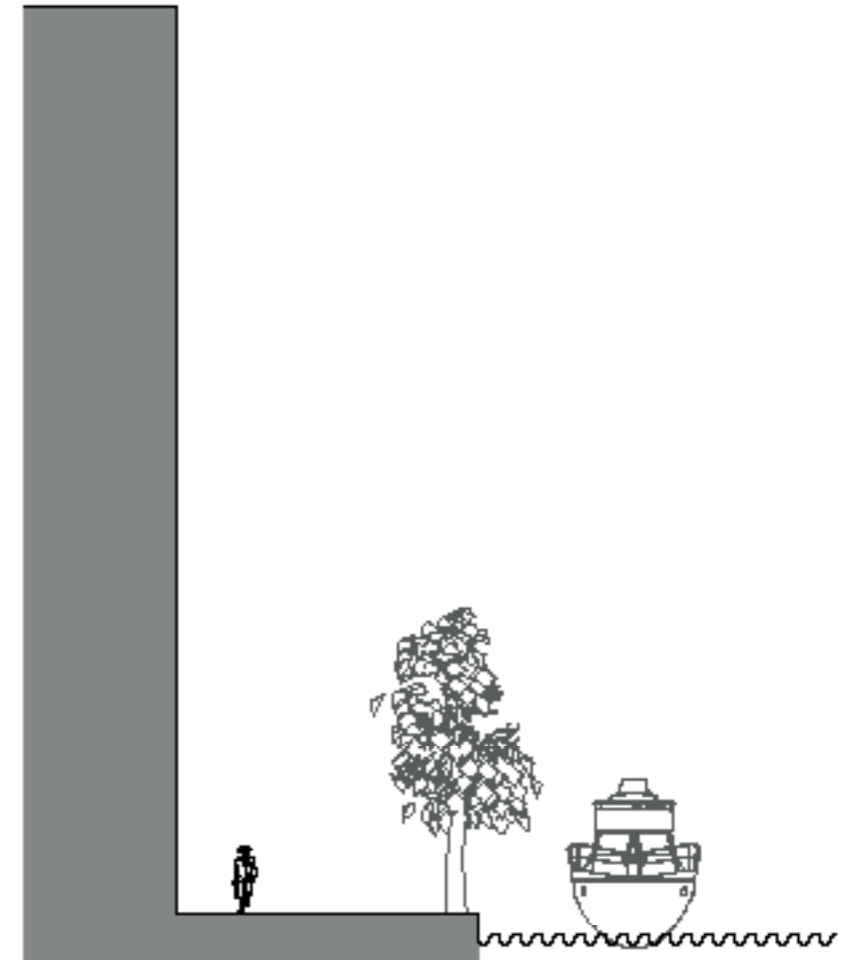
Alue koostuu lähinnä toimistoista, eikä asumista ole. Helsingissä vastaavin alue voisi olla Eduskuntatalon ja Pikkuparlamentin ympäristö. Rakenne on kuitenkin aivan erilainen. Yleisilmeeltään alue muistuttaa Finlandia-talon ympäristöä.

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Rakennukset ovat pitkälti julkisia, eikä yksityisen tilan tuntua synny. Laajat lasiseinät erottavat julkista ja puolijulkista tilaa.

Tunnelma

Rakennusten ja puistoalueiden mitta-kaava tuntuu aivan liian suurelta. Alue jää eristykseen muusta kaupungista, mikä voimistaa sen eriskummallisuutta. Rakennusten materiaalit ja värit luovat ympärilleen kylmää tunnelmaa ja suoraviivaiset jättiläismuodot aiheuttavat epämiellyttävää jäykkyyttä. Läpivirtaava vesi kuitenkin loiventaa vaikutelmaa ja tuo alueelle ripauksen luonnollisuutta.

Hallintokorttelit

Yhdyskuntasuunnitelu

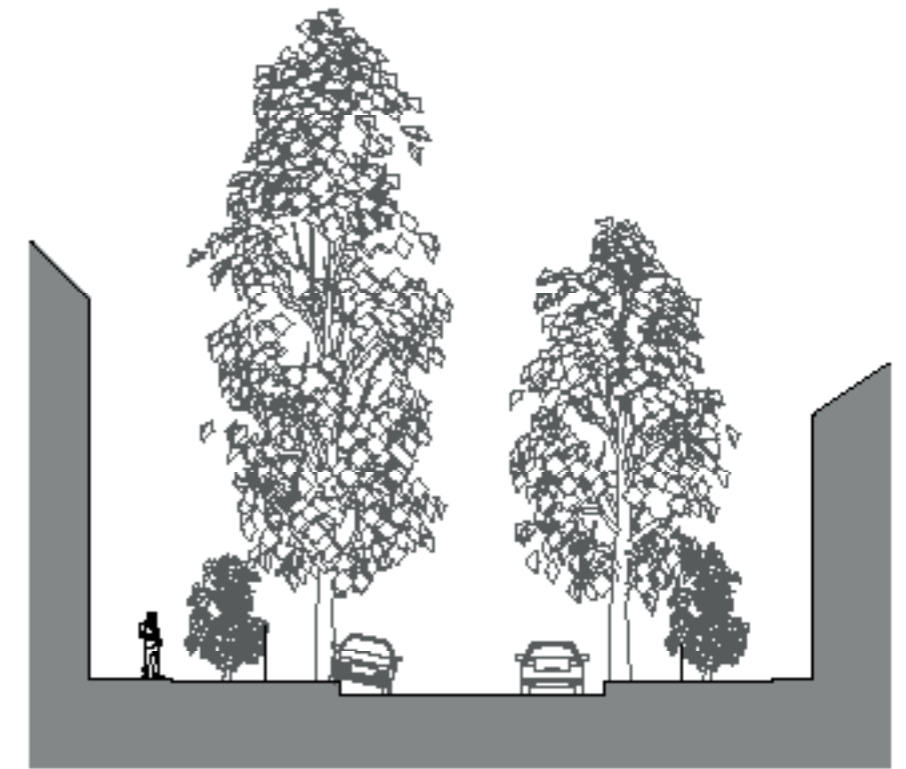
Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies

TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Rakennukset on sijoitettu alueelle väljästi. Suuret, vanhat puut erottavat rakennusmassoja toisistaan luoden alueesta viihtyisän ja vehreän. Kadut ovat kapeita ja sijoittuvat toisiinsa nähden melko suorassa kulmassa.

1:200

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Pihat ovat valtavia ja luovat rakennusten ympärille yksityisyyttä. Ajouradan ja jalkakäytävän välissäkin kasvaa suuria puita, jotka yhdessä pihojen ja aitojen kanssa muodostavat nelivaiheisen yksityisyyksien porrastuman, jossa jo pihat ovat todella yksityisiä, ja rakennukset näiden takana täysin suojassa.

Tunnelma

Suuret tontit ja korkeat aidat tekevät tunnelmasta hyvin yksityisen ja saavat tuntumaan olon tunkeilijaksi. Suurikokoiset lehtipuut vaimentavat ääniä tehokkaasti ja saavat alueen tuntumaan uneliaalta. Ihmisiä ei näy juuri lainkaan, on melkein liiankin hiljaista.

Toiminnot

Alueella on ainoastaan suurikokoisia omakotitaloja, ei julkisia rakennuksia tai kerrostaloja. Vastaava alue Helsingissä on Kuusisaarella.

Villenkolonie

Yhdyskuntasuunnitelu

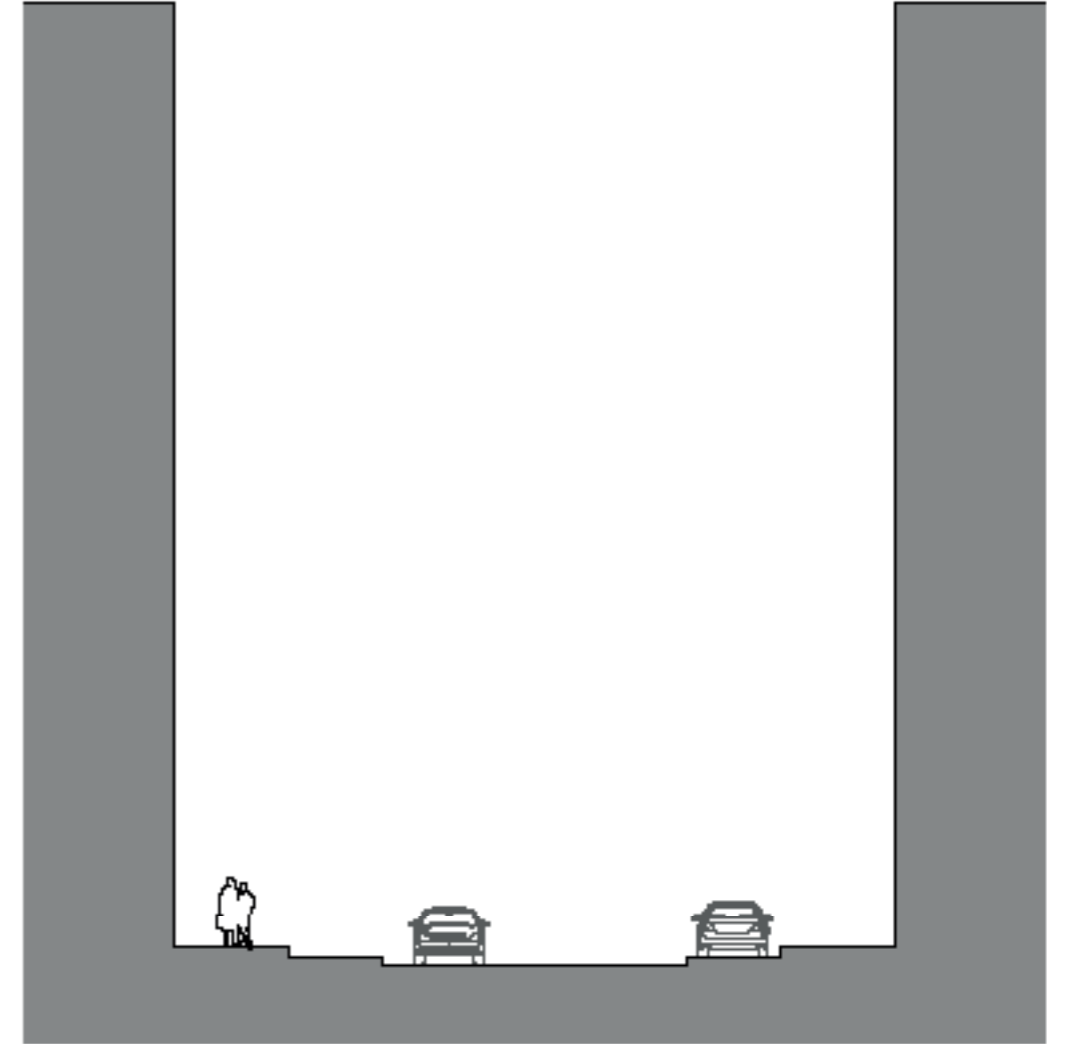
Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies

TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Rakenne on hyvin matemaattinen ja suorakulmainen. Rakennukset ovat suuria ja kiinni teissä.

1:200

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Massiiviset rakennukset tuntuvat kasvavan suoraan tiestä muodostaen muurimaisen linjan kadun reunaan. Maantasolla on puolijulkisen kerroksen muodostavia liiketiloja, joiden yläpuolella hieman yksityisemmät toimistotilat.

Toiminnot

Rakennuksissa on lähinnä liike- ja toimistotiloja, eikä lainkaan asumista. Helsingissä vastaav alue löytyy Aleksanterinkadun ympäristöstä.

Tunnelma

Katu tuntuu jäävän suurien rakennusten väliin puristuksiin, siirtymää pehmentävät välivyöhykkeet ja kasvillisuus puuttuu kokonaan. Ilmapiiiri on hektinen kliini.

Hauptbahnhof -ympäristö
 Yhdyskuntasuunnitelu
 Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies
 TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Suunnikkaan muotoiset suuret korttelit sulkevat sisäänsä pienehköt pihat. Katualueet ovat leveitä ryhmitellen toisissaan kiinni olevat rakennukset suuriksi yksiköiksi. Alue on hyvin tiiviisti ja tehokkaasti rakennettu.

1:200

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Puolijulkinen tila (korttelipihat ja porttikongit) jää suojaan yksityisen tilan (rakennukset) sisään. Runsas kasvillisuus ja alakertojen pienet liiketilat ja ravintolat saavat koko alueen tuntumaan intiimiltä ja melko ykstyiseltä, sulkematta satunnaisia vierailijaa kuitenkaan ulkopuolelle.

Toiminnot

Korttelit koostuvat suurimmilta osin asumisesta, ja alakerrat on varattu liiketiloille, ravintoloille ja kahviloille. Liikenne on vähäistä ja hidastempoista. Helsingissä vastaavaa rakennetta voi tutkailla Punavuorella.

Tunnelma

Runsas kasvillisuus ja leveät pysäköinti- ja jalankulkuväylät tekevät tunnelmasta hyvin rauhalliset, mutta kuitenkin kaupunkimaisen. Mittakaava tuntuu sopivan pieneltä ja kotoiselta.

Bernauerstasse
Yhdyskuntasuunnittelu
Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies
TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Alueen rakennetta määrittävät kohtisuorat katulinjat, joiden väliin jää suuria, suorakulmaisia korttelikokonaisuuksia. Kaikki rakennukset ovat samankorkuisia, joten kattolinja on monotoninen. Monien rakennusten alin kerros on erilainen kuin muut, mikä luo pientä vaihtelevuutta. Katutasossa on myös liiketiloja, jotka piristävät kaupunkinäkömää.

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

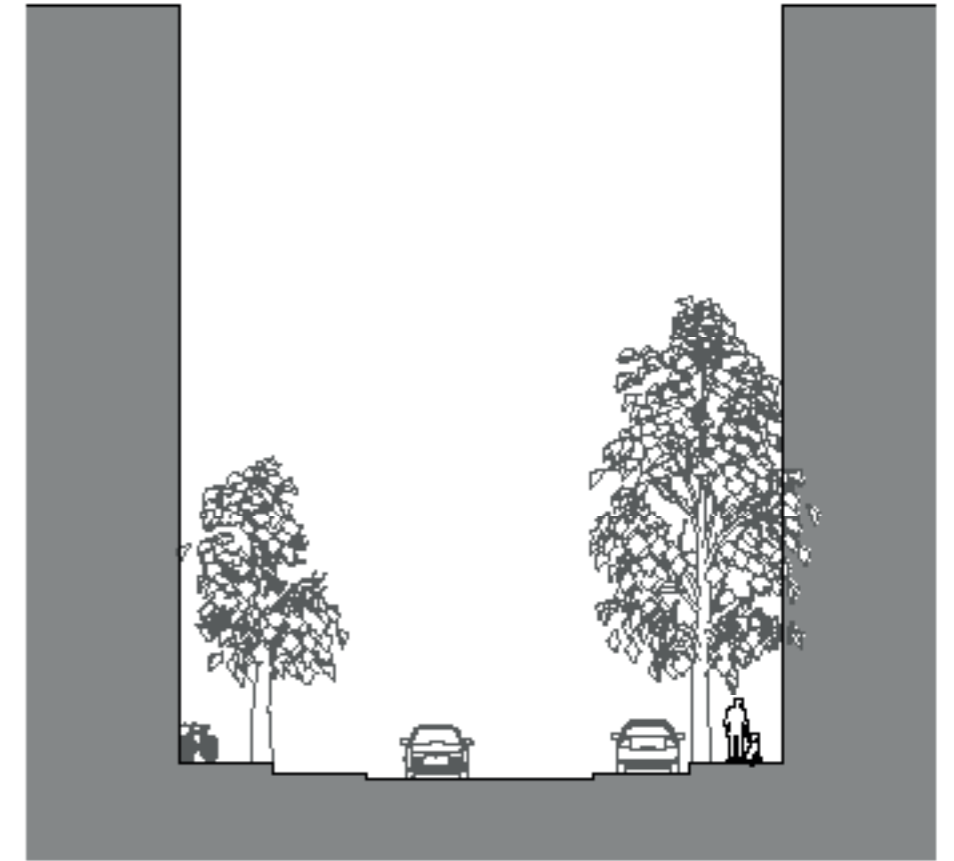
Yksityisen ja julkisen tilan raja on alueella selkeä. Rakennuslinja on suora ja yhtenäinen, eikä kulku sisäpihoille ole avoin. Pihat ovat pieniä ja täysin yksityisiä.

Toiminnot

Alueella on pääasiassa asuinrakennuksia, joiden katutasossa on eri tyyppisiä liiketiloja kahviloista pieniin toimistoihin. Laaja puistoalue luo rakennusten väliin yhteisöllisen keskuksen. Ympäristö muistuttaa Helsingin Kalliota ja Harjua.

Tunnelma

Helmholzplatzin ympäristö on viihtyisä ja kaupunkimainen. Suuri puisto tiiviiden rakennusten välissä luo ympäristöön vaihteluvuutta ja vehreän keskuksen. Myös katualueiden matalat puurivistöt tuovat alueelle raikkautta ja luovat inhimillistä mittakaavaa.

1:200

Helmholzplatz

Yhdyskuntasuunnitelu

Kukka-Maaria Kärki, Sofia Meremies

TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Tämä lähiö koostuu erilaisista ja –korkuisista yksiköistä, joiden keskuk-
sena on hevosenkengän muotoinen rakennusmassa. Hevosenkengältä
lähtee eri suuntiin pitkät, matalat rivitalot. Talojen väliin jää yllättävän
suuret piha-alueet.

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Koko alue tuntuu todella yksityiseltä sen rauhallisuuden ja
kodikkuuden vuoksi. Takapihat on rajattu aidoin, mutta pihojen
välistä kulkee julkinen polku. Etupihat ovat todella avoimia, ja
katualueelta siirrytään käytännössä suoraan asuntoihin.

Toiminnot

Rakennukset ovat pelkästään asuinrakennuksia. Ympäristössä
on muutama puistoalue, mutta ne vaikuttavat olevan vain
koristeita. Monilla asunnoilla on kuitenkin suuret omat pihat,
joten julkiset puistot eivät ehkä olekaan tarpeen. Helsingissä ei
ole vastaavanlaisia alueita, mutta tehokkuus vastanee saman-
kokoista helsinkiläistä rivitaloaluetta.

Tunnelma

Ympäristö on erittäin viihtyisä ja rauhallinen. Rakennusten
lämpimät värit ja runsas kasvillisuus luovat kodikasta tunnel-
maa. Talot ovat matalia, joten mittakaava on kaikkialla todella
inhimillinen ja miellyttävä.

1:200

Hufeisensiedlung

Yhdyskuntasuunnitelu

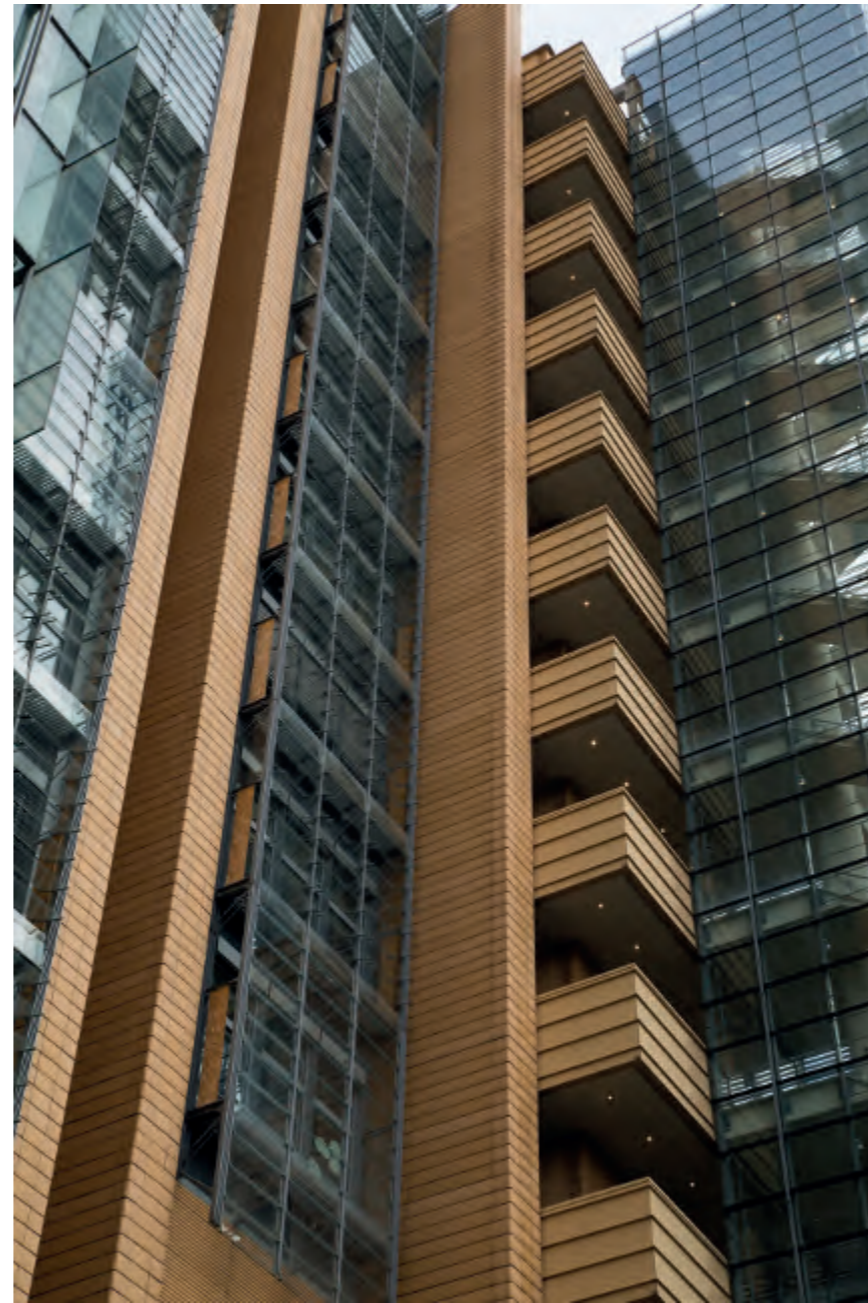
Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies

TXR14S1 27.10.2017

Kaupunkirakenne

Aluetta määrittävät suorat, leveät katulinjat, jotka kulkevat vinottain suhteessa toisiinsa ja päättyen suurelle aukiolle. Katujen väliin jäävät kentät on täytetty korkeilla rakennuksilla ääriään myöten. Itäreunalla kulkee pitkä puistokaistale, joka rajaa aluetta muusta kaupunkirakenteesta. Katulinjojen yhdistymiskohdassa on kolme todella korkeaa rakennusmassaa.

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

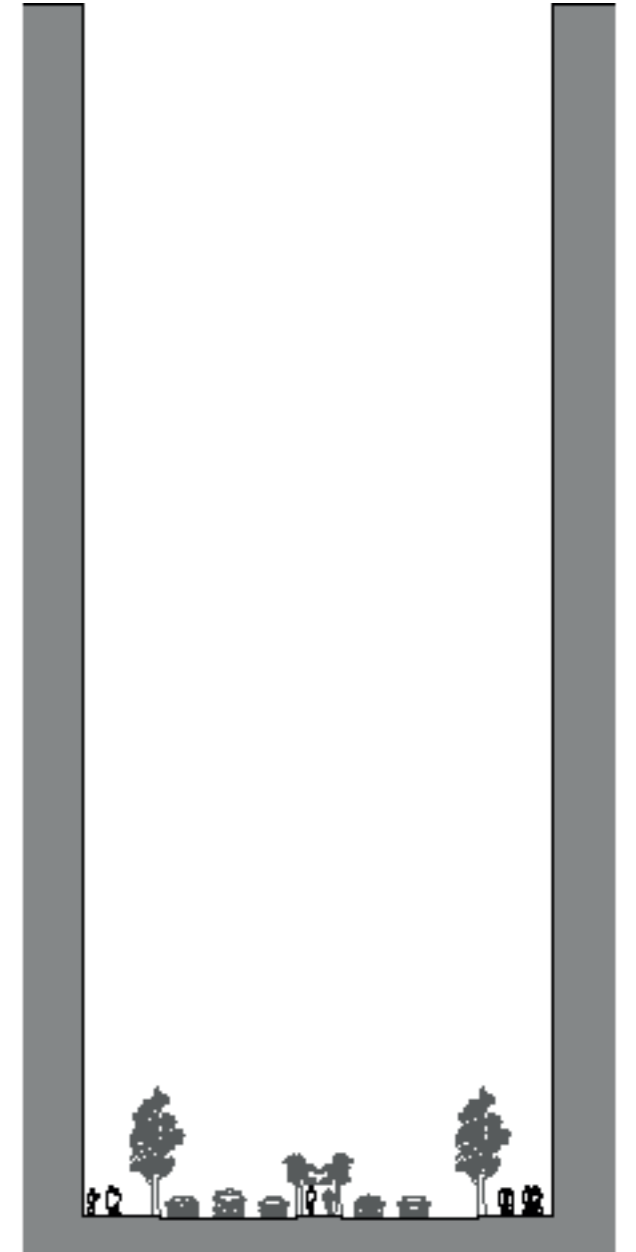
Rakennusten katutason kerrokset liittyvät vahvasti katuun johtuen suurista ikkunoista. Pohjoisessa sijaitseva Sony Center on vielä avoimempi julkisen sisäpihansa ansiosta. Ylemmät kerrokset ovat suljetumpia ja yksityisempiä.

Toiminnot

Alueella on lähes yksinomaan toimistoja ja liikerakennuksia. Puistoalueet vaikuttavat pelkiltä koristeilta oleskelualueiden sijaan. Katutasossa on kahviloita ja ravintoloita kiireisiä bisnesihmisiä varten. Helsingistä ei löydy aivan yhtä mahtipontista aluetta, mutta Espoon Keilaniemi lienee samanhenkinen tornitaloilla höystetty toimistoalue.

Tunnelma

Potsdamer Platzin tunnelma on kolkko ja kaupallinen. Arkkitehtuuri on mahtipontista, ja jättiläismäinen mittakaava jättää ihmisen ulkopuoliseksi ja yksinäiseksi. Mmateriaalit ovat lähinnä kiveä ja lasia korostaen ulkopuolista tunnelmaa.

1:500

Potsdamer Platz

Yhdyskuntasuunnitelu

Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies

TXR14S1 27.10.2017

Toiminnot

Kampusalueella on vain koulun käyttöön tarkoitettuja tiloja. Alueella ei ole asumista, mutta tiloja löytyy niin opiskeluun, ajanviettoon, työskentelyyn kuin ruokailuunkin. Toimintojensa puolesta HTW:n kampus muistuttaa Metropolian Myllypuroon tulevaa kampusta. Kuitenkin Myllypuron kampus muodostuu neljästä selkeästä massasta, kun taas HTW:n kampuksella on monta eri rakennusta, joiden väliin jäävä tila on vähintäänkin sekava ja epämääräinen.

Yksityinen - puolijulkinen - julkinen?

Mainittu muurimaisuus sulkee kampuksen katualueesta. Alueen sisällä sijaitsee hieman yksityisempi (puolijulkinen) tila, joka muuttuu asteittain täysin yksityiseksi luokkahuoneiksi. Mittakaavasta voi päätellä, että rakennukset ovat kohtuullisen julkisessa käytössä.

Kaupunkirakenne

Alueen massiiviset tehdasrakennukset erottuvat mittakaavaltaan ympäröivistä tiivistä asuinkortteleista. Kampuksen rakennukset muodostavat muurimaisen näkymän katutilaan erottaen ne täysin muista toiminnoista. Etelässä aluetta rajaa joki. ”Muurin” taakse jää sekalainen joukko rakennuksia, jotka on valjastettu koulun käyttöön. Sekaan on sattunut jäämään vielä toiminnassa oleva tehdas. Epäyhtenäiset rakennukset muodostavat kuitenkin omanlaisensa kokonaisuuden.

Tunnelma

Kampus on mielenkiintoinen kokonaisuus, jonka osat poikkeavat hyvin vahvasti toisistaan. Rakennusten väliset tilat ovat jääneet suunnittelematta ja aiheuttavat hämmennystä. Erityisen kolkko on suuri nurmialue, jonka keskellä on vain kaksi surullista penkkiä. Toisaalta alueen epätasapainoisuus tekee ympäristöstä yllätyksellisen ja inspiroivan.

HTW -kampus

Yhdyskuntasuunnittelu

Kukka-Maaria Kärki, Sofia Merenmies

TXR14S1 27.10.2017

SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

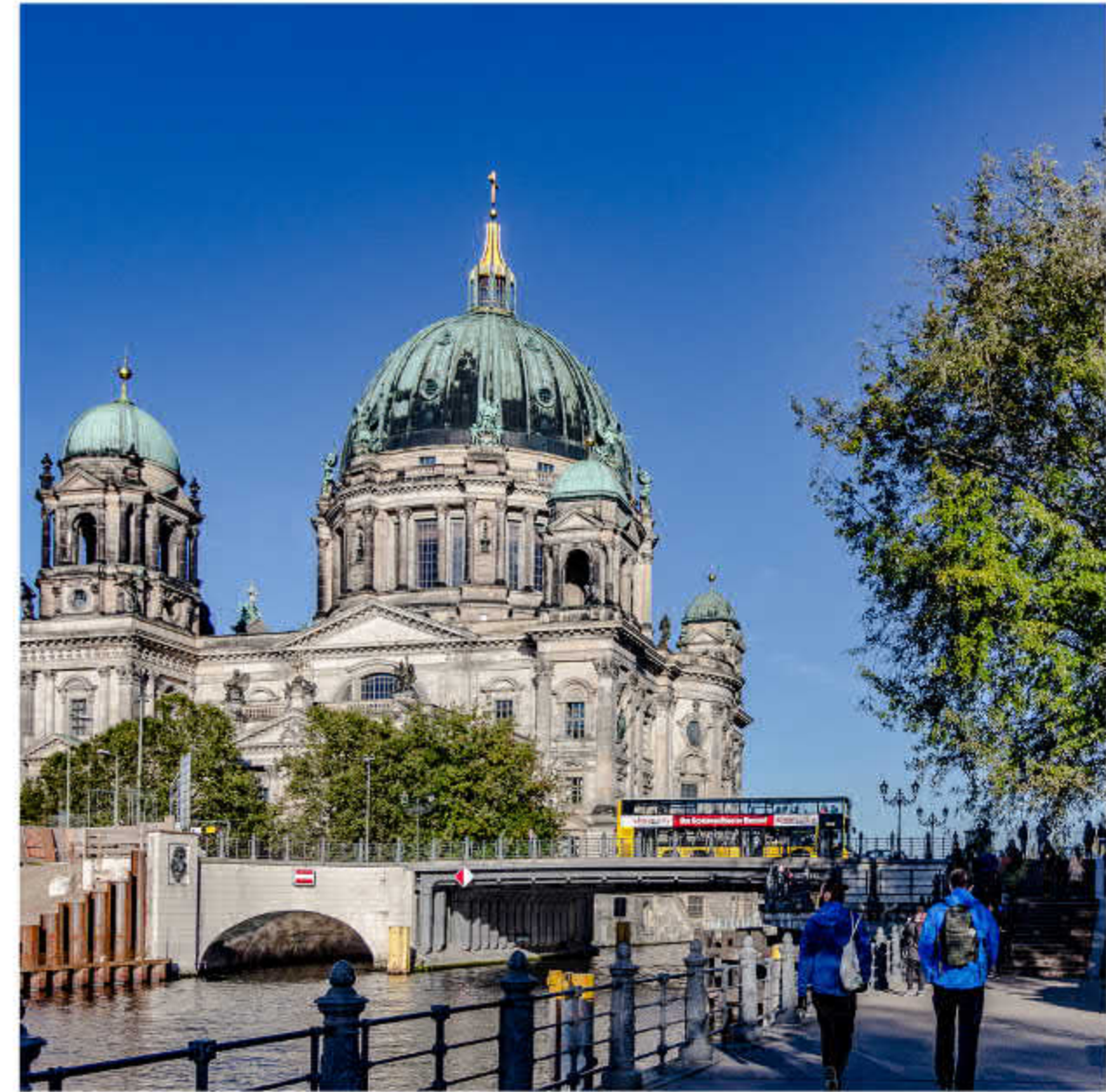
BERLIINI EXCU SYKSY 2017

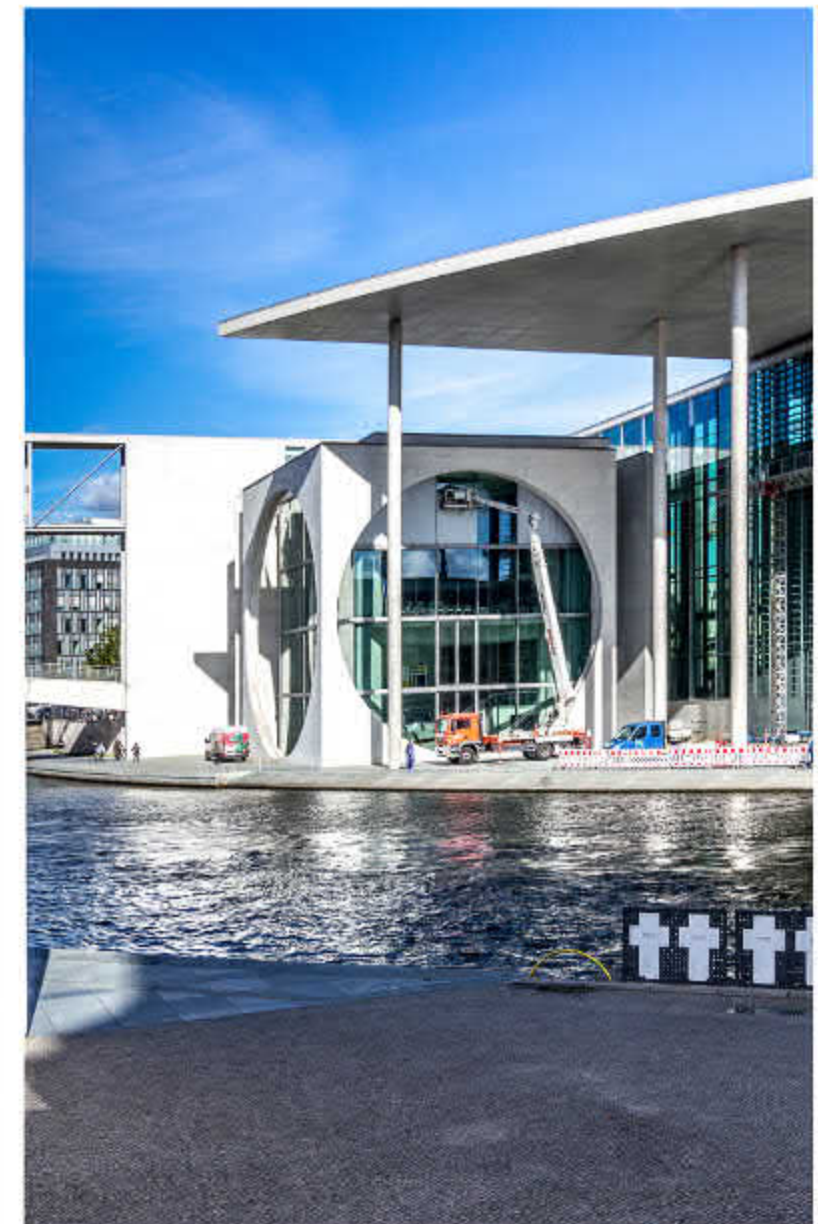
Friedrichstad on historiallisesti tärkeä kulttuurialue. Alueella voi aistia ja nähdä muutaman viimeisen sadan vuoden ajan vaikutuksen rakennustaiteeseen. Aluetta voikin pitää eri vuosisatojen vallan näytteinä. Helsingissä ei ole samanlaista aluetta, mutta eniten mieleen tulee Tuomiokirkon aukio sekä Ateneumin ja kansallisteatterin aukio vallan näyttämöinä.

Koko alue näyttäytyy julkisena, vaikka todellisuudessa siellä on toimistorakennuksia ja yritysten showroomeja. Etäisyydet ovat isot ja aukiot ovat korostetut. Alue itsessään on hyvin mielenkiintoinen, mutta kovin vilkas. Liikenne ja isot tiet hajoavat turvallisuuden tunnetta ja jakavat alueen tonteiksi samalla hajottaen kokonaisuuden. Isojen teiden viedessä huomion tulee mieleen ettei alue ole ihmisille suunniteltua rauhallinen tyyssija.

Hallintakorttelikokonaisuus on syntynyt 90-luvun jälkeen symboloimaan Itä- ja Länsi-Saksan yhdistymistä. Alue muodostuu jonosta toimistorakennuksia. Alueelle tyypillistä on suuret julkiset alueet ja näyttävät lasipintaiset toimistorakennukset. Kadut ovat tyhjiä ja pieni ihminen suurten rakennusten keskellä on kovin orpo. Alue on varmasti näyttävä ja toimistorakennuksissa on hyvä työskennellä, mutta rakennusten ulkopuolella ei ole elämää. Helsingin rautatieaseman viereen rakennetut uudet toimistotalot näyttäytyvät samanlaisina: näyttävinä, mutta karkottaen elämän kadulta.

Mielenkiintoinen omakotitaloalue joka, muistuttaa Eiran Engelin aukiota arvokkailla rakennuksilla mutta myöskin tunnelmallisesti Puu-Vallilaa tai Munkkiniemen omakotitaloja.

Liikkuessa alueella tulee turvallinen ja suojattu olo. Alue muodostuu yksityisistä omakotitaloista, jotka luovat hienolla tavalla erilaista yhtenäistä kaupunkikuvaa. Toisinaan vastaan tulee vanhempia rakennuksia ja julkisia kokoontumispaikkoja näyttäen alueen historiallista taustaa. Alue on luonteeltaan vanha ja arvokas, ja on selvää, että alue on tarkoitettu ylemmälle keskiluokalle ja rikkaille. Yksityinen ja julkinen tila hämärtyy alueella, sillä tuntuu kuin omakotitalot omistaisivat kadut, niin intiimi ympäristö on.

Rautatieasema on hieno arkkitehtuurin näytös. Rautatieaseman vieressä koko alue tuntuu kuitenkin keskeneräiseltä ja monta rakennusta on vasta rakennustyön alla. Aseman edustalla oleva ison kokoinen aukio ei esimerkiksi ole muiden rakennusten suojaama ja se tuntuukin jatkuvan jonnekin tuntemattomaan.

Aseman viereinen toimistorakennusten alue oli vahvasti industrial-henkinen. Alue muodostuu uusista hyvin yhtenäistä muotokieltä omaavista toimistorakennuksista. Kadut tuntuvat yksityisiltä ja korkeat rakennukset ja vähäinen määrä ohikulkevia ihmisiä korostivat sitä. Alakerroissa oli vähän julkista tilaa, mitkä vähentää asiatonta oleskelua kaduilla. Alue tuntuu tyhjältä ja kuolleelta. Tunnelmallisesti ja visuaalisesti alue muistuttaa Ruoholahden ja Jätkäsaaren toimistorakennusten vierestä aluetta.

Mielenkiintoinen yhdistelmä vanhassa kaupunginosassa, johon on tuotu uutta arkkitehtuuria, joka sisältää rohkeaa näkemystä nykyaikaisista ratkaisuista. Uuden korttelin (Quartier Bernauer) kohdalla on erilaista pintakäsittelyä ja rauhallisempaa mittakaavaa - tällaiset ratkaisut tuovat hollantilaista tunnelmaa. Hollannissa yksityisyys ja sen käsitys on hieman erilainen kuin Saksassa ja sen huomaa: isot ikkunat ensimmäisissä kerroksessa olivat usein peitettyjä.

Kokonaisuudessa Bernauer Strasse muistuttaa Jätkäsaaren aluetta, osittain myös Kalasatamaa. Bernauer Strasse tuntui hyvin tasa-arvoiselta paikalta, mieleen ei tule varsinaista ihmisluokkaa, jota varten alue olisi suunniteltu. Alueella on Berliinin muurin memoriaali, ja se tekee alueesta hyvin julkisen. Päätie muodostaa vilkkaan liikenteen ja omalla tavalla jakaa alueen puoliksi. Ylipäätään alue tuntuu kovin avonaiselta, kuin sieltä olisi puuttunut muuri! Alue toki ei ole vielä valmis ja osittain muurin aikaansaama avoimuus halutaan myös säilyttää.

Alueella on vahva urbaaninen tunnelma, mikä korostuu alueen keskuspuistossa. Tavallaan alue on villi paikka eikä missään nimessä uusi ei siisti. Mielenkiintoisesti vanhat ja erikoisesti suunniteltu asuinrakennukset ympäröivät puistoa tehden siitä kompaktin. Puisto on todella intiimi verrattuna Berliinin julkiseen keskustaan. Villi nykytaide yli sata vuotta vanhojen rakennusten seinissä tekee alueesta hipsterimaisen. Toisaalta hienot vanhat korkeaksi rakennetut rakennukset tekevät alueesta arvokkaan ja vakavasti otettavan. Mielenkiintoiset sisäpihat ovat alueen erikoisuus. Sisäpihat ovat hyvin pieniä, ja jokaisella kerrostalolla on oma sisäpihansa.

Tunnelmallisesti tämä alue tuntuu olevan aito, se on paljastanut kulttuuriset piirteet, jotka näyttävät Berliiniä omilla väreillään. Alueelle erikoisesti sulautuu yksityisyyden ja julkisuuden tunnelma.

Helsingissä jos sekoitetaan Töölön ja Kallion, saadaan mahdollisesti samanhenkistä aluetta. Sekoitus rosoisuutta ja arvokkuutta, eläkeläisiä ja baareja.

Rauhallinen ja turvallinen olo syntyy heti, kun päästiin alueelle. Rakennukset eivät erotu toisistaan kovin paljon ja eniten korostuu alueen kokonaisuus. Sympaattiset rivitalot eivät näytä uusilta, mutta ei vanhoiltakaan. Alueen monotonisuutta on rikottu tuomalla eri värejä ilmi hallitusti. Yksityisyyden tunne on koko alueella myöskin ajoteilla.

Ensisijaisesti mieleen, että alue soveltuu erilaisille perheille. Se johtuu siitä, että alue on hyvin rauhallinen ja kauempana keskustassa. Jokaisessa rakennuksessa on myös rauhallinen piha ja omenapuu: eikä pienet perheet juuri viihdy sellaisissa paikoissa.

Helsinkiin verrattuna Hufeisensiedlung muistuttaa Jollasta ainakin tunnelmallisesti. Myöskin Myllypuro tulee mieleen kokonaisuutta katsellessa.

Potsdamer platz on historiallisesti tärkeä alue ja vanhat piirteet ovat vieläkin näkyvissä pienissä määrissä. Muurin jälkeen alue oli tyhjänä ja se antoi mahdollisuuden lisätä alueelle nykyajan mukaista arvoa. Samalla kaupunki päätti uusia kasvojaan ja korostaa uutta kaupungin muotoa. Sen näkee, kun esillä ovat korkeat, kalliit rakennukset, isot kaupat ja sosiaaliset tilat.

Avoin ylimitoitettu alue ei anna turvallista oloa eikä korosta yksityisyyttä, mutta se esittää vallan ja varallisuuden, jossa ihminen on pieni olio: kova liikenne ja melu eivät auta asiaa. Sony center korostaa viihdettä ja sopii omaan kokonaisuuteensa. Helsingissä vastaavat alueet ainakin tunnelmallisesti muistuttavat Kampin ostoskeskusta ja visuaalisesti Espoon Otaniemeä.

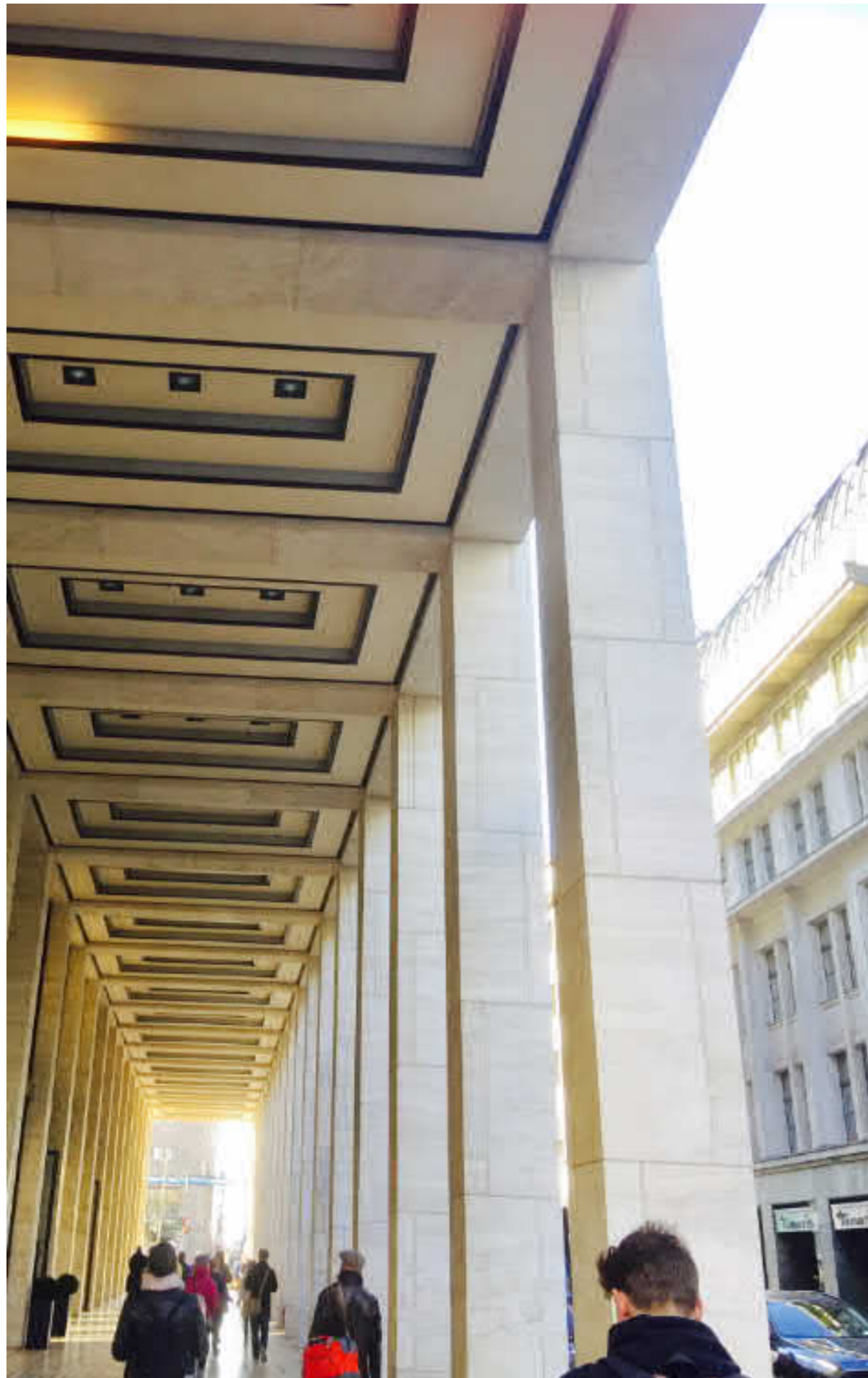
SISÄLLYSLUETTELO

Kymmenen raporttia Berliinin kaduilta

Kohdealueina Friedrichstadt, Tiergartenin hallintokorttelit, Villenkolonie, Hauptbahnhof, Bernauer strasse, Hemholzplatz, Hufeinsensiedlung ja Potsdamer platz.

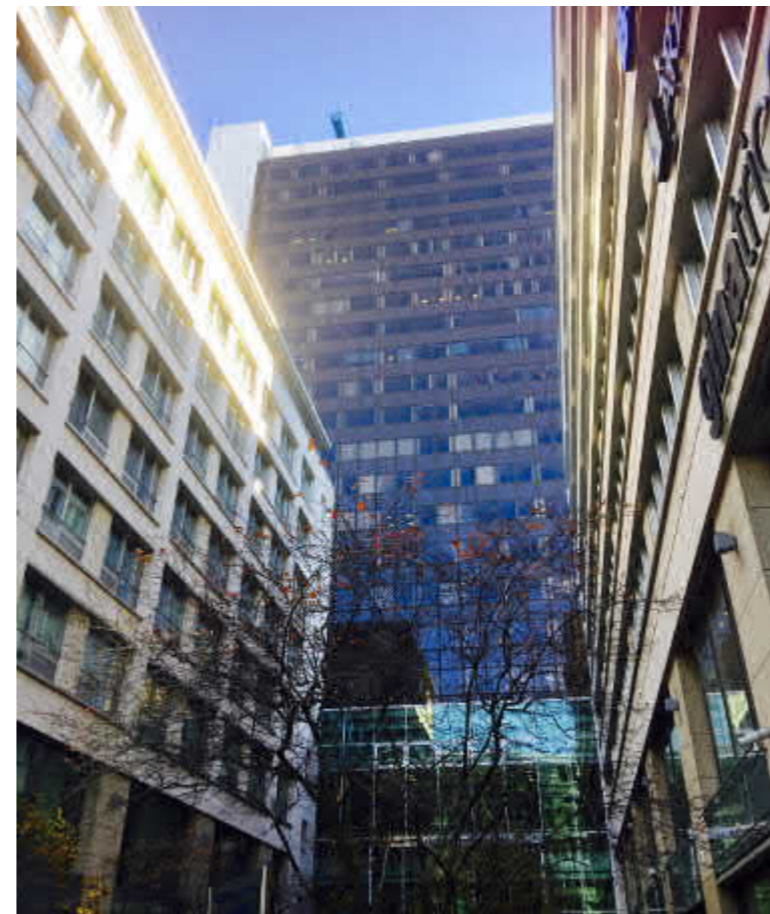
1	Miikka Hyypä	11-19
2	Tiina Miettinen ja Nina Virtanen	20-28
3	Jean Koskikuru ja Otto Pekkanen	29-37
4	Tiina Nykänen ja Hanna Raatesalmi	38-47
5	Ilkka Mitrinen ja Miia Pajunen	48-57
6	Matias Virkamäki ja Antti Väisänen	58-67
7	Anna Kokkonen ja Jori Weltner	68-76
8	Kukka-Maria Kärki ja Sofia Merenmies	77-86
9	Simo Paakkari ja Dmitri Kvitko	87-96
10	Niko Oksa ja Laura Talstila	97-105

Rakennukset muodostavat kävelykadulle miellyttävän katetun tilan.

Katutila on hallitseva alueella ja rakennukset muodostavat katujen ympärille muurimaisen tasakorkean massan.

Julkiset viheralueet ovat vähäisiä.

Katutasokerros muodostuu myymälöistä.

ARCHICAD-OPISKELIJAVERSIO

Alueella rakennusten massat ovat massiivisia, muurimaisia, tasakorkeita ja edustaa montaa eri aikakauden tyyliä. Tämä johtui siitä, että Saksan yhdistymisen jälkeen jälle rakennustyössä monia uusia ja ylellisiä rakennuksia rakennettiin historiallisten tyylien mukaisesti.

Friedrichstadtin kaupunkikuva muodostuu ruutukaavasta ja umpikortteleista, joissa on vähemmän julkisia puistoja ja oleskelualueita, sillä kävelykadut ja ajoväylät ovat enemmän keskiössä. Kortteleiden sisälle on sijoitettu suuremmat yksityiset puutarhapihat. Katutaso myymälöineen rajaa yksityistä ja julkista tilaa.

Helsingissä esim. Kamppi muistuttaa samanlaista kaupunkirakennetta. Vaikka alue on suunniteltu hyvillä ajoyhteyksillä, ei katukuvassa näkyneet pysäköintimahdollisuuksia, näin oletetusti alue on ideaalisesti parempi jalankulkijalle. Luultavasti alueen asuntojen neliöhinnat ovat Berliinin kalleimmasta päästä.

Alueen mittakaava jalankulkijalle on harmoonisempi ja turvallisempi kuin esim. Potsdamer Platzin jättiläisrakennusten rinnalla.

Friedrichstadt

Niko Oksa & Laura Talstila

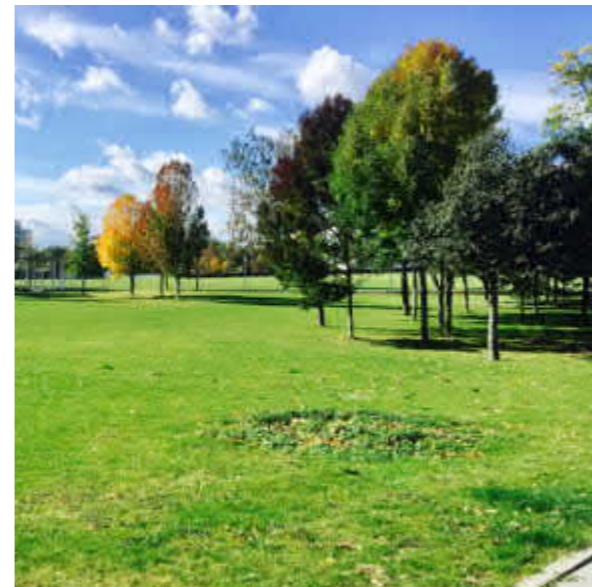

Paul-Löbe-Haus ja Marie-Elisabeth-Lüders-Haus. Spreejoki pujottelee rakennusten välillä.

Alueen vahva idea on toimistojono, joka ulottuu molemmista päistä Spreejoen yli. Rakennuksia yhdistävät kävelysillat symboloivat Itä- ja Länsi-Saksan yhdistymistä.

Hallintokorttelit

Kaupunkirakenne muodostuu erillisistä rakennuksista, jotka isossa mittakaavassa sitovat alueen yhteen.

Hallintokorttelin eteläosaan on sijoitettu suuri aukio ja puistoalue. Kortteli on suunniteltu jalankulkijalle ja alue on lähes kokonaan julkista tilaa. Rakennukset palvelevat liittopäiviä ja toimivat työhuoneina ja kokoustiloina.

Töölönlahden eteläpuoli ja Mannerheimintie musiikkitaloineen ja puistoineen muistuttaa hallintokorttelin aluetta kaupunkikuvallisesti ja tehokkuudeltaan. Vaikka rakennukset ovat massiivisia, sitä ympäröivät aukiot luovat tasapainoisen kokonaisuuden.

Suuria massoja tasapainottaa suuret aukiot.

Liittokanslerin virasto. Rakennuksen edusta on rajattu puolijulkiseksi sisäänkäyntipihaksi.

Valtiopäivätalo

hallintokorttelit

ARCHICAD-OPISKELIJAVERSIO

Westendin huvila-alue on pientaloalue ylemmälle keskiluokalle. Omakotitalot sijaitsevat n.1000 neliöisillä tonteilla. Katuja rajaa korkea puurivistö ja talojen pihat on korotettu julkisista jalankulkuväylistä. Näin on saatu rajattua puoliyksityiset etupihat. Rakennuksien yksityiset pihatilat on sijoitettu takapihoille. Autopaikat on ratkaistu osittain kadun varteen ja osittain luiskilla autotalleihin tai autopaikalle katutasosta alemmas.

Alue muistuttaa Helsingissä Munkkiniemen asuinalueita. Kadut ovat sopusuhtaisia, tontit tiheästi, puita ja kasvillisuutta sopivasti.

Asuinalueena kortteli on viihdyttävä ja turvallinen.

Vehreä tunnelimainen kävelykatu.

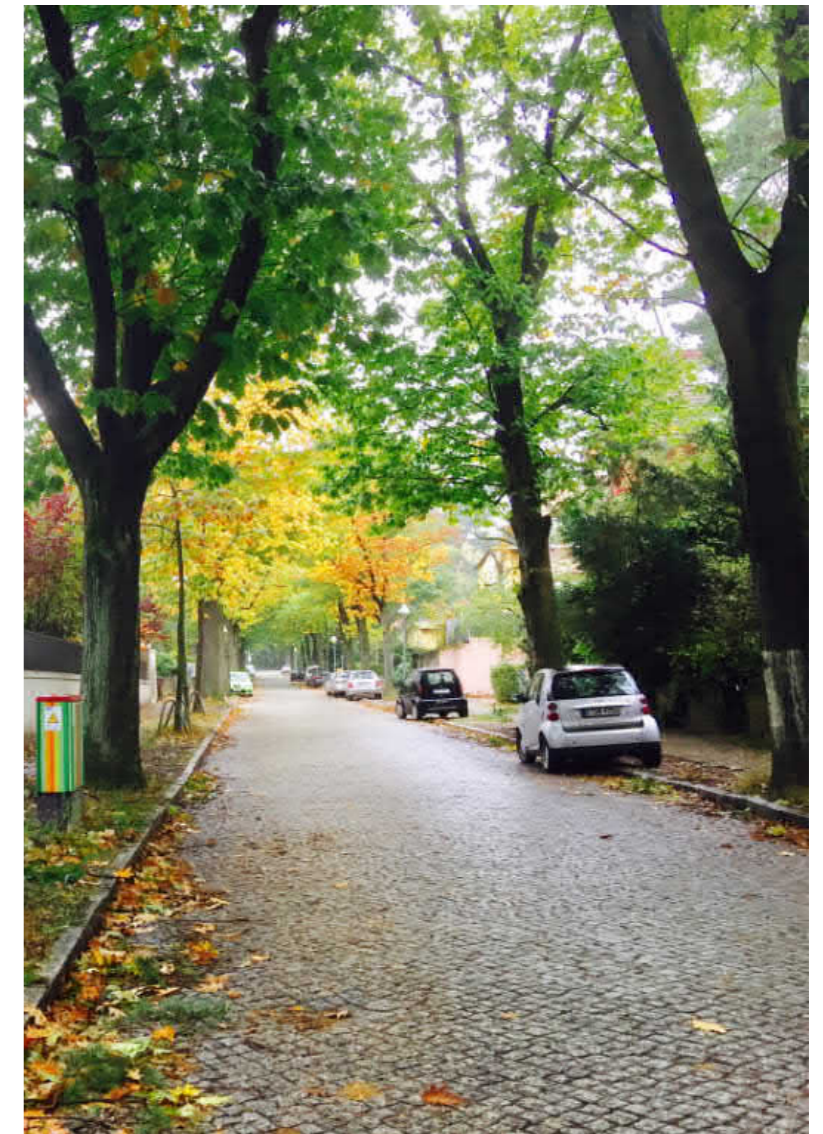
Ajoluiska autotalliin. Autopaikat ovat sijoitettu kadun varteen tai tontille.

Pihoja on korotettu katutasosta rajaamiseksi.

Tyypillinen Westend-talo.

Villenkolonie

Niko Oksa & Laura Talstila

ARCHICAD-OPISKELIJAVERSIO

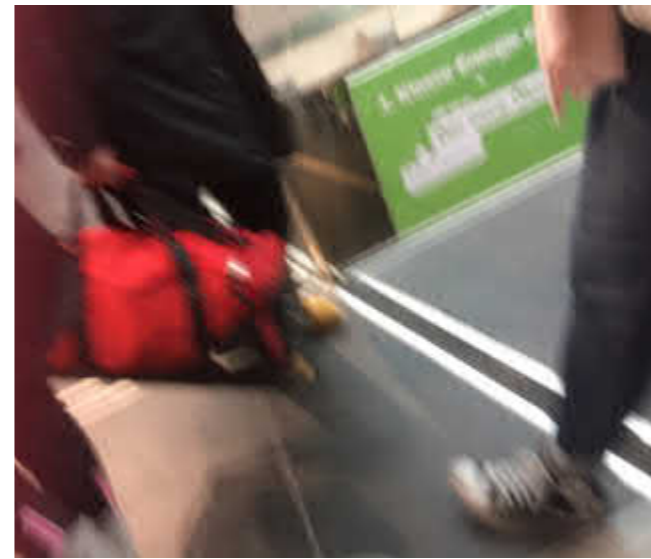
Alue koostuu suurista rakennusmassoista ja aukiosta. Hauptbahnhof on erittäin vilkas päärautatieasema. Rautatieaseman vieressä sijaitsevat hotelli- ja toimistorakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden samansävyyisineen, harmaine julkisivuineen.

Ulkoalueena tämä julkinen paikka muistuttaa Kamppia ja Narikkatoria. Se muodostaa julkisen liikenteen risteyskohdan ja ihmisten kohtaamispaikan.

Asema on hyvin tehokas. Rautatieaseman suuri sisätila on jaettu moneen kerrokseen eri raideliikenteelle. Tämä kuitenkin aiheuttaa sen, että ihmisiä kulkee ristiin rastiin ja tunnelma on ahdistava ja kiireinen.

Aseman mahtipontinen pääsisäänkäynti.

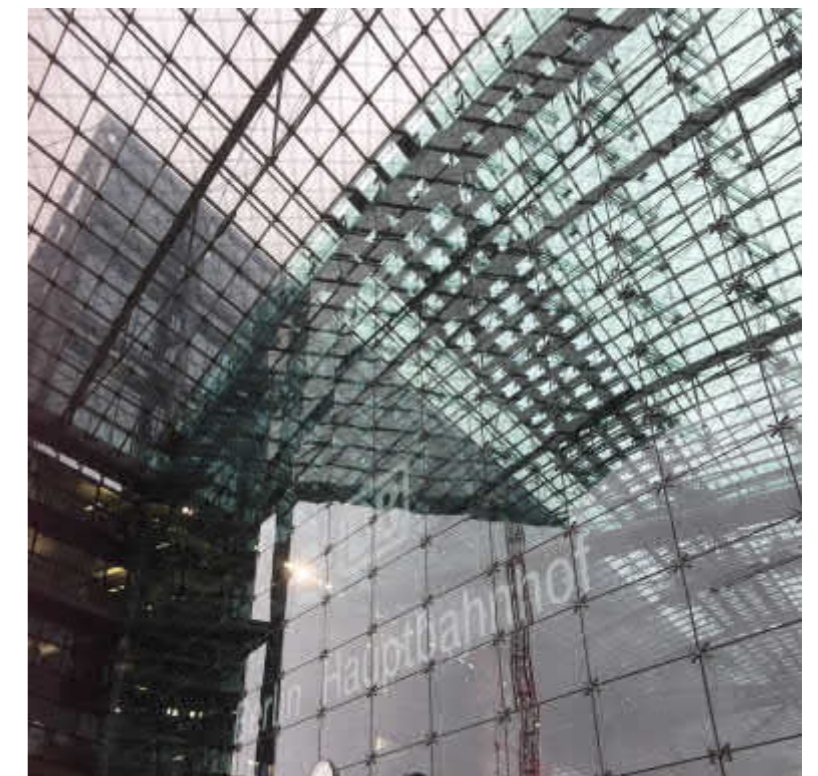
Aukion torin laidalle rakentuu uutta liikerakennusta

Rautatieaseman ylimässä kerroksessa kulkevat paikallisliikenteen junat.

Rautatieaseman viereisiä hotelli- ja toimistorakennuksia

Hauptbahnhofin alue

Niko Oksa & Laura Talstila

ARCHICAD-OPISKELIJAVERSIO

Kaupunkialue muodostuu tiiviisti rakennetusta asuinalueesta, joka on muodostunut ns. InFill-rakentamisesta (täydennysrakentaminen). Rakennusten massat ovat tavanomaisia asuinkerrostaloja sekä pienempiä townhouse-asuntoja.

Alueen rakenne sisältää asuinrakennusten lisäksi julkiset kadut sekä yksityiset sisäpihat. Julkisia aukiota ja viheralueita on poikkeuksellisen vähän alueella.

Asuintiheydestä tulee kulkijalle vahva olettamus alueen sijaitsevan lähellä keskustaa. Sisäpihat/-kadut ovat kapeita, vain rakennusten sisäänkäyntiä palvelevia alueita.

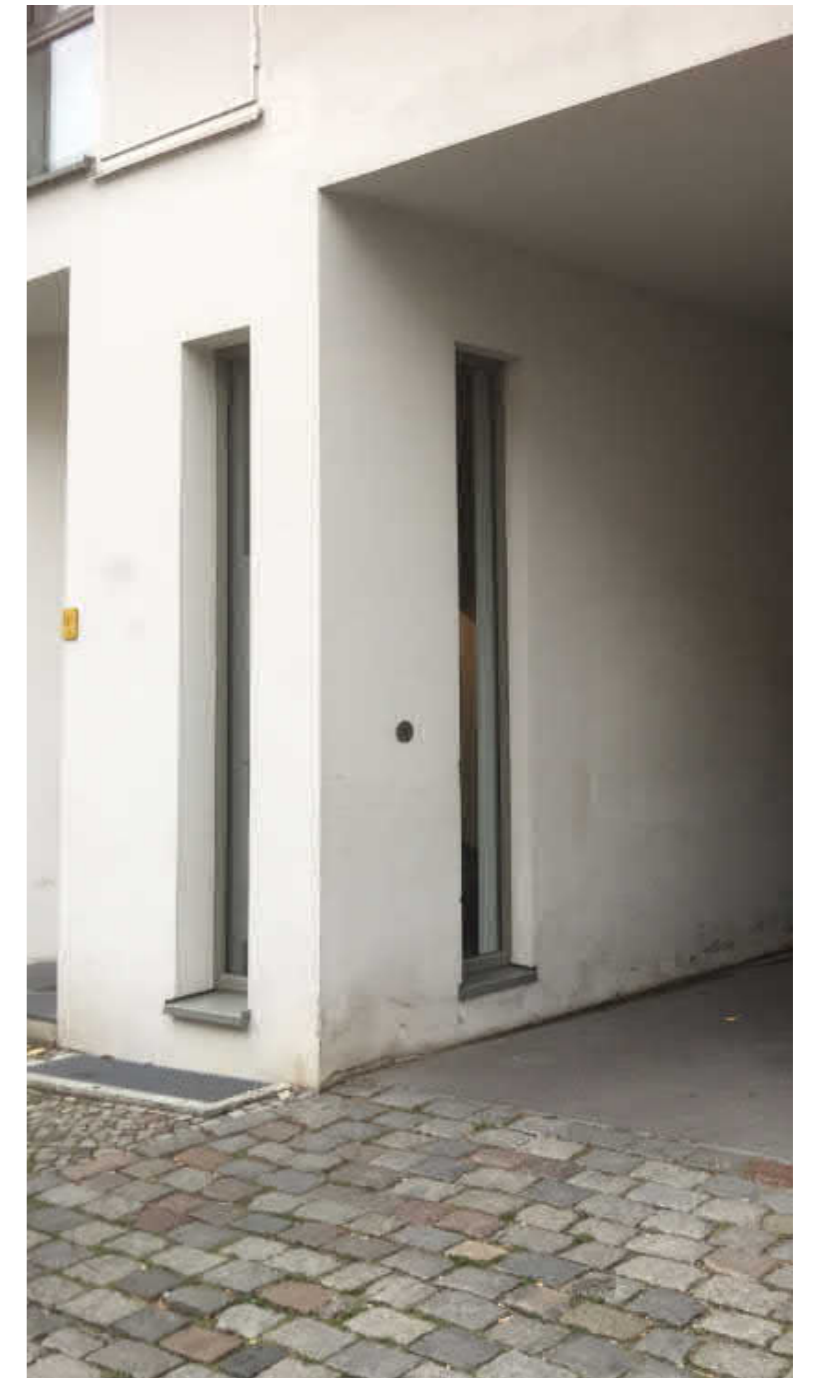
Puoliyksityinen sisääntulojuha

Uutta täydennysrakentamista alueella.

Puolijulkinen pihaalue kadun päässä

alue Bernauer Strassen ympäristössä

Niko Oksa & Laura Talstila

Hemholzplazin alue käsittää suuren korttelipuiston leikkipaikkoineen ja pelikenttineen. Suurten rakennusmassojen (asuinhuoneistot) keskiössä on vehreä puisto. Asuintalot ovat vanhaa rakennuskantaa kaupungissa, ja käsittää n. 4-5 kerrosta kukin.

Puisto on alueen julkisin tila, joka on avoin asukkaiden lisäksi myös ohikulkijoille ja kouluryhmille yms. Rakennukset taas kätkevät sisäänsä yksityisemmät viheralueet, pienet sisäpihat, jotka palvelevat vain alueen asukkaita.

Alueen rakennetta on hyvä verrata Helsingissä Vallilan ”apinalinnaan”, jonka umpikorttelin sisäpiha on Suomen suurin. Hemholzplaz on ikään kuin käännteinen rakenne, rakennukset muodostavat laajan umpikorttelimaisen kokonaisuuden, jonka ”sisäpiha” onkin juuri julkinen puisto.

ARCHICAD-OPISKELIJAVERSIO

Alue sijaitsee kantakaupungin laidalla ja on verrattavissa Suomalaiseen esikaupunkirakentamiseen (Pakila, Tapanila yms.). Rakennukset muodostavat avoimia, paikoitellen pitkiä kortteleita. Alueen keskelle on suuri, puolikaaren muotoinen kerrostalo, jota ympäröi pienemmät rivit- ja paritalot. Kerroslukumäärä vaihtelee 2-3 kerrokseen.

Rakennusten väliin jäävät katualueet, jotka rajaavat asuintalojen eteen puolijulkisen etupihan. Pientalojen takapihat ovat rivitaloille tyypillisiä pitkähköjä, mutta kapeita, toisissaan tiukasti kiinni olevia yksityisiä piha-alueita.

Tunnelma alueella on rauhallinen ja yhteisöllinen, joka on esikaupunkialueelle tunnusomaista. Alueen asukkaat ovat vehreyttä arvostavia kaupunkilaisia, joille pieni etäisyys keskustaan ei ole haitaksi.

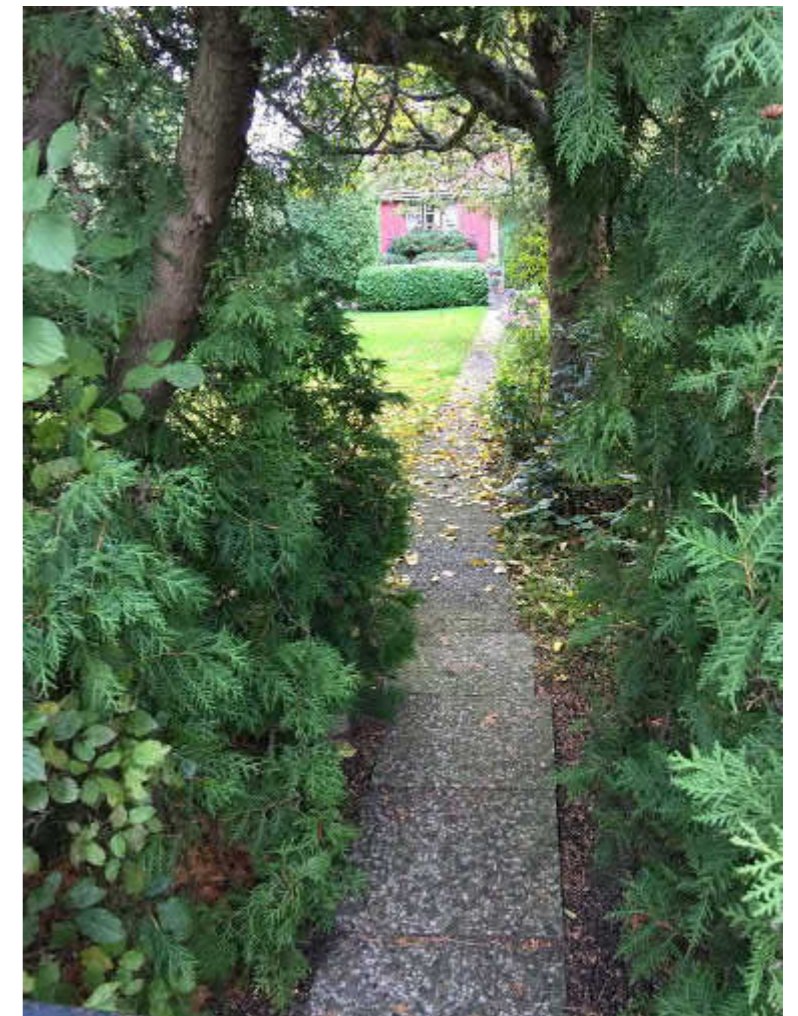
Kulkuväylä puolijulkisesta julkiseen tilaan

Hevosenkälähiön puolijulkisen puistomainen sisäpiha lammen ympärillä

Autopaikat on sijoitettu osittain kaduille ja osittain pihalle.

Asuinrakennusten takapihat ovat melko suuria.

Hufeisensiedlung

Niko Oksa & Laura Talstila

ARCHICAD-OPISKELIJAVERSIO

Potsdamer Platzin alue syntyi jälleenrakennusvaiheessa vasta 90-luvulla. Alueesta haluttiin loistokas liikenteen solmukohta/kohtaamispaikka. Rakennuskanta on paikoin hyvinkin korkeaa rakentamista (>20 krs) ja painottuu toimisto- hotelli- ja julkitilarakennuksiin. Toki alueella on lukuisia asuinhuoneistojakin.

Aluetta on hyvä verrata Helsingin kalasatamaan, joka myös rakennetaan kokonaisuudeksi lyhyessä aikavälissä. Kalasataman massoittelu seuraa hyvin pitkälti Potsdamer Platzin massoittelua; kohtaamispaikan keskuksen rakennuskanta on hyvinkin korkeaa, josta kortteli korttelilta etämmälle siirryttäessä rakennukset hiljalleen madaltuvat mutta tontin käyttö pysyy tehokkaana.

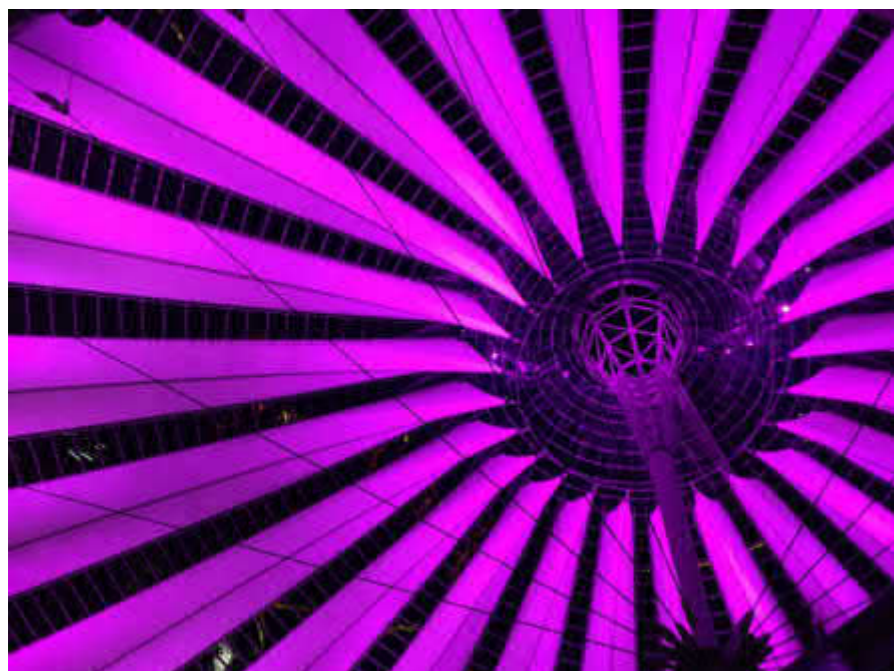
Julkiset tilat tuntuvat kattavan koko alueen, ja yksityisyys jää vain rakennusten sisäpuolelle. Tosin sitäkin eivät kaikki miellä yksityiseksi, sillä katutasolta näkee avotoimistojen vilskkeen ja jopa näyttöpäätteet toimistorakennusten suurten ikkunoiden johdosta.

Vehreää maisemointia toimistorakennusten läheisyydessä

Leveä kävelykatu ja puisto asuin-/liikerakennuksen läheisyydessä

Sony Centerin katos

Liikenne Potsdamer platzissa

Potsdamer platz + Sony center

Niko Oksa & Laura Talstila

Berliinin katutilat
2017
ISBN 978-952-328-058-8